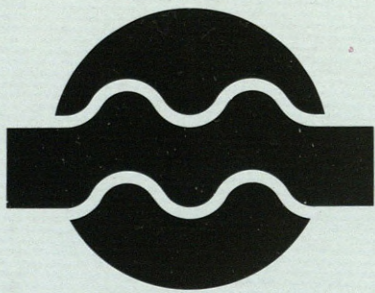

1990eko abenduak 9 — 1.316. zenbakia — 175 pezeta (BEZ barne) / 10 libera

ARGIA

**EGUNKARIAREN
ORDUA**

BIZKAIA

irratia

*EUSKERAZ BIZKAIKO
IRRATI BAKARRA!*

F.M. 102.6

Lekeition	98.1
Ondarroan	92.5
Markinan	96.7
Aramaion	104.9

EHU/UPVko ikasleak ere, falta zena!

ITXURAZ Britainia Handiaren semei bai-no ez zegokiena hona ekarri beharrean izan-go gara laister, beraien errepide sistema hain zuzen. Betidanik izan da hemen eskuineko karriletik joateko ohitura, orain ordea esku-bitik aurreratzen hasi zaigu jendea eta ez dakit nik (gainera ez da nor azkarrago ibili, nor joan eskubirago baizik) Thatcher defenestratuaren pupiloen ildotik ez ote goazen.

Betidanik kritikoen eta puntakoen izan den kolektiboa, ikasleena, erabat desnaturalizatu ageri zaigu azken urteetan. Pil-pilean dagoen irakasleen gatazka honetan, ez dira, zenbait ikasle behintzat, ezer tajuzkorik egiteko gauza izan. Solidaritate minimorik ez dute azaldu, gatazkatik at «neutral» mantendu nahi dira, beren erreibindikazio egoistei baino ez begiratzuz (gure klaseak, gure azterketak...) besteen arazoak ulertu ere egin nahi ga-be... eta horrelaxe

goaz. Donostian ikasle mordo bat arazoaren erdian dagokien moduan erantzunez dau-den bitartean (Informatika, for instance) beren aldameneko «ki-deek» begiak estaltzen dituzte, neutraltasuna-ren izenean, eta Golko-ko gatazkan bezalaxe jarrera horrekin lor-tzen dutena indartsua-rekin lerrotzea da, Erretorearekin alegia.

Gaur egungo ikas-leek (ez denak noski) berez ikasle izateari da-gozkion bertuteak tras-balorizatu dituzte, bai-na okerrera zoritxa-rrez, kritiko, solidario eta errebelde izatetik... otzan, sumiso eta egoista izatera pasatuz. Nik uste edo fakulta-teak asilo bihurtu edo ikasle guzti hauek EEB-Betara beharko geni-tuzkeela! Amaitzeko, Gipuzkoako hainbat irakasle «solidarioen» jarrerari buruz (Zuzen-bide Fakultatekoak): lotsagarria. Hori bada irakatsi-nahi duten «bi-dé zuzena»... akabo! Nola aldatzen diren gauzak kamarada...

J.B.M.

Egia esateko eskubidea

EUSKAL Herriko uni-bertsitatean gertatzen ari zaiguna lotsa ema-tekoa da. Gure semeen hezkuntzagatik hain-besteko diruak eman ditugula, eta hala ere askotan ez dira klasea joan ere egiten. Batzuk herri txikitatik bidal-tzen ditugu kapitalera eta gainera lo ere han egiten dute. Orain ez dakit zein istilu direla eta ikaratzeko kontuak gertatzen ari zaizkigu familia guztiei.

Nik ez dakit proble-ma zein izango den, baina konponduko ote digute sikiera? Pena ematekoa da hainbat sakrifizio eta estualdi pasatzen ditugun eus-kaldun familik, gure seme-alabek kapita-lean ikasteko aukera izango badute, gero horrelakoetan ibiltzea. Arreglatuko ez ote dira ba elkarrekin? Gu be-hintzat hala ez bada gauzak beste modu ba-tera pentsatzen hasi beharko. Gero hain-beste aldiz esaten zai-gula publikoa eta pu-blikoa, eta azkenean igual arrazoi eman be-

harko gero pribatura bidaltzen dituzten hoiei. Hauetan behin-tzat ez da halakorik gertatzen.

Miren Odriozola

Argia Eguneko mahai antolatzaileen sariak

Argia Egunaren antolaketan eta mahaietan aritu den jendeak lasai lo egiteko betarik izango du aurrerantzean, Txindokiren eskutik Bruselas edo Pariserako bidaia eta Arzak edo Argiñanoren jatetxean zozketatu dugun afariak badute eta dagoeneko izen propiorik. Gure promozio arduradunak, Jose Luis Olaziregik, eskurik garbienak bereak omen, atera ditu txarteltxoak otartxotik. SANTURTZlra joan da bidaia eta ERMUAr afaia. On egin diela!

ARGIA

1.316. alea

6. Politika kronika. N. ARRASTOA.

8. Europaren uniformizaziorutz. B. ARTOLA

12. Politika ttanttika.

15. Nazioarteko kronika. PABLO SASTRE.

16. Estatu Batuek ateak zabalik urtarrilerako. XABIER LETONA.

20. Nazioartea ttanttika.

22. Egunkaria dagoeneko kalean. PABLO SASTRE eta GARBIÑE UBEDA.

27. Urkiolako parke naturala: Gauzatu beharreko proiektua. MYRIAN GARCIA.

30. Txingudi badiako kirol portuak udaletxeen baimenaren zai. PABLO SASTRE.

35. Karmele Makazaga: «Neskak ez gaituzte eskubaloian notizia kontsideratzen sekula». GARBIÑE UBEDA.

40. Kultur Kronika. J.J. PETRIKORENA

42. Antxieta taldea bigarren gaztaroan. J.J. PETRIKORENA.

45. Gerediaga Elkartearen zilarrezko Azoka. J.J. PETRIKORENA.

48. Su ta Gar: «Oportunistatzat jo gaituztenak ez dute putzik balio». ALBERTO IRAZU eta EÑAUT APAOLAZA.

50. Munduko Kultura: EEBBtako telebista kate musikalak zentzuratu egin dio azken bideoa. J.M. HERITZ.

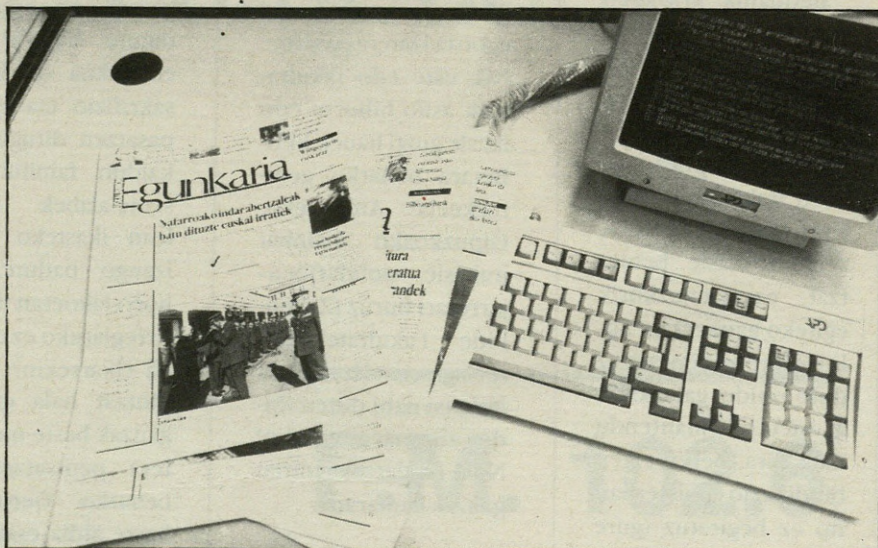
55. Aste giroa.

63. TXT.

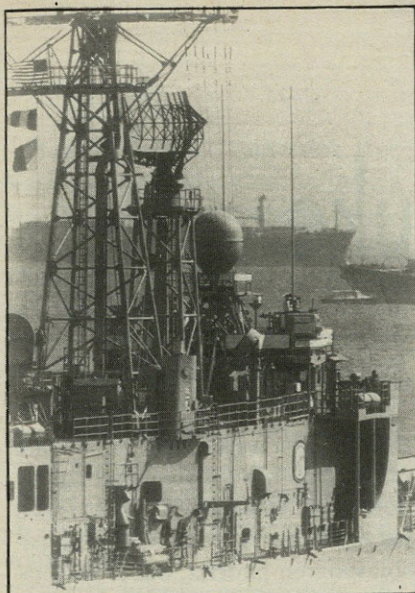
66. Azkena: Oraindik ere negoziazioaren alde. J.R. ETXEBERRIA.

EUROPAREN GEROA: Europa Bakarraren eguna hurbiltzen ari dela hainbat galdera kolpatzen da gure buruetan: Zein egitura mota antolatuko da Europa Handiaren izenean? Zein oinarritan funtsatuko da egitura hori? Zein leku beteko du estaturik gabeko herriek? Euskal Herria non kokatuko da? Nazionalismo Ezberdinen Inguruko Kongresua ospatu berri da Gasteizen UPV-EHUREn eskutik. Testuinguru honetan hainbat adituen eritziak bildu ditu Argiak: Ortzi, Mikel Urkola, Xabier Apaolaza, Jokin Apalategi eta Periko Ibarra. /8

EGUNKARIA: Euskaldunon Egunkaria kalean da dagoeneko. Euskal prentsaren baitan urtetan somatzen zen zuloa betetzera datorren Egunkaria euskal kulturgintzaren inguruko kontsentsu zabalaz hasi zen aldapa leuntzen, kanpaina handi batek herritarren babesa eskaini zion, eta orain, komunikabide desberdinetatik datorren erredazio talde baten ahaleginak —delegazioen eta herriko sarearekin batera— egunero ikusten du argia. Lasarteko egoitza nagusian elkartu gara. /22

IRAK: Nazio Batuen Erakundeak hartu berri duen erabakiaz Estatu Batuek atek zabalik dituzte Irak militarki suntsitu ahal izateko. Orain bitarteko blokeo ekonomikoak ez du espero ziren emaitza onik ekarri. Gatazka luzatzen ari da eta Bush-en indar irudia ahulduz doa. «Hartu beharreko neurri guztiak hartzeko» baimenaz gerra zaratak zabalduz doaz mundu guztia asaldatu duen afera honen inguruan. /16

KARMELE MAKAZAGA:

Neskak kirol mailan —eta eskubaloian zehazki— baztertuta daudenaren irudipena dauka Karmele Makazaga zarautzarrak. Ez omen dira inoiz notizi. Are gordinago ere: «Orain arte ez dugu jantzirik ere izan, ezta ekipoko kamisetarik ere». Kirolzale amorratua, korrikalari aparta lehen, azken urteak eskubaloian lotuak eman ditu, Hernaniko taldeko entrenatzaile ere bada, Espainiako selekzioan 60tik gora partidu egin ditu... kategoria handiko pertsona dugu ezbairik gabe. /36

DURANGOKO AZOKA: Durangoko Liburu eta Diskoen Azokak 25 urte bete ditu aurtengo edizioan Gerediaga Elkartearen eskutik. Euskal kulturaren eltzea egosten ari zela eman zioten hasera, gerora, urteen poderioz, erreferentzia ezinbestekoa bilakatu den Durangoko Azokari. Geredia Elkartek ordea, badu bere gain hain ezaguna ez den beste historiari. Guzti honetaz mintzatu gara Antonio Maria Aidekoa Otalorarekin. /45

Jabea: Zeruko ARGIA S.A.L.
ARGIA egiten dugu:

Donostian: Mikel Antza, Gorka Arrese, Mikel Arrieta, Luis Fernández, Josu Landa, Xabier Lekuona, Imanol Murua, Joxan Oiz, Juan Jose Petrikorena, Pablo Sastre, Iñaki Uribe, Pello Zubiria, Iñigo Makazaga.

Bilbon: Lorea Agirre, Jose Luis Aizpuru, Joseba Azpeitia, Joxe Mari Egaña, Xabier Letona, Sabiño Madariaga, Xabier Makazaga eta Jon Olaizola.

Gasteizen: Bagare taldekoak.

Iparaldean: Isabel Etxeberria, Tala.

Iruñean: Iñaki Camino, Marta Diez, Joxe Martin Gogortza, Imanol Haranburu, Itziar Mendibe.

Argazkiak: Aitor Bayo.

Kolaboratzaileak: Xabier Agirre, Natxo Allende, Enrike Amonarriz, Jon Mikel Arano, Ladix Arrosagarai, Antton Azkargorta, Joxe Azurmendi, Joxe Felix Azurmendi, Nerea Azurmendi, Balere Bakaikoa, M.J. Barandiaran, Bota Punttuba, Amaia Elosegi, Enbido, Xarlo Etxezaharreta, Martin Garitano, Andres Gostin, Mielanjel Harana, Iñaki Irizabalbeitia, Mikel Iribarren, Gure Irratikoak, Irulegi Irratikoak, Xiberoko Boza Irratikoak, Koldo Izagirre, Kanko Izpizua, Edorta Jimenez, Karmelo Landa, Amaia Lasa, Emilio Lopez Adan 'Beltza', Ermiñe Madariaga, Fermin Muguruza, Rosa Martin Sabaris, Edu Mintegi, Laura Mintegi, Bego Montorio, Morau eta Mattin, Joxe Mari Ostolaza, Martxelo Otamendi, Jon Sarasua, Allande Sokarros, Joan Mari Torrealdei, J.L. Alvarez 'Txillardegi', Asisko Urmeneta, Mikel Zabaleta, Jesus Mari Zalakain, Patxi Zarautz eta Joxemi Zumalabe.

Diseinu eta montajea: Eneko Abrego, Leire Albisu, Jon Barandiaran, Patxi Puertas eta Garbiñe Ubeda.

Fotomekanika: Agus Barandiaran.

Azala: Garbiñe Ubeda.

Publizitatea: Lema 7 (Tlfnoa: 426996).

Promozioa: Josu Esnal.

Administrazioa: Txumai Iturria.

Ardura teknikoak: Simeon Barroso, J. Jose De Marcos, Xabier Agirre.

D.L.: 80—1963.

Helbideak: ARGIA, Mundaiz bidea z/g.

20012 Donostia. / Tenderia kalea 33 3. ezk.

48005 Bilbo.

Telefonoak: (943)283399, (94)4166936, 4166500.

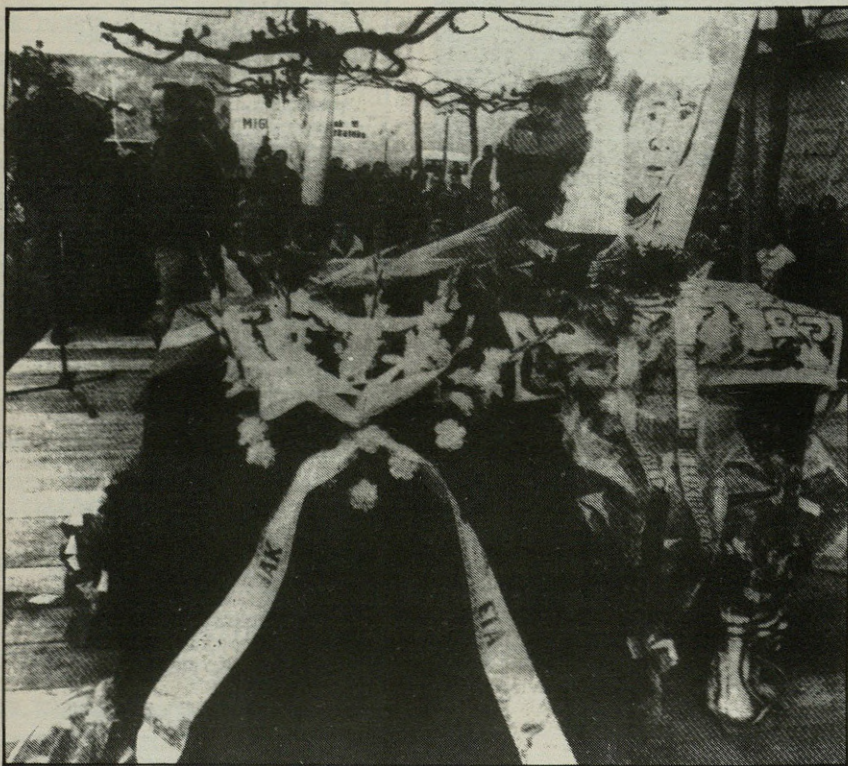
Telefaxes: (943)293613.

Inprimategia: ANTTA inprimategia.

1990. urterako harpidetza sariak: (BEZ barne)

Hego Euskal Herria 7.000 pezeta.
Ipar Euskal Herria 465 libera.
Estatu Espainola 7.000 pezeta.
Beste atzerriak 9.300 pezeta.
Airez 14.000 pezeta.

Bizirik beharko luke

Mikel Zalakainek euskal preso hilen zerrenda handitu du.

BIHOTZEKOAK jota hil da Martuteneko espetxean, minutu batzu lehenago beste bihotzekoak jo eta gero Mikel Zalakain. 58 urte zituen eta gaiso zen preso billabonarra.

Sikismoak gaisotasunekin duen

harreman estua zalantzan jarriko ez duen medikurik ez dagoen bezala, preso billabonarrak azken hiru urteotan, sei espetxe desberdinetan barreiatua izan duten hiru urte horietan, zein bizibaldintza eskasak

— Teknikak burutu dituen urratsekin Zalakainen koronariak estuak bazeuden zabaldu beharra erakutsiko zukeen txeko batek, eta zabaltzea guztiz posiblea da ●

pairatu dituen ukalezina da. Medikurok daki hilabete batzu lehenago bihotzekoak jo duen pertsonak txeko bat behar duela. Txeko horrek gaisotasunaren jatorria, edota gaisotasun maila ezagutaraz lezake, gaur egun, XXI. mendearen hasieran, teknikak burutu dituen urratsekin Zalakainen koronariak estuak bazeuden zabaldu beharra erakutsiko zukeen aipatu txekoak, eta zabaltzea guztiz posiblea da. Aske dagoen edonori egiten zaio, eta bizitza espektatibak luzeagoak gertatzen zaizkio.

Bestalde, guzti hori ez dela gertatu salatu zuen Karmelo Landa Herri Batasunako europarlamentari eta AAB-Betako Komite Nazionalako kideak igandean Zalakaini eskainitako omenaldi-agurrean eta herriko plazan «erahilketa» honen «hiltzaile txikia» Martuteneko espetxeko zuzendaria eta «hiltzaile handia» Madrilgo gobernuko ordezkariak direla ziurtatu arren —Mujika Herzog eta Felipe Gonzalez aipatu zituen zehatz mehatz—, ez dute ezertaz akusatu. Isiltasuna erantzuntzat.

AURREKO astean berriro elkartu ziren jeltzale eta sozialistak. Aurreko bilera «teknikoa» izan bazen, oraingo honetan bilera aurretik Benegas eta Arzalluzek aurre-kontaktu bat burutu behar izan dute. Bileran honen mamirik ez dute ezagutarazi, eta ondorengoarena berriz, zailtasun eta oztopen samurtzea iragarri da.

Herri Batasunako hautetsiek, Jose Maria Elosua 'Porte' abokatu presoaren tartean ere, parlamentari akreditazioak hartzerakoan, PSE-PSOE eta EAJren arteko negoziaketa erritmoa azkartu egin beharko da. Hala ere, bileraren ondoren ere, Arzalluzek «sozialistekin koalizioa egitea nolabait ere Madrilgo Gobernuaren ekimen guztiekin lotzen gaitu» adierazi zuen eta Jauregik, ordea, «EAJk Estatutuaren garapena noizbait amaitutzat joako duen jakin nahi izango genuke» erantzun dio.

Gauzak honela, negoziaketa ofizialez gain, Arzalluzen mugimenduek emaitzak lortu bezain laster akordioa sinatuko dela iragartzen da, 93ko Europa eraikitzeko bi alderdi hauen proiektuak zeharo desberdinak izan.

BURGOS-EKO Prozesuaren hogeigarren urteurrena eta Konstituzio espainolaren hamabigarrena bete da. Iragan diren urteotan euskal politikagintzaren erritmoa azkartu eta makina bat aldaketa ikusi dugu azken bi hamarkada hauetan. Hala ere, lehen bezala gaur ere, Euskal Herrian ez da bakerik. Apostu eta bide desberdinak dira marraztuak, zatiketa nabaria da baina Frantziako espetxe hotzetik Filip Bidart abertzaleak aldarrikatzen duen bezala, euskaldunon arteko batasunak egingo gaitu aske.

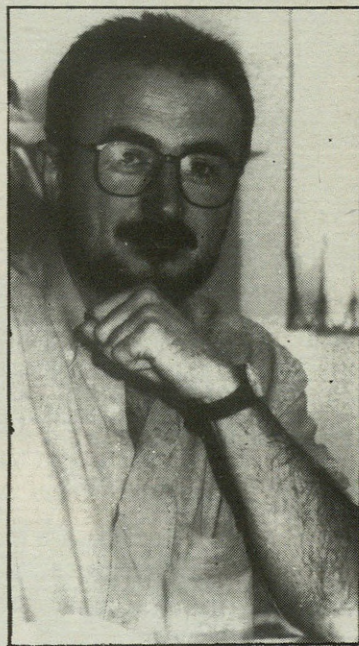
Politikaria ez den baina abertzaletasunaz ikasgaiak eman ditzakeen presoari askatasunaz zer ulertzen duen galde liezaioke politikarietarako. Behar bada, frantses eta espainolak ez garela esatea ez zaio norbaiti nahikoa irudituko, baina Filip eza gutzen duenari agian bai.

N. Arrastoa

Gerra martxan

I RAGAN diren gerra nagusien hasierako egunak ezagutzen ez ditugunontzat, adinagatik jakina, zaila egiten zaigu hirugarren gerra nagusiaren atarian egon gaitezkeen iruditzea. Ez dakigu aurreko bietan ere egunotako lasaitasunaz iragaten ziren egunak eta gauak gatazkaren epizentrotik urrun zeudenontzat, geure kasua den bezala. Izan ere hemen ez bait du ematen heriotz erraldoi kolektibo batengandik hurbil egon gaitezkeenik. Eta, ordez, informabideak jarraituz gero ez legoke dudarik hori horrela gertatuko denik, norbaitek erremedioren bat bitartean jartzen ez badu.

HORRELA oraindik urte gutx, bizpahiru jar ditzagun, gerra mundialaren posibilitateaz gehiago hitzegiten zen, bi blokeak hortxe omen zeudelako. Nobela eta filme merke panfletario asko ere merkaturatu ziren. Berlingo hormaz hemendik behintzat, Mosku eta Washingtongo agintarien erruz globo osoa hondaturik utziko zuen borroka sofistikatuaz, beti ere dena «gorrien» inizatibaz. Paradoxak nola diren, ordea, konflagrazio posibilitate hori gaur bertan baino asago zegokeen.

PARADOXA, zeren Sobiet Batasunak munduan berari zegokion hegemonia galdu zuenetik, eta galdu du, zalantzarik gabe, hemen bloke bat bakarra dago, Estatu Batuek aitzindatua. Gertakariak gertakari, egunotakoek bloke sozialista pakearen garrantia gisa aitortzen dute. Estatu Batuek, ordez, Sobiet Batasun ahul batekin, lehen aukera profutatutako denorik zerbitzeko.

Sozialismo errealarari erantzen zitzaizkion gaixo asko egia zirela azaldu du egunen joanak, baina baita ere sozialismoaren trintxeretatik Estatu Batuei leporatzen zaizkion bokazio gerrazalea.

X A B I E R O L E A G A

(EGINeko zuzendaria)

Arrazoi ekonomikoen poderioz egingo da Europaren batasuna

Europarren uniformizazioruntz

Ortzi eta Mikel Urkola Gasteizko Batzarrean.

Europaren batasuna deitzen den egitura eraikitzen hasi da dagonekoz. Baina zein batasun, zein dira batasunaren oinarritzko arrazoiak? Eta Euskal Herriaren subiranotasuna non kokatuko da? Galdera hauek luzatu dizkiegu unibertsitateko zenbait irakasleri.

«**PROBOKAZIO** hutsa». Honela definitu digu antolatzaile batek azaroa-

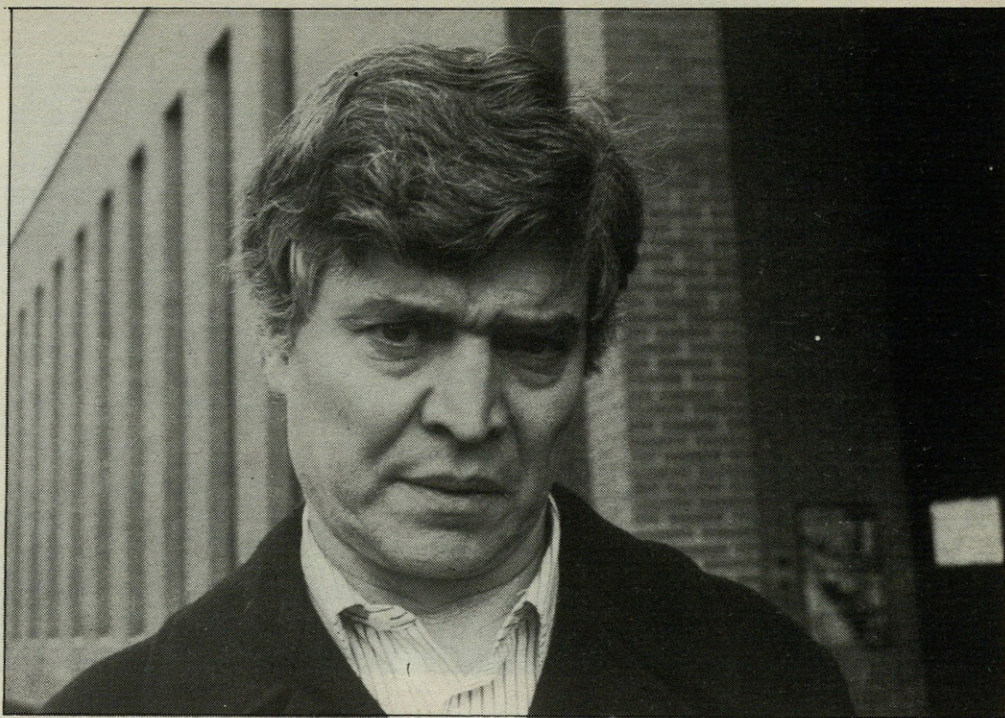
ren 26tik 30era bitartean UPV-EHuko Filologia eta Geografia eta Historia fa-

kultatearen eskutik Gasteizen izan den batzarrea. Nazioarteko Batzarre Nagusia

Nazionalismo Ezberdinen Inguruan deituriko kongresu honetan, «mota eta eritzi guztietako pentsalariak bildu dira» antolatzaileen ustetan. Batzarrea aprobetxatuz, Europa zer izango den, Akta Bakarra zertan gauzatu den eta egun eztabaizatzen ari den Europaren batasunerako erabakiko

den egitura eta eredia zein izango den galdetu diegu zenbait partaideei. Elkar hizketatu ditugun irakasleek gurutze bide interesgarritzat jotzen dute une historiko hau. Gainera Europaren balizko batasun honetan, Europa osoa egongo ez dela eta arrazoi ekonomikoen pisua zenbatetarikoa den argudiatu dute. Apostu berri eta garrantzitsu honi neurria hartu nahi izan diogu.

Francisco Letamendia, Ortizi, UPV-EHuko pentsamendu politikoko irakaslea da eta bere ustez Europaren eraketa berriaren eredia oraindik erabakitzeke dago. «Dena den Estatu-nazio eredia Akta Bakar honekin lehen zegoena baino oraindik eta krisi handiagoan murgiltzen da, orain arte indar produktiboen marko berezitu bat izatea, mugak zaintzeko ejerzito nazional bat edukitzea... lejitimazio krisian gehiago barneratu dira. Espazio ekonomiko europarra sortzeak, arrazionaltasun osoa kentzen dio Estatu-nazioari». Ortizirentzat, barneko eta kanpo-ko etsaia desplazatzeko arriskua dago. Lehen kasuan Makro-Estatu-nazio bat osatzean Estatuak erregio bilakatuko liratekeela. Barne etsaia kasu honetan, erregio horien baitan legozkeen nazionalitateak bilakatuko lirateke, «azpi-erregioak» deitzen dituenak. Kanpo etsaia ere desplazatzen hasi omen da,

Xabier Apaolaza Europako uniformizazioak euskal nortsunari egin diezaiokeen kalteaz oso kezkatu dago.

Mendebalde-Ekialde gatazka Hego-Ipar gatazka bihurtzean. «Esplotazio koloniala areagotuko da egoera horretan eta gaur egun dagoeneko, arrazismoaren arazoa kaleratzen hasi da Europan», dio Ortizik.

Sujetu iraultzailea

Bestealde batetik gizarte eredu berri horren arrisku bat, «partizipaziorik gabekoa litzatekeela da». Elite batzuk, «balizko pluraltasunaren ordezkari direnak baina herritarren despolitizazioa eragingo luketenak, arlo zibil eta politikoaren arteko ezberdintasuna lekargikukete», pentsatzen du. Hala ere «mugimendu nazionalisten, alternatiboaren, eta bizitza politikoa- ren eredu partizipatiboa aldarrikatzen dutenen garapena eta ondorioz sujetu iraultzaile berri baten garapena posible dela» baieztatzen du.

Emaizta «etsaien arteko energia, oposaketa eta azken finean indarraren arabera dago», dio UPV-EHuko irakasleak.

Ezkor agertzen da ordea. «Une honetan eta oraingoz, Estatuaren aldekoa dirudi lehiak, beraiek bait dute hitza. Khol, Gonzalez eta Gorbaxovek esan dutena kontutan hartuz, argi dago barne etsai berri bat eratu dela, baina dena den etsaia aipatzeak gauzak hain gaizki ez daudela adierazten du». Estaturik gabeko nazioen arazoa konponduko bada, ez omen lukete honetaz hitzik egingo. «Arrisku hori badagoela onartu behar izateak, arriskua handia dela frogatzen du». Estatu espainolak oraingoz Espainia Mikro-Estatu berri horren erregio bakar bat izatea eta azpi-erregioen arazoei jaramonik ez egiteko borondatea duelakoan dago Ortizi. «Baina aldaketa, Sujetu Iraultzailearen alde- tik egindako indarretik

etor daiteke».

Unibertitate bereko Majisteritzako eta Sikologia Sozialeko irakasle den Mikel Urkolak bere aldetik, uste baino lehenago, Superestatu bat osatuko dutela dio. «Daukagun Estatu-Nazioa neurri handi batean desagertuko litzateke, baina boterea botere beti». Schengenekoak bezalako akordioak hartzeak, zein eredu aukeratuko den definitzen hasiak direla frogatzen du Urkolarentzat. «Boterea beraien esku besterik izango ez dela, «gure etsai bihurtzen zaituztegu» esaten ari dira». Bere ustez, Superestatuaren azpian mikroestatuak egongo omen dira eta mikroestatu berri- rik osatzeko inolako asmo- rik ez dagoela dio. «Orain bezala Madrildik gobernatuko da Euskadi. Nik oso gutxi espero dut erregiona- lizazioaz, ezkutabide bat, errealitatea moztortzeko modua besterik ez da», aitortzen digu. Ez du Mikel

— Europaren batasuna Makro-Estatu bat bilakatzearen arriskua dago ●

Jokin Apalategi Europa berriak euskaldunoi ireki diezazkiguen ateaz baikorra dela aitortzen digu.

Urkolak itxaropen handirik, baldin eta borroka handi bat egiter ez bada. *«Baina esan behar gaur egun Estatua bat dena izatera iristea baino mikroestatu izatera iristea errezago izango zai-gula».*

Komunitate proiektua

Xabier Apaolaza, Ezagutza-ren Teoria irakasten duen UPV-EHUko irakasle eta Gasteizko batzarrean egon den beste irakasle bat dugu. Gogoeta bat eginaz, mugak desagertu, komunikazio handiago baten bidez nahasketa bat pairatu eta azken finean, lejitimizazioa nolabaiteko uniformizazioa datorkigula iragartzen du. *«Uniformizazioaren Europako herri guztiak sartuko dira, baina batzuk gutxienez beraien nortasuna gordetzeko defentsa sistimak badituzte, Estatua hain zuzen ere».* Euskaldunok aldiz gure sinbologia defen-

datzeko, bai geografikoa, bai hizkuntzarena edo kulturala... botererik ez dugu. Ez gara komunitate, komunitate izateko proiektua besterik».

Irakasle honen ustez, uniformizazioaren arazoa kezkagarria da dagoeneko Euskal herrian. *«ETBren kasuan, alde batetik oso onuragarria dela dakusagu baina bestetik uniformizazioaren arazoa noraino iritsi den oharterazten digu (telesail amerikanoen kasuan adibidez) eta ez dago-kigun bizimoduan sartzen ari gara»*, dinosku.

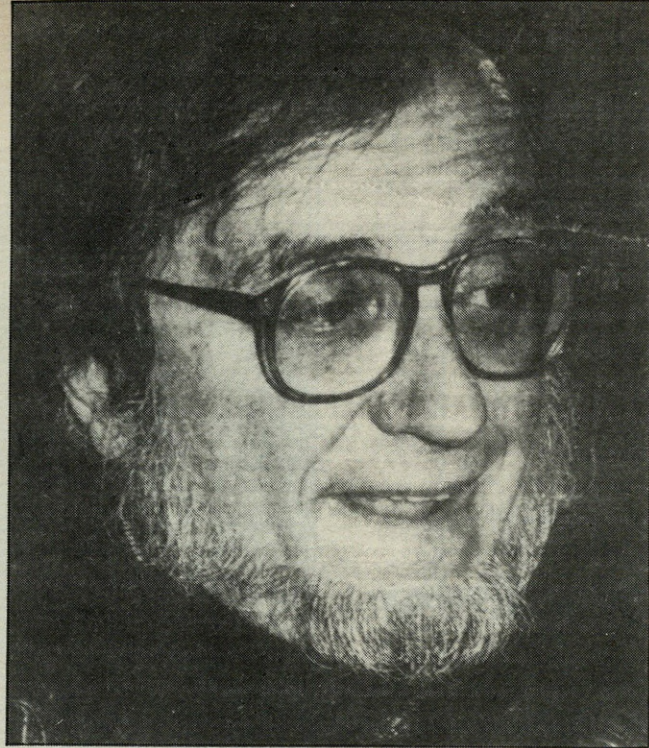
— Europa hitz majikotzat hartu eta mito bat sortu da, Errealitatea ez ikusteko tresna bihurtuz ●

Beste elkar hizketatu bat, Leioako Idea Politikoen Historiako titular den Pedro Ibarra irakaslea da. Aurreko pentsalarien antzera zalantza handiak azaltzen ditu. Batetik Europako botere bateratu horrek hartuko duen indarrak, Europako Estatuaren boterea nahiko baretuko duelakoan dago. Baina bestalde, erregio edo Estaturik gabeko nazioei ez omen zaie zuzenean botererik eskainiko. *«Gerta daitekeena Superestatu zentral eta zentralista bat eratzea da, zeinak botereak erregioetara banatuko dituen, baina erregio hauek Estatuak izango dira. Zaila iruditzen zait Superestatu hori oso federala izatea».* Estatu espainola izango omen da beraz Euskadi ordezkatzu konpetentziak eskuratuko dituen. Felipe Gonzalezek Parisen, Europako Seguritate eta Kooperazio Kontseiluan, esandako hitzek *«jarrera ez kointurala, definitiboa baizik»* agertzen dutela pentsatzen

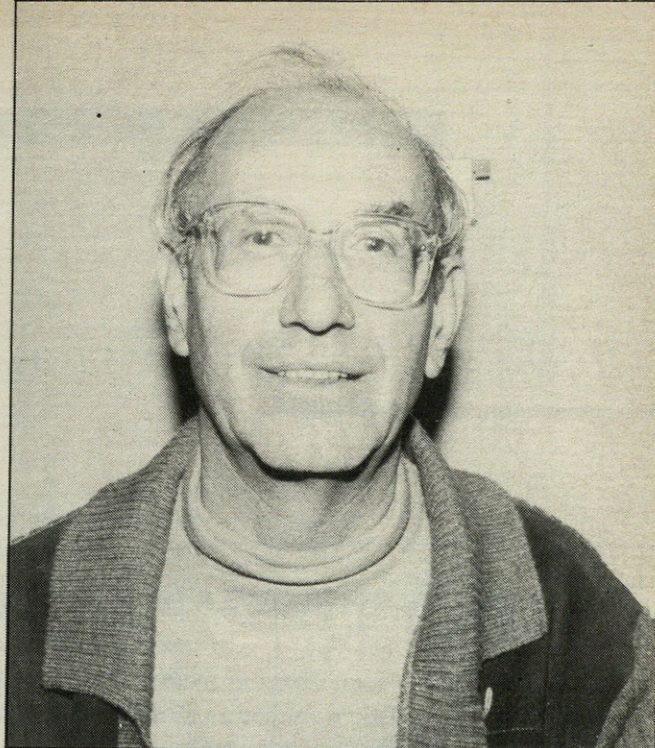
du Ibarrak. *«Nire ustez, «Europa idiliko bat, imajina eder bat saltzen ari zaizkigu», amaitzen du Leioako irakasleak.*

Eraikuntza ekonomikoa

Iokin Apalategi, Soziologia Sozialeko eta Filosofia eta Hezkuntza Zientzietako irakasle dena, erabat baikorra da Europako Akta Bakar-rak Euskal Herriari ekar diezaioken onuraz. Hala ere kontutan edukitzeko zenbait aspektu ere badaudela dio Apalategik. *«Europa eraikuntza ekonomiko bat da eta hasieran burgesiaren zenbait sektorek beroni zioten beldurra gainditzten joan da eta egun erre-alitate bat da, nahiz eta inposatua izan, erre-alitate».* Egituratzen hasi den batasun honek, batasun politikoa-rekin batera, kulturala ere suposatzen duela pentsatzen du, *«Estatu-Nazioaren mimesisera jo da zentzu honetan».* Apalategirentzat erregio hitza kontzeptu manipulatu bat da, *«oraindik ez dakigu zer den zehazki eta bere baitan edozer sar daiteke».* Orain erregioek nortasun erreala izango duten ala ez, errespetorik izango den ala ez jakitea dela arazoa dio soziologiako irakasle honek. *«Europaren bertan gai hau ikutzera-koan, badakit txosten oso kontradiktorioak daudela (alemanek, frantsesek...diotenaren artean) Eztabaida oraindik bizia da».* Gainera honezkero Europaren batasunerako eredu baten aukera egina dutenek ere ez omen dakite azkenean zer izango den Europa. Baina beretzat indarren harremana izango da erabakiorra. Aipatzen

«Europa idiliko bat saltzen ari zaizkigu», dio Periko Ibarra

Europar eraiki nahi den ordenu berriak lejitimitate arazo handiak izango ditu Rene Gillesen erantziz.

digunez, «garai guztietan gutxiengoak izan dira utopia inportante eta proiektu handiak gauzatzen joan direnak. Gure beldurra, Estatu-Nazioaren eredu apurtzen den honetan, bere gaitetik bere izaera bera jasoko lukeen Makro-Estatu bat eraikitzea litzateke, Inperio bat osatzea».

Lejitimitatea zalantzan

Azkenik, Pariseko VIII. Unibertsitateko Historiako katedratiko eta Frantziako Chryseis Laborategiko Zuzendari den Rene Gallisot elkar hizketatu dugu. Euskal Herriari dagokionez garapen ekonomikoaren eramalea erabat Madril dela eta Estatu erabat zentralista delako Estatu espainola herri atzeratua dela dio Gallisotek. «Nazionalismo espainiarra oraindik Espainia zaharraren katibu dago. Oso zaila izango da Madril Euskal Herriko mundu

sinbolikoa onartzea». Pariseko Chryseis laborategiko zuzendariak dioenez, maila berean «EEEko Europaren eraketa berri hau holding eta finantz egitura nagusien ordezkariak erabakitzen dute. Europako parlamentua badago ezertako balio ez duelako da, jendea dibertitzeko baino ez». Honek uker daitekeela soilik Europako egungo estatu guztiak sistema presidentzialista bilakatzen ari direna, dagoeneko ez direla parlamentariak edo Exekutiboak dela nagusi.

Bere ustetan, «Europa gaur egun, hitz magikoa da, hala pentsatzen da, Errealitatea ez ikusteko tresna da». Gallisoten erantziz, Europar arazo guztiak konponduko dituela pentsatzen du jendeak. «Europar errealitateari alde egiteko balio du gaur egun».

Gallisot irakasleak argitzen duenez, Europa terminoa bera argitu behar da lehenik. «Alde batetik bada-

go egiazko Europa bat, Europako Ekonomi Elkar-tekoa, baina hori ez da Europa osoa, heren bat baizik. Kapitalismo industriaren Europa txikia da». Europar bi arazo nagusi daudelakoan dago: batetik Ekialdeko Europatik etor litezkeen errefuxiatu eta in-migratuen beldurra, eta bestetik Afrika, Asia etabarretatik etor litekeen Hiru-

garren Mundua deitzen deneko in-migrazioaren beldurra. Azken kasu honetan izugarritzko paradoxa sortzen dela dio irakasle frantsesak. «Pentsatu behar batetik Hirugarren Munduko herri asko Europako aintzineko Inperioetako zati zirela. Beste alde batetik gainera, hiritar europarrak eztabaidatzen den honetan, Europako hiritar zein izango diren jakin behar lehenik. Frantses kolonia batetakoak izango ote?». Europa liberal eta aberatsaren mitoa ari da sortzen bere erantziz. Eta hau horrela batez ere ezer ez dutenek ikusten omen dute, «beren esperantza bakarra europarrak bilakatzea izanik». Rene Gallisotentzat Europar eraikitzen ari den egitura eta sistema berriak, izugarritzko lejitimitate arazoak izan ditzake, eta alde honetatik errenka egin dezakeela iragartzen du.

— Gizarte berriaren lejitimizazio prozesuan uniformizazioa ezarriko da eta zenbait herriek ez dugu defentsa sistimarik izango, hots, Estaturik ●

B. Artola

E Z P A L A K

JEREZKO ALKATEAK BEREAK ETXERATU

PEDRO Pacheco, Jerez de La Fronte-rako alkate espainolak bere herritar-rak hurbil eduki nahi ditu. Trintxer-peko Policia Nacional-aren kuar-te-lean izandako atentatu baten ostean, Jerezko Policia Nacional-eko kide bat bertan bizi zela eta, Pacheco hunkitu eta sorterrira buelta zedin polizia mu-nizipal izateko lan eskaintza egin zion. Gerora polizi espainol honen anaiari ere eskaintza bera luzatu zion. Orain, azkenean Pedro Pacheco alka-te jerezarrak arazoa bere osotasunean konpondu nahi izan du. Jerezkoak di-ren eta Euskal Herrian zerbitzatzen duten Policia Nacional-eko hogeita-sei kideei, lan eskaintza bat luzatu eta herrira buelta daitezen eskaini die. Hogeitaseititik, hogeitabostek onartu dute.

IBAR-JAURERRIAK BAT NAFARROAN

NAFARROAKO sei ibar-jaurrerri edo merindadeak batzeko iniziatiba bat aurkeztu zuten Iruñean, Baxenafa-

rroa kirol, kultural eta profesional tal-de anitzek eta zenbait alkate eta zine-gotziek. Proposamen honen asmoa historikoki batuta egon den herrial-dea berriz bat egiten hasteko urratsak egiten hastea da, egungo muga fran-ko-espainolaren gainetik.

KONBENIO EKONOMIKOA ALDATU DU NAFARROAK

ESPAINIAKO Diputatuen Kongra-suak aho batez onartu zuen Nafarroa eta Estatu espainolaren arteko konbe-nio ekonomiko berria arautzen duen lege proiektua. Senatuak berdin egin ezkerro hil honen hamazazpian, urta-rrilaren batean jarriko litzateke inda-rrean. Aurreko konbenioa 1969an si-natu zen eta gainera orain arteko kon-benio guztiak Lege Dekretuz onartu izan dira, eta inoiz ez Gorteen bitar-tez. Konbenio hau Euskal Autonomi Elkartearen Kontzertua berritzen duen lege proiektuarekin batera izan zen onartua.

RUBENACHEN ODOLA BESTERIK EZ ZEGOEN

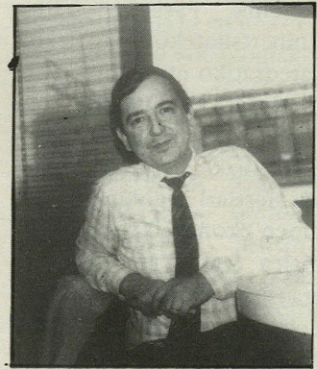
SUSANA Arregi eta Jon Lizarralde hilda agertu ziren lekuan, zaurituta izan zen German Rubenachen odola besterik ez du aurkitu Madrilgo Insti-tuto Nacional de Toxicologia-k. Mo-du honetan, Irunberriko arroilan izandako gertakizunari buruz datu ge-hiago biltzen da eta beste ikuspegi bat ezartzen da hain metro gutxitan bi pertsona hilik eta beste bat zaurituta azaldu zirenekoa ulertzeko.

Z I T T I H I T Z E Z F I T Z H I T Z

«Mikel Zalakainen heriotzak baditu errudunak. Martuteneko zuzendaria lehenik, Mugica Herzog eta Felipe Gonzalez gero eta azkenik hauen politika onartu eta paktuak egin dituztenak, eta oraindik paktu berriak egitekotan dabiltzanak».

Karmelo Landa.
1990-12-2

«Erregioen errealtateari erantzun bat ematea, Europa balkaniza ez dadin lortzeko modu bakarra da».

Iñaki Anasagasti.
Deia, 1990-11-30

G O R D E T Z E K O A K

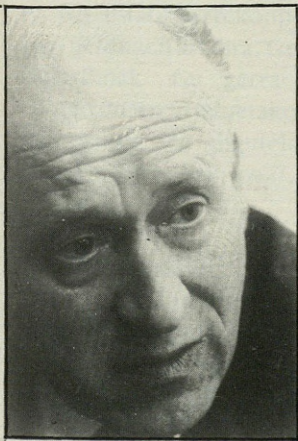
KONFERENTZIA EUSKAL HERRIAZ WASHINGTONEN

AMERIKETAKO Estatu Batuek ospe handia dute batzarre edo konferentzi garrantzitsuak antolatzen, batez ere bertako unibertsitate ospetsuek antolatzen dituztenean. Kasu honetan eta gure iturriek aditzera eman digutenez, EEBBko unibertsitate entzutetsu batek konferentzi bat prestatu duenaz gain, eztabaidagai arazo garrantzitsu bat izango dela jakin dugu. Honako hau, George Mason Universityko «Konfliktoen Erresoluzio Ikerketa Zentrua» departamenduak, EEBBko Meronita Elizak eta Euskal Herriko «Gernika Gogoratuz» elkarteak antolatu dute eta hilabete barru estreinatuko dugun 1991ean ospatuko da Washingtonen.

Konferentzi honetara, Euskal Herriko alderdi politikoak gonbidatuak izan dira, eta hauek joango direna ziurtatu omen dute. Gaiak egunerokotasun bizia du eta hauxe da hain zuzen ere: Euskal Herriko gatazka konpontzeko irtenbide negoziatua.

«EAJ-PNVk Estatutoaren garapena noiz edo noiz amaitutzat joko duen jakin nahiko genuke».

Ramón Jaúregi.
El Correo Español,
1990-11-30

«Sozialistekin joateak, Madrilgo Gobernuaren aktuzio guztiekin elkarlotzen gaitu nolabait ere».

Xabier Arzallus.
Dela, 1990-11-29

 ra gazte!
 bat izan dugu

Ainhoari
gutunak

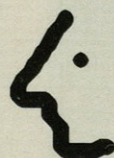
Joseba Sarrionandia

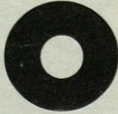
elkar

B
R
A
N
K
A

s
a
i
l
b
e
r
r
i
a

 behar eta nahi zenuena

gainera beste hainbat eta berri
zatoz Durangora !!

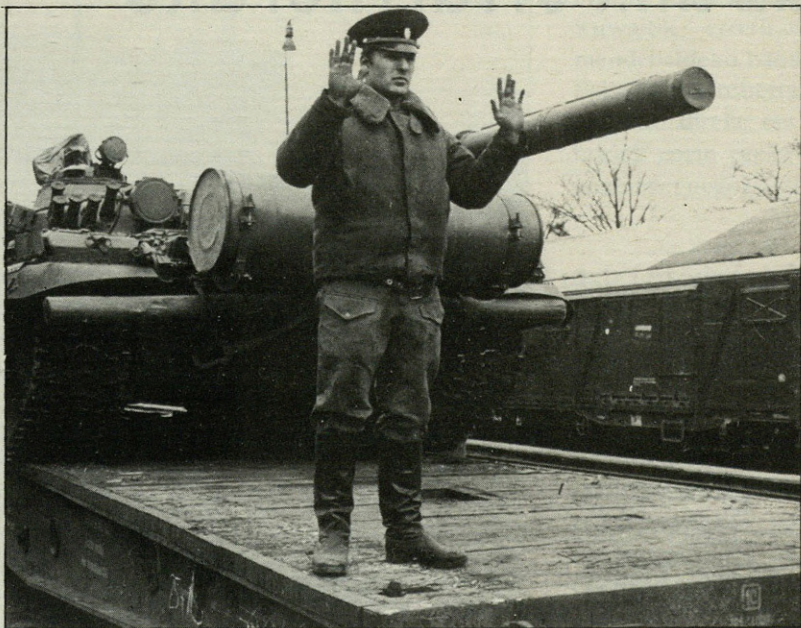
Data fatidikoa

BIDEA libre dago, Nazio Batuen Erakundearen Segurtasun Kontseiluak azaroaren 30eko batzarrean libre utzi du, urtarrilaren 15etik aurrera, baina orduan bai, ez bada, logika militarrez, lehenago, orduan ahalik lasterren, Estatu Batuek Iraken aurka eraso jo dezaten. Irakek egin zuena ez da, nola esan, justoa, zuzena, legala, baina NBK egin duena ere, Mendebaldearen —soviatarrak barne— logikara makurtu, hori ere, ez bait da, Koreako gerraz geroztik, inoiz egin, hori ere ez da, nola esan, justoa.

EEBBk eta Irakek negoziaketa sekretoak izan (izaten ari?) dituztela jakin da egunotan: esperantzarik, ote, alde horretatik? Beste nondik, bestela, beste inondik?

«Aldi baterako» lagun asko, gehiegi, uzten ari dira Estatu Batuak gerrarako martxan. Siriatic Txinaraino, gerrarako apoioaren truk makina bat Estatu «errekompentsatzekotan» gelditzen ari dira. Gu ez gara horietarikoak. Gu gerra boluntario egingo duten Estatuetakoa gara, etaitsu gaude, ez digutelako argirik ematen, eta argiak, ezta?, min egiten digulako.

SELIM Nassiben influentziaren pean ari naiz idazten. Allah Akbar!, oihiu egiten dute palestinarrek, eta judu batzuek arabiarrek enplegatzen dituzten beste judu batzuen dendak erretzen dituzte. «Hemendik aditzen dizuet —zioen Nassibek—, zein horrore, lurralde okupatuak hustutzen, sekulan ere ez. Gaiztoegi zaretze, beste idea bat eman iezadazue». «Zuretzat —palestinar bati— Saddam Hussein errebantxa promesa

Sovietarrek onesten dute interbentzioa, baina kontuz.

bat da, ezina konjuratua, oneste gehiegi. Baina eurentzat, israeldarrentzat, urtetan urtetan engainatzen ari zaretela frogatzen da, ja ez dakite ezer, higuin zaituztete».

ETA Moskun ez dago esnerik, ez oliorik, eta Gorbaxovek errepublika baltikoak mehatxatu ditu. Eta Bulgarian ez dago pilarik, ez tipularik, baina ez aspirinarik ere, eta patatak oso garesti dira; eta jendea erreboltatzen da, eta Andrei Lukanov lehen ministroak dimititu behar du. Eta Txekoslovakian urtarrilaren 15a baino hamabost egun lehenago prezio guztiak libre izango dira, eta Jugoslavia, dio CIAk, hemezortzi hil baino lehen puskatuko da, eta Polonian Stanislaw Tyminski, Walesa baino gizon are estrainoagoak iraba-

zi dezake. Eta Moskuk ez dauka esnerik, ez oliorik, eta Alemaniak karitate operazio batean igortzen dizkio.

Eta nola Alemanian gauzek hobeto funtzionatzen duten, Kohlek irabaziko du datorren igandean. Eta nola Ingalaterran ere sorpresarako zirrikitorik ez dagoen, John Major, lehen ministro berriak, bere ama punta-koaren politikari jarraituko dio.

Eta mende hasierako Porfirio Diaz mexikarrak esan baldin bazuen: «*gaitxo Mexico, hain Jaungoikoarengandik urrun, hain Estatu Batuetatik urre*», Bushek pasa den astean esan zuen Monterreyn: «*Inongo nazio ez da Estatu Batuentzat Mexico bezain inportante*». Eta bakoitzak ahal duenarekin egiten du amets.

Pablo Sastre

Estatu Batuek ateak zabalik urtarrilerako

A Azkenean Estatu Batuek lortu dute nahi zutena, Irak militarki suntsitu ahal izateko Nazio Batuen Erakundeen babes. Hasieratik nahi izan dutena izan da eta azken hilabeteotan oraindik babes hori emateko zalantzak erakusten zuten Estatuak konbenzitzen jardun dute Estatu Batuek. Eta lortu ere, joan deneko azaroaren 30ean NBEko Segurtasun Kontseiluak Irak Kuwaitetik erretira dadin «hartu beharreko neurri guztiak hartzea» baimendu bait zuen.

ATZERATUA dato- rren iragarritako kronika- ren emaitza dugu joan de- neko azaroaren 30ean EEB- Ben ekimenez Nazio Ba- tuen Erakundeko (NEB) Se- gurtasun Kontseiluak har- turiko erabakia. Izan ere, ez dira hutsalak izan mundu- ko naziorik boteretsuenak armei ateak zabaltzeko bu- rututako presioak. Lehen- dabiziko pausua blokeo ekonomikoa izan zen baina emaitzak ez dira espero be- zain azkarrak izan, eta men- debaldeko munduak ez du denborarik, EEBBek ez du

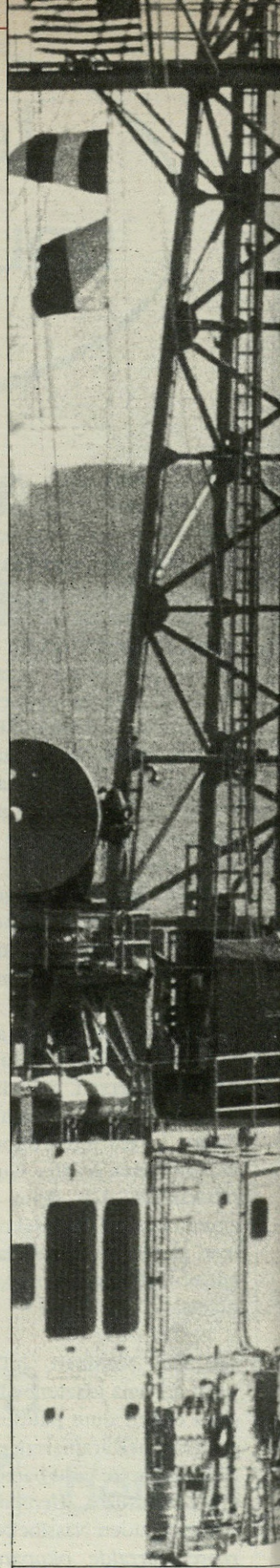
te denborarik. Erlojuak aurrera egin ahala EEBBen eta Bush-en indar irudia ahulduz doa. Eta baita ere 430.000 soldadu Golkoan mantendu behar duen eko- nomia.

Irak enbargo ekonomi- koarekin atzera bota eraz- teko oraindik denbora uga- ri iragan beharko duela di- rudi, elikagaien hornikun- tzari begiratzuz gero bede- ren, ez dute iragarritako be- zain beste arazo. Iranekin izandako zortzi urtetako gerrak esperientzia nahiko eman die blokeoei burla

egiteari dagokionean. Ge- rrako materialari dagokio- nean, bestalde, erositako armekin batera bakoitzak behar dituen piezen bost al- dagai ere eskuratu dute, eta, orohar, ekonomiaren antolakuntza guztia zabal- kunde militarrari begira bu- rutu dute. Arazo larrienak industria zibilaren alda- gaiekin omen dituzte eta eremu honetan ere Kuwai- tik jasotakoarekin badute denboraldi baterako.

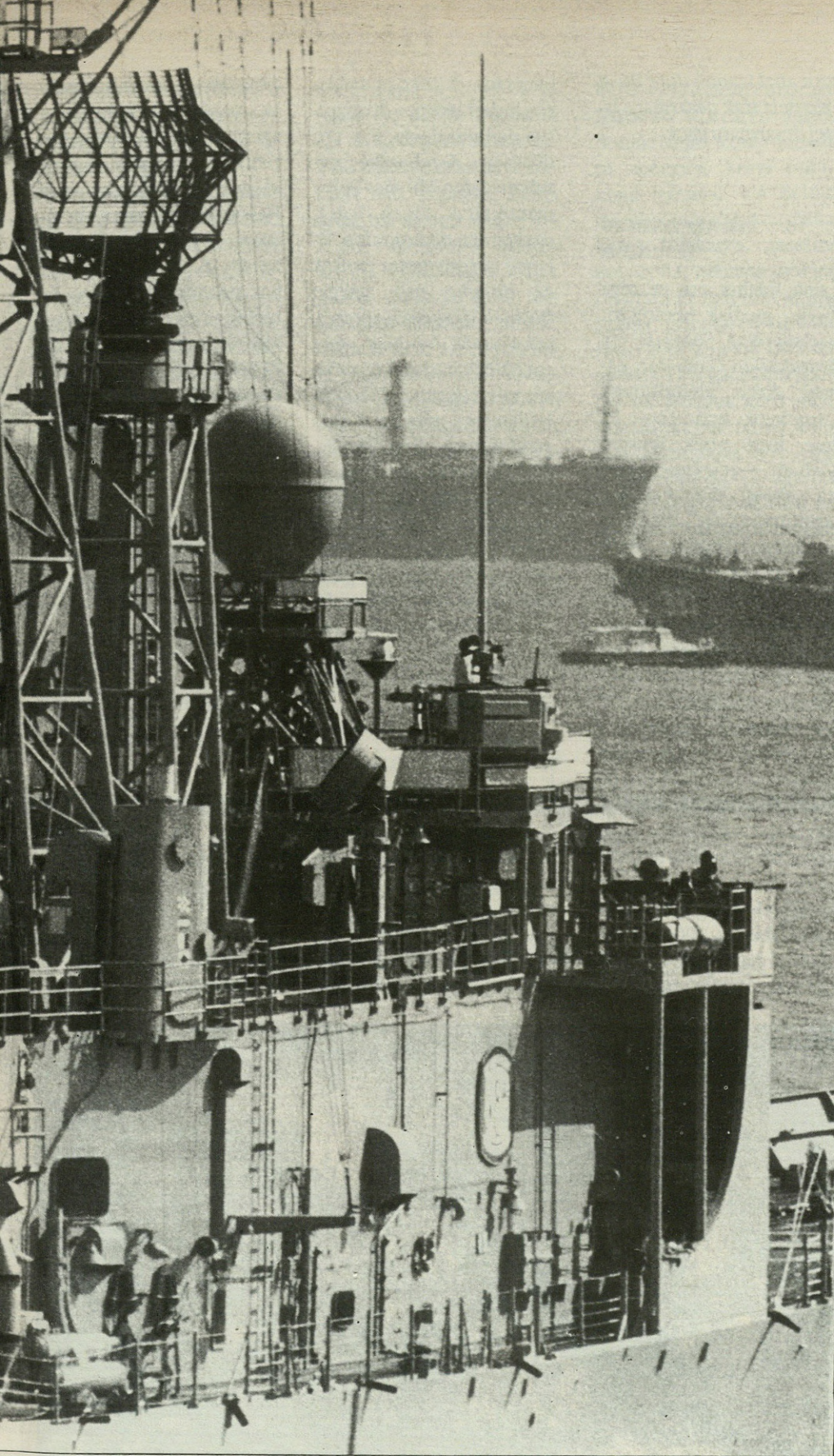
Irakek enbarguari etsi

D enbora kontua, beraz, enbargoarena. Eta denbo- rarik ez, ordea, mende bal- deko estatuek. Ederto asko daki hori Saddam Husseinek eta denbora honetan bere estrategia mende baldeko estatuen jarreraren ezberdin- tasun txikiak mantenez- tean datza. Nazio arabia- rren populazioa bere alde du, eta are aldeago orain- dik atzerritar indarrak gol- koan zenbat eta denbora gehiago mantendu. Saddam Husseinek berean dirau abutzutik hona, hots, ga-

Bigarren gerra mundialaz gero

tazka Ekialde Hurbileko gainontzeko arazoekin ba- tera aztertu behar dela eta

gutu izan den tropa mogimendurik handiena bildu da Golkon

konponbidea, besteak beste, Libano eta arazo palestindarraren konponbidea-

rekin batera etorri behar duela. Halaber, negoziaketei ekiteko Husseinek ezin-

bestekotzat jotzen du kanpotar indarren aldegitia. EEBBek, ordea, behin eta

Irakek enbargoari oraingoz ondo eusten ari zaio eta denbora luzez iraundezakeela dirudi ●

berriz adierazi dute Irak Kuwaitik erretiratu eta mendebaldeko bahitu guztiak askatu arte bertan mantenduko direla, eta pauso horiek eman ezean ez dagoela ezer negoziatzekorik.

Negoiazio izkutuak

Baina adierazpenak adierazpen, azalaren azpitik beste jok bat ere agerian geratu da hasieratik, industri eta diplomazia munduko gizon ospetsuek daramazkiten negoziazio izkutuak. Eta horietariko batzu, hain zuzen, orain ari dira plaza-ratzen. Horietako ekimenetarikoa bat Kamal C. izenaren ostean gordetzen den amerikar industri gizonarena. Irakiar jatorrikoa, eta Husseinen suhia eta petrolio ministroa den Hussein Alfrekin harreman estuak mantentzen ditu.

Kamalen nahia arabiarren arteko kontseilu bat da baina aurretik Irakek bahituak askatu eta apur-apurka Kuwaitik erretiratzeari ekin beharko lioke, «Saddam Husseinek denbora behar du, ezin zaio ezer eskatu pistola kokotean duen pertsonari». EEBBeko Estatu Departamenduko zenbaitek ere ez omen zuen begitxarrez ikusi proposamena, baina zalantzak berehala bihurtu ziren errauts Etxe Zuriaren ezezko boro-

Sadam Husseinek berean jarraitzen du.

bilarekin. Beste horrenbeste gertatuko zen Saudi Arabiak luzatutako proposamen apalarekin: «Kuwaitik erretiratuz gero Irakek kuwaitiar zenbait lurralderekin gera zitekeen agian», zioen Fadh erregeak. Bush-en erantzuna erabatekoa izan zen, «NBEen erresoluzioak bete arte —Kuwaitik erretiratzea eta bahituak askatzea— ez dago ezer egiterik». Eta jarrera hori defendatzen duen bidetari ekin zaio, Kamalen esanak ere zentzu gabe utziz, «Frantsesek eta Sobietarrek bakarrik konben-

tzitu ahal izango dute Bush ezin dela Irak desarmatu Israel desarmatu gabe».

Kongresuari deialdia

Baina Bush-k ere ez ditu etxeko guztiak berarekin, iparamerikar Snatuan eta Ordezkariei Ganbaran nagusi diren demokratek —oraingoz bederen— ez dute begi onez ikusten Bush-en gerrazetasuna eta nahiago dute enbargu ekonomikoaren emaitzei itxarotea. Behin eta berriz diote 1973ko Gerra Ahalmenen Legearen arabera iparamerikar konstituzioak Kongresuaren gain bakarrik uzten duela gerra aldarrikatzea. Oraintsu arte, orde, Bush-ek ez du Kongresua deitzeko inongo asmorik agertu; gauzak aldatu dira NBEek irakiarren erretiratzeko «bitarteko guztien erabilera» onartu dutenetik. Orain, nahiz eta demokratek oso gogor salatu duten zeuden 200.000 soldaduez gain beste 230.000 bidaltzea, badirudu epe la-

burrean —NBEko erabakia- ren indarrarekin— Kongresua deituko duela. Eta, Ordezkariei Ganbarako presidentea den Thomas Foley demokratek zioen legez, «nahiz eta demokratek le- rroen artean gerra hotsak ez ditugun oso atsegin Bush-ek nazioaren interes- peko arazo moduan atera eta NBEek hartutako eraba- kiaren ondoren nahiko zai- la litzateke gerrarako deia errefusatzeko». Bestalde, ba- da EEBBketan gerraren al- deko jarrera oso sutua duenik ere, horietakoa da Henry Kissinger. Eta bere ustez arazoa litzateke «ame- rikar indarrak denbora lu- zez bertan mantenduz gero Saudi Arabia ete inguruko estatuak desestabilizatzeko dagoen arriskua».

Arabiar herrialdeak

Kuwaiten inbasioak aurretik jadanik nahiko zatituta zegoen arabiar mundua aurrez aurrez jarri du. Dagoeneko Arabiar Ligak bere balioa galdu du ia eta ara- biarren haustura areago-

tzen dihoa egunetik egune- ra, nahiz eta nohizbeika agertzen diren arabiar bu- ruetariko batzuen zenbait ekimen, Marruecoseko Hassan bigarrenarena beza- lakoa, zeinak irtenbidea bi- latuko duen arabiar batzar bat proposatzen duen ir- tenbidea gisa. Gadafik bere aldetik argi adierazi du EEBBek erasotzen badute, eurek irakiarrei lagunduko dietela. Irani dagokionean bere jarrera nahiko zalan-

— EEBBek ulertu behar dute ezin dela Irak desarmatu Israel desarmatu gabe».
Kamal C. ●

tzazkoa da oraino, nahiz eta eurek ere irtenbide gisa argi ikusten dituzten bi gau- za, bata Irak Kuwaitik erre- tiratzea eta bestea indar atzeritarrek lurralde sa- kratuetatik beste horren-

Elikagaien produkzioa begira Husseinek nekazari irakiarrek soldadutzatik libre utzi ditu beren lanera buru belarri dedika daitezen. Ikusten denez ez daude txarto horniturik, ez.

beste egitea. Monarkia kontserbadoreei dagokienean EEBBen babesaren pean jarraitzen dute.

Siria eta Egipto dira, bakoitzak bere arrazoiekin indar gehien mobilizatu dutenak Iraken aurka. Aldekoen artean, aldiz, jarrerak baretu egin behar izan dituzte Jordania eta OLPk baina, Yemen, Sudan eta Mauritaniarekin batera Saddam Hussein alboan jartzen dira.

Gerragainean

ena den, argi da, norbait

tek gerrarik desio ez badu, nahiz eta barruan gorroto eta zatiketa ugari duten, nazio arabiarra dela, bera aterako bait litzateke kalte-tuen, bai anaien arteko burruka suposatuko lukeelako, eta seguru asko zonalde guztia suntsitua gera litekeelako. EEBBek, Mendebaldeak bere azken itza botata zuen azaroaren 30ean, «edo urtarilaren 15erako alde egiten duzue Kuwaitik ala gerra». Abuztutik abendura arte Iraken aurka harturiko hamaikagarren erabakia da eta bere historian zehar tankera bereko bigarren erabakia izan zen. Le-

hena 1950.enean eman zen Iparreko Korearen aurka, honek Hego Korea inbaditu zuenean. Eritzi publikoak harretaz eta beldurapur batez jarraitu du gatazkaren bilakaera, gasolina eta orohar bizimailaren garestitzea ez bait dira kasualitatea. Erlojuaren aurkako lasterketa aurrera doa dagoeneko eta gauzak berdintsu mantenduz gero mendebaldeak edo lehen mundua deitutakoak bere legea inposatuko du. Hirugarren munduak pairatuko du gehin gerra, baina horrez gain gerrak sakoneko ezer aldatu gabe luzerara lehen mun-

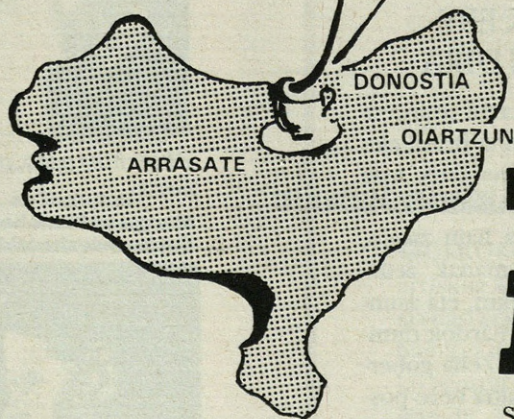

Bush-ek lortu du azkenean nahi zuena.

du horri ere ez dio gauza onik ekarriko.

Xabier Letona

Zure etxeko kafea.
Zaporea, lurrina,... bereziena...
kolombiarra ehunetik ehun.
Kolombiako kafearen agiria duen
Euskal Herriko etxe bakarra.

LA CASA DEL CAFE

San Martzial, 19. DONOSTIA Tel: 42 45 12-35 49 14

HISTORIA ETA GERO

Amaitu da Historia, F. Fukuyama, 1989

LEHENDAKARIEN ARAZOAK

GORBATXOVEk txistea kontatu zien lehengoan kazetariei prentsaurreko batean Moskun. Ez du grazia handirik, baina Nobel saridun batena denez hemen ere aipatuko dugu. «*Ba omen dago ehun konkubina dituen lehendakari bat, batek HIES ('sida') dauka, eta ez daki zeinek. Ba omen dago ehun bizkartzain dituen lehendakari bat, bat traidorea da, baina ez daki zein. Eta gero, Gorbaxov dago, ba omen dituela ehun ekonomi kontseilari, baina bat bakarra jakituna, eta ez daki zein*». Nortzuk ote dira beste bi lehendakari horiek?

SADDAM-EN «VUDU» PANPINAK

DENVERreko emakume bati negozio txiki bat bururatu zaio: eskuz egiten dituen trapuzko panpinak saltzea erabaki du. Ideia ez litzateke beste munduko gauza, ez baldin balitz panpinok Saddam Hussein-en irudia dutela. Gainera, «vudu» egiteko jostorratzak sartzea panpintoari gomendatzen du asmakizuna saltzeko erabili dituzten kutxek. Asmatzaileak Shirlee Jones du izena eta hortxe dugu argazkian, bere vudu panpinatxoekin.

MINISTROAK ERE MAITEMINTZEN DIRA

GOBERNU krisiak arrazoi askorengatik gertatzen dira, baina Brasil-eko gobernuak maitasunarengatik izan da. Emakumezko ministro bat, Zelia Cardoso, Ekonomiako hain zuzen, Jusitiziakoarekin harremanak zeuzkan, Bernardo Cabral-ekin, eta asuntua ezagutu denean Bernardok dimititu egin behar izan du. Zelia gobernuan dago oraindik, baina bere postua ere dantzan dago, ez erromantzearengatik baizik eta inflazioarengatik, urrian % 17koa izan bait zen bizimoduaren gorakada Brasilen.

E L L E - M E L L E

«Nazio Batuek... borondate onezko seinale gisa... Iraki azken aukera ematea erabaki dute».

Nazio Batuen Segurtasun Kontseiluak onartutako ebazpena.

«Hunkituta nago, poz pozik».

Margaret Thatcher, Major duela ordezkotako jakitean.

O I H A R T Z U N A K

«Garrantzitsuen zera da orain: zer eta nola eman jaten herriari».

Boris Ieltsin.

«Absurdoa da hori».

John Major, ea Thatcher bere gobernuan sartuko ote den galdetu ziotenean.

«Lafontaine-k hauteskundeak galdu egingo ditu, eta ondo merezita gainera».

Helmut Schmidt, Alemanlako kantziler ohia, Lafontainearen alderdikide.

«GAZTETXO» BAT DOWNING STREET 10EAN

JOHN MAJOR Erresuma Batuko lehen ministrari berriak 47 urte dauzka, kargu horretan 1843tik dagoen pertsonarik gazteena. Thatcherren dimisioaren ondorengo lehen pronostikoetan, Michael Heseltine edo Douglas Hurd-i baino aukera gutxiago ematen zitzaion Majorri, baina *fujimori* fenomenoa errepikatuz, gaztea gailendu da. Jokoz kanpo gelditu direnak labo-ristak dira, beren etorkizun politikoa itxaropentsu izaten laguntzen zuen faktore nagusia Margaret Thatcher boterean egotea zenez.

ALDAKETAK KATALUNIAKO MDT-N

JAUME Oliveiras, orain arte Moviment de Defensa de la Terra (MDT) mugimendu abertzale katalanaren idazkari nagusiak, MDT utzi du Esquerra Republicana de Catalunya (ERC) taldean sartu da. Berarekin bat, MDTko organigramako talde garrantzitsu bat joan das ERCruntz. MDTn Carles Castellanes, lider historikoa geratu da, ia bakar bakarrik. Beste berri bat estatu espainoletik: BNG talde galiziarra bota egin dute CONSEOtik, estatutik gabeko nazioen erakundetik. Arrazoa ez da beste mundukoa, ez dituztela kuotak ordaindu.

IRAKEK BONBA ATOMIKOA?

GOLKOKO gerra propagandistikoan, Bagdaden ahalmen nuklearraren arriskua kaleratu du orain George Bush lehendakari iparramerikarrak, krisia hasi eta lau hiletara. Urtebetean bonba eginga izan dezakela ere esan dute, baina ez dirudi funtsa askozrik duenik baieztapenak Israelek 1981ean Irakeko zentral nuklear bakarra deuseztatu zuenetik, programa nuklearrak ezin izan du aurrera egin. Lehengo asteen bertan, Irakeko ikerketa erreaktoreak estudiatu dituen energia nuklearraren nazioarteko erakundeak Saddamek potentzial atomikorik ez duela ziurtatu du. EEBBren «oharra» eraso justifikatzeko jokaldi propagandistikoaren itxura osoa dauka.

DAGOENeko KALEAN

Euskarazko Egunkaria esku artean izango duzu, baldin ba!, ale hau eskuratzen duzunerako. Berrogeitaka urte igaro dira «Eguna», bere aintzindaria, halabeharrez ixildu zenetik. Datorren erreportaia Lasarteko erredakzioan burutu dugu. Esperantza handiko egunak dira hauek, lan handikoak ere bai. Egoitzan barrena gabiltza, lagunik lagun, honezkero proiektu baino areago den Egunkariaren berri hurbila izateko xedez.

EUSKARAZ idatzia izatea du, dudarik gabe, Egunkariak beste egunero-koetatik bereziko duen

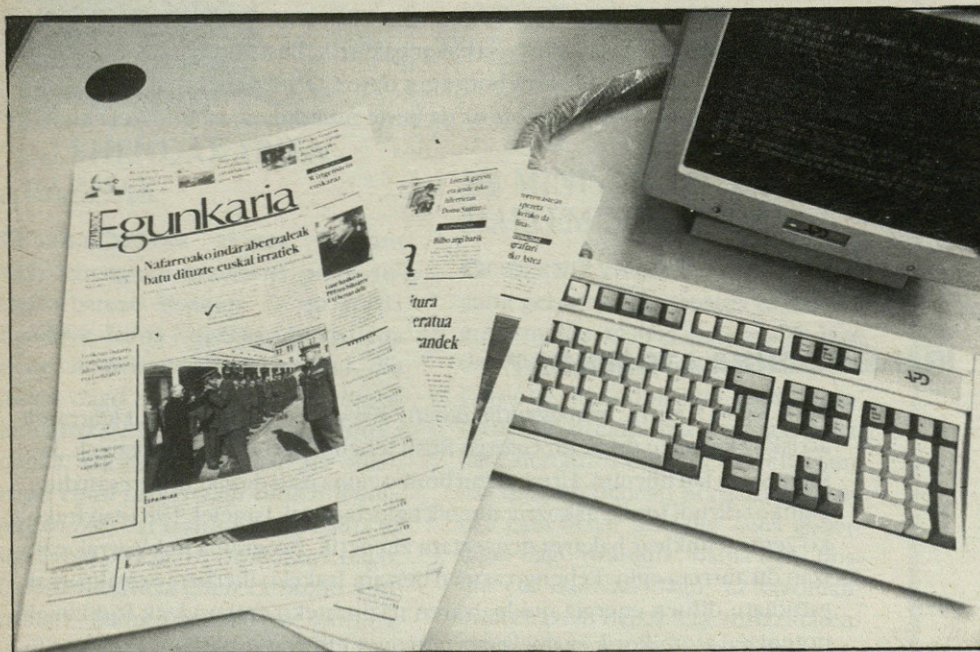
ezaugarri printzipala. «Ez horregatik bakarra —esaten digu, berehala, galde-tzera urreratu garen Iñaki

Uria zuzendari-ordeak—: naziotasuna ere aipatu behar da». Batek eta bestek gogoratzen digutena. An-

dres Gostin, erredakzio buruak: «*Informazio aldetik Euskal Herriaren ikuspuntua izango dugu beti*».

Enfoke nazional horren erakusgarririk nabarienetakoa «Estatuak» sailean aurkituko dugu: Madrila zein Parisera begira egongo dira Egunkarikoak. Joxemi Sainzar, sail horretako ardura-dunak, Estatu bietako hiri desberdinetan badituztela kontaktuak, esaten digu (Luzien Etxezaharreta, zuzendari-orde bera ere, ari da Estatu frantsesekoak lotzen), eta bereziki nazio gutxiengotuetan saiatzen ari direla: Katalunia, Galizia, Britainia, Korsika...

Jose Luis Aizpuru, egunero bost orrialde beteko dituen «Ajenda» sailekoak ere kezka bera darabil, «ez bait da beti erraza izango Baxenafarroa edo Zuberotik albisteak izatea». Ekonomiari buruzko informazioari ere buelta eman beharko diote, automatikoa jarrita. «Europako Elkartetik-eta datozen berriei Euskal Herriari dagozkion neurrian helduko diegu». Alazne Iturrioz mintzo zen horrela. Eta Xabin, kiroletakoa: «*Hori dela eta, orain rugbyan ere ikasiko dugu*».

Sail bakoitzak beste egunkarietan topatzen ez diren berezitasunak izango ditu Egunkariak.

Informazioa generatu

Beste berezitasun bat —segitzen du Uriak— *kulturari emango diogun garrantzia izango da: ohi dena baino handiagoa noski*. «Nik esango nuke —diosku Gorka Arrese, kulturaren ardurara, hein batean, bere gain daramanak— horretan ez garela izango errealtatearen ispilu, eta gizartean berez duena, edo beste medioek isladatzen dutena baino pisu handiagoa emango diogula». Horrek, ezinbestez, informazioa sortzera, Arreseren hitzez «generatzera» behartuko ditu.

Bistan da, horretan esate batera, teletipoetan agertzen den informazioaren transmisore huts baino gehiago izan beharko dutela, sarritan, Egunkaria-ko kideek. «Ajenda»ko Aizpuruk ildo bereko oharra egiten digu, alegia, «antzerkia, arte, musika kritika sortu eta landu beharko dugu, politiki-poliki». Golkon gerra noiz hasiko erne dabilen Luis Fernandez «Nazioartea» saileko buruak sortzen ez baina Egunkariak nahi duen ikuspegitik munduko informazioa gureganatzen badu lanik aski. «Hegoaldeko prentsak erakusten duen Latinoamerika zaletasunari ihes egingo diogu, hurbiltasunagatik Europa gehiago tratatuz, batez ere gutxiengoak, Estonian adibidez igual zerbait gertatu da, eta besteek ez eta guk atera egingo dugu».

Herrietako sarea

Dagoeneko herriz herriko sare polita hedatu dute Egunkaria-koek. «Gizartea» saileko Joxe Anjel Aldaik

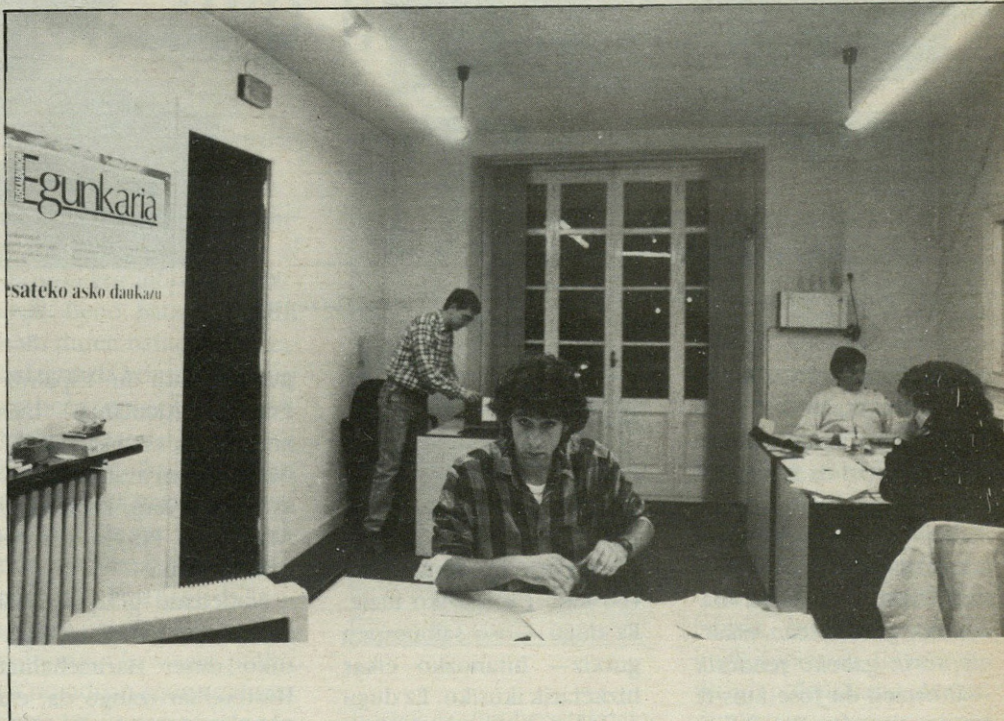
esaten digunez, herri handi samar gehienetan badira, ez bada korrespontsalak, bai informatzaileak behinik-behin. Araba, Nafarroako hegoalde eta Iparraldeko barnekaldean zailagoa da eta lekuan lekuko errekurtsioak erabili behar. Jaki Lautrek, Baionatik: «Hemen herrika ez baina kantonamenduka eta eus-

Politika aipatu dugula; sail bereko buru den Xabier Lekuonak bere arrankura pare bat komentatu nahi digu: «Iristen zaizkigun informazioak kontrastatzen badugu nahiko lan: Jonan Fernandezek, adibidez, Imanol Muruaz zerbait badio, publikatu baino lehen Muruari deitu beharko diogu, eta alderantziz. Bestalde,

eta mamia ateratzen asmaturko al dugu!»

Estilo Liburua

Irredakzio taldean komunikabide desberdinetan ihardun duen jendea topatzen dugu: Egin, Deia, Eguna, Hemen, ETB, Euskadi Irratia, Egin Irratia, Gure

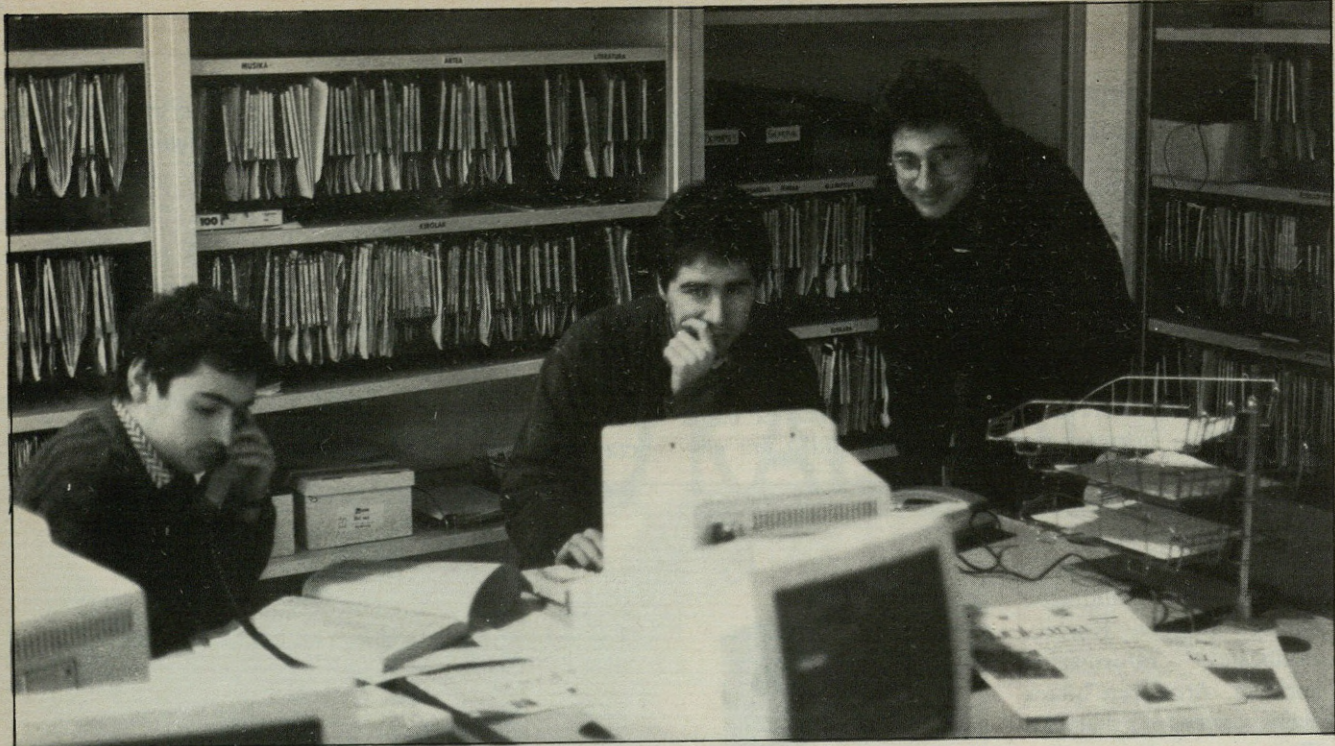
kal irratien sarea erabiliz montatzen ari gara». Alberto Barandiaranek, Iruñetik: «Nafarroako ipar-erdialdea, batzutan zona vascófona Euskara Zerbitzuen bidez, ia osorik kubrituta dugu—hegoaldean, berriz, ikastoletako edo AEKko adiskideek lagunduko digute».

Politikaren, edo beste inongo notizia baten edo besteren trataeran ere, berezi gerta daitezke Iparralde eta Nafarroa. «Nafarroan gauzak desberdin ikusten bait dira—esaten digu Alberto Barandiaranek—: bestetan txiki irudi dezakeen notiziak hemen garrantzi handia izan bait dezake».

egunkari handi horietako baten aldean jende gutxi dugunez, ez dugu beti prentsaurre etabarretara joaterik izango, aldez aurretik deitu eta, hitz batean, prebenitu beharko dugu».

Gutxi izateak—hirurogeita bat langile, bost erre dakzioetan—, batzutan, arazorik sor dezake: hala nola Bilbon, «hemen informazio asko, asko, asko sortzen delako—diosku Zorion Zamakola, «hiriburu»ko kideak—, eta ézingo garelako denetan egon». Ez da horixe «Gizartea» saileko kasua; Joxe Anjel Aldaik: «Jaiak, hezkuntza, ekologia, droga, hainbeste informazioarekin espazioz juxtu ibiliko gara, aukeratu

Bilbok izango du, Lasartekoa alde batera, Egunkariaren erredakziorik sendoena.

Luis Fernandez, Imanol Murua eta Juan Luis Zabala, erredakzio zentralean.

Irratia, baina bai Efe eta El País-en ere, eta nola ez, ARGIA-tik bertatik ere koadrila jatorra iragan da Euskaldunon Egunkaria-ra. Beste zenbait, ordea, eskola eta fakultateetatik zuzenean sartu dira buru-belarri. «Bada, bai, gure artean eskarmenturik gabeko jenderik —aitortzen du Jose Luis & Itziar zuzentzaile bikoiteak—, eta horiek, askotan, itzulgarri ez diren teletipoetako testuak itzultzeraz jotzen dute, batere komeni ez dena».

Kanpoko zenbait laguntzaileekin ados jarri dira zuzentzaileok, testuak berrikusi eta beren eritziak eman ditzaten. «Estilo Liburuaren betetzera iritea dugu helburu —diosku Jose Luis-ek— eta, hasieran akatsik izango bada, kazetari hauek urte pare batean maila polita lor dezakete».

Hasieran aipatzen genuen nazionaltasunaren ezaugarriak —irakurtzen dugu Estilo Liburuan— «eragin handia du, ez terminologia politikoan baka-

rrik, baita hitzen mailegurenean ere». Esate batera: «Euskadi terminoak ez du Euskal Herria adierazten. Egungo dinamikan, Nafarroa kanpo uzten du Hegoaldean». Ez dugu beraz «Euskadi»-rik ikusiko maiz. Ez dugu —oso salbuespen gutxi— hitanozko elkar hizketarik ikusiko. Ez dugu —atal zientifiko, arte lane-tan salbu— osoko biluztasunik ikusiko. Estilo Liburuak esaldi motzak, «15-20 hitzetakoak» hobesten ditu, «-larik» atzizkiaren erabilpen abusiboa kondentzen du, eta ezizenez sinatzen duenak erantzuteko eskubiderik ez duela, dio.

Estilo Liburuaren lehenbiziko erredakzioa Koldo Izagirrek burutu bazuen, gerora Luis Fernandez-ek eta ugaltu dute. Toki izenei buruz, Luis Fernandezek: «Ahalik eta gehiengotan, jatorrizkoak erabiliko dira: frantsesez Prague eta espainolez Praga esatei bada, zergatik ez guk jatorrizko Praha erabili?» Jakina, batzutan erabilerak bere le-

gea inposatu du: Espainia, Frantzia, Alemania... Izen arabiar eta errusiarrak, tabla batzuren arabera transkribatuko dira, txinarretarako aldiz Pinyin sistema erabiliko dute.

Nobedade gisa, «euskal hiritarren» grafia euskaratuko dute: Haritschelhar Haritxelhar izango da, eta Solchaga Soltxaga. Eta definitibo!, hemendik aurrera buruan mapa daukan hura Mikhail Gorbaxov izango da.

— Eskolatik irten berri direnen aldean, kazetaritzan esperientzia handia dutenak atzematen dira erredakzio taldean •

Hainbat kolaboratzaile

Beste hamaika kontu esan digute. Azkeneko orrialdean, elkar hizketa laburrak egiten, Pako Aristi, Txema Auzmendi, Edorta Jimenez, Laxaro Azkune, Mikel Bujanda, Iñaki Irazabalbeitia... kolaboratuko dutela. Kulturen egunero orrialde bat edo bi berezi izango direla —igandetakoa, «pareak bai» izenekoa, Hasier Etxeberriak, Joserra Garziak eta bestek jorratuko dute.

Hona bada, egunkari normal... eta oso berezi bat. 32-36 orrialdetakoa, tabloide tamainaz, eta —«oraingo», esaten digute— tinta bat erabiliko duena. Hainbat eta hainbat euskaltzaleren indar-kemenak bildu dituena. Euskarazko egunkaria... ametsa dirudi. ARGIAren partez ere, partaide guztiei biba zuek! bero bat, eta alimo!, eta suerte!

Pablo Sastre

Pello Zubiria, «Euskaldunon Egunkaria»ko zuzendari:

«Sasoiko jendea dago eta desafioari gustoz egiten zaio hortzakada»

A. Proiektuak ez al du beldurrik ematen?

P.Z. Bai. Bi beldur klase bereiziko nituzke nik. Bate-tik proiektuak ekonomiko-ki eta enpresa bezala eduki dezakeen arriskua, eta horri begira, azkenengo urteotan euskal kulturaren erabili diren dirulaguntza kopuruak ikusita, ez luke motiborik izan behar horrela-ko sentsazioa izateko. Pentsatu beharko litzateke garrantia minimo batzurekin ateratzen dela. Gainera hainbeste akzionistaren diruak daude abiapuntu bezala, azpiegiturak ere antolatuta daude, kolaboratzaile ugari dugu. Hala ere, Egunkaria martxan jartzen eman dugun urte honetan ez dira erabat argitu aginte publiko-arekiko harremanak. Arrisku arrazional horrekin ateratzen gara. Uste dugu konponbide batera iritsi gaitzkeela eta iritsi behar dugula.

Bigarren arriskua edo beldurra izan liteke sekulan euskarazko egunkaririk izan ez den herri batean —gera garaiko puska txiki hura izan ezik— orain beste eremu batean sartzen garel-a. Hori beldurra baino gehi-ago desafioa da. Sasoiko jendea dago eta desafioari

gustoz egiten zaio hortzakada.

A. Egunkariako kontsentsua luze mantentzea ez al da proiektu anbiziosoegia?

P.Z. Beno, batzuek aipatu nahi duten baino askoz zabalagoa da kontsentsu hori eta berriz ere errepasatu beharko litzateke Egunkaria Sortzen antolatutazuten pertsona guzti horien zerrenda, jatorria eta non ari diren, ze taldetako jendea dagoen hor. Beti egon da kontsentsu maila bat euskal kulturaren barnean, politika munduan egon ez dena, baina hitzarmen hori landu eta goxatu egin behar da. Partaideen eritzia eta ikusidena dinamika ezagututa, iruditzen zait erresponsabilitate handia dagoela denon aldetik eskuartean daukagun apustua txikieriatan galtzen uzteko. Kontsentsuak aurrera egin behar du, hori bait da bide bakarra euskarazko egunkari batek funtziona dezan.

A. Merkatua nola ikusten duzue?

P.Z. Ba, merkatua oraindik ez dugu ikusten. Agian hau publikatzerako kalean izango da Egunkaria eta orduan datu batzuek izango dira. Baina hasierako datu

horiek ez dira benetakoak; pentsatzen baldin bada 30.000 alerekin kaleratuko dela, hasierako emozioaren ondoren egunero Egunkaria erostera tarteadoa. Merkatuak gora-behera handiak izango dituen ala estabilizatuko den eta non estabilizatuko den ikuskizun dago. Gauza txukuna eta euskalzaleekin konektatzen duena egiten badugu, egin ditugun beste gauza asko bezala, posible da bere burua duintasunez mantenduko duen merkaturua, erdarazko indartsuen aldean merkatu txikia, baina ahul batzuren ondoan oso ondrosoa. Eta gainera gure itxaropena da

kristoren sorpresak gerta litezkeela.

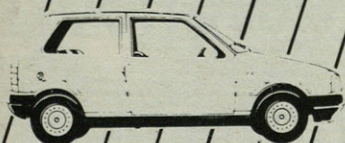
A. Horpoz horpo segika dituzuela dirudi...

P.Z. Oso eleganteak ez diren joerak ikusten ari gara, egia da, eta aipatu beharrik ez dago irakurlea horretaz jabetu dadin. Baina ez dut uste horrek gehiegi kezkatu behar gaituenik. Gure proiektuaz oso seguru gaudete eta gurekin dagoen jendearen kontsentsua oso zabal da, lehen esan dudana bezala, horrekin segitzen dugu apostuan. Ez zait iruditzen polemikatan denbora gehiegi galtzeak merezi duenik. Guk geure ateak zabalik dauzkagu, jende gehiago etor daiteke gure proiektura eta guri, Egunkaria produktu bezala aurrera atera behar dugunoi, dagokiguna produktu ona ateratzea da, hasieran ipinitako helburu haiek ondo betetzen ari garela zaintzea. Eta hutsuneak egiten ditugunean ez daitezela handiegiak izan, zuzentzeko ahalmena izan dezagula egun batetik bestera. Hori xede da gure apostua.

Garbiñe Ubeda

FIAT-eko AUKERA

FIAT

FIAT UNO

FIAT UNO

FIAT UNO 45 FIRE 3 P (4V).....	1.038.830
FIAT UNO 45 FIRE SUPER 3 P.....	1.177.948
FIAT UNO 45 FIRE SUPER 5 P.....	1.228.488
FIAT UNO 60 FIRE 3 P.....	1.243.118
FIAT UNO 60 FIRE 5 P.....	1.288.328
FIAT UNO 70 SX 3 P I.E.....	1.418.678
FIAT UNO 70 SX 5 P I.E.....	1.469.218
FIAT UNO TURBO I.E.....	1.707.288
FIAT UNO DIESEL 3 P.....	1.368.670
FIAT UNO DIESEL 5 P.....	1.478.527

FIAT

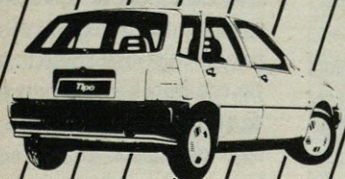

FIAT CROMA

FIAT CROMA

FIAT CROMA CHT 100 CV.....	2.374.150
FIAT CROMA 2.0 I.E. 120 CV.....	3.118.950
FIAT CROMA TURBO DIESEL 92 CV.....	2.738.570
FIAT CROMA TURBO DIESEL 118 CV.....	3.113.630

FIAT

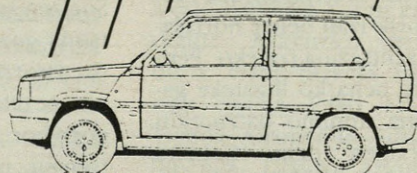

FIAT TIPO

FIAT TIPO

FIAT TIPO 1.400.....	1.549.708
FIAT TIPO 1.400 DGT.....	1.689.358
FIAT TIPO 1.600 DGT.....	1.809.058
FIAT TIPO 1.900 TURBO DIESEL.....	2.186.778

FIAT

FIAT PANDA

FIAT PANDA

FIAT PANDA FIRE.....	930.000
FIAT PANDA SISLEY 4x4.....	1.230.000

MATRIKULATU ONDOKO
PREZIOAK

AUTO ADARRA BANATZAILE OFIZIALA

Txingurri pol. z/g. Tf.: 397241. HERRERA-Donostia. Gran Vía, 7. Tf.: 288983. GROS-Donostia.

ELECTRICIDAD AYA ZARAUZ, Vizcaya, 45. TELEF. 83 46 18.

GARAGE USURBIL-LASARTE, Zumaburu, 5. TELFF. 36 24 63

TALLERES KORTA, Viteri. TELEF. 52 71 34. ERRETERIA

TALLERES JOSERRA Pinar, 32. IRUN. TELEF. 61 43 93.

TALLERES ACHAGA, Txirrita, 11. HERNANI. TELEF. 55 72 32

FIAT

PUNTAKO TEKNOLOGIA

Eztabaida ugariren artean Jaurlaritzak bultzaturiko lehenengo parkea

URKIOLAKO PARKE NATURALA: GAUZATU BEHARREKO PROIEKTUA

A

1990eko urtarrilaren 4an Nekazaritza Sailak Urkiola inguruko esparrua parke naturala deklaratzeko du. Dekretu honen arabera 5.768 hektarea babesten dira. Hasierako proiektuak 30.000 hektarea hartzen zituen Ingurugiroko Sailaren pean arautzen zenean. Urte berean, maiatzean, Urkiolaren Aldeko Batzordea sortzen da, Eusko Jaurlaritzak proiektua aurrera eramatea gaitza bait da.

«**MAIATZEAN** sortu zen batzordea, urtarriletik maitzeraino Eusko Jaurlaritzak ez bait zuen ezertxo ere egin», esan digu Urkiolaren Aldeko Batzordeko kide batek. Epe honetan jendeak ez zekien Urkiola inguruko esparrua parke naturala zenik. Dekretuan ehiza ez da zehatz-mehatz debekatzen, harrobiak ez ditu arautzen... baina bere-bil motordunez parke naturalaren barruan sartzea debekatzen da. Sarri ordea

tramankulu hauek Anbotoren barrenetaraino heltzen dira. Gaur egungo 5.768 hektareako esparruak ez du bere mugetan parke natural bat dela adierazten duen iragarkirik. Arazo guzti hauen aurrean Urkiolaren Aldeko Batzordea sortu zen, hiru puntu nagusi defenda eta aurrera eramateko: Atxarte enpresaren (parke naturalaren barne dugun harrobia) ezindura, Ehiza eta Arrantzaren debekapena eta Parke naturala-

ren hedapena 30.000 hektaraino zabaltzea.

Harrobien arazoa

Urkiolaren aldeko Batzordea honako elkarteek osatzen dute: ekologisten aldetik Eki, Eguzki, Elorrioko Koordinadora Ekologikista, Petralanda eta Sarnausi; eskalarien aldetik Bizkaiko Goimendi Eskola, eskalari independenteak ere badaude, eta azkenik Gerediaga Kultur Elkarteak.

Ekainaren 24an batzordearen kide batzuk Labargorriren haitzetan hamaka bat eta pankarta bat eskegi zuten, heuren pean Atxarte S.A. eta Atxa Txiki harrobiak bait daude. Egunez eta gaez eskalariak txandatzuz harrobien ezindura lortu zuten, egoera horretan ez bait zen posible ezandarik egitea. Uztailaren 4an batzar bat egin zen. Batzar

hau egiteko baldintza eskalariak hamakatik jeistea zen. Bertan Nekazaritza Sailburuordea, Nekazaritza Saileko Diputatua eta Urkiolaren Aldeko Batzordeko kideak egon ziren. Hauteskundeak eta Eusko Jaurlaritzaren interes falta dela eta batzar batzuk egitea zaila izan zen, nahiz eta harrobien arazoagatik besteren bat egin. Hiru hilabete eta 20 egun itxaron ondoren eta Administrazioaren pasibitatea ikusirik Urkiolaren Aldeko Batzordeak mobilizazioei berriro ekitea erabakitzen du eta urriaren 26an eskalarien lehenengo bikotea Labargorriren haitzetan berriro ere esketik da. Azaroaren 9an Euskal Mendiaren Elkarteak Atxarteko harrobiaren ezindura eskatuko die administrazio ezberdinei.

Azaroaren 27an Durangoko instrukzio epailearen notifikazioa jaso zuten: erru larrian eroriko ziren hamaka kentzen ez bazuten

Urkiolako parke naturalaren erreibindikazio moduan zenbait ekintza burutu dute eskalatzailleek. Argazkian Bilboko La Salveko zubian zintzilikaturik.

eta 30.000 eta 50.000 pzta. arteko isunaz gain gartzela zigor nagusia ere izan zeza-keten. Harrobiek egindako denuntziaren ondorioa zen. Batzordearen jarrera laister ikusi zen: batzordeko 14 kide Ertzantzako komisaldegian aurkeztu ziren hamakan egondakoak zirela eta arrestatuak izan nahi zutela esanez.

Inguruan bizi direnak

uskal Herriko Nekazarien Elkartek betianik izan du Urkiolako parke naturalaren interes handia» esan digu Juanxu Elorriaga EHNEko ordezkariak, «baina parkearen Errekurtso Naturalen Ordenazio Plana ez da batere argia guri dagozkigun arazo askotan». Oraindik ez dakite Urkiolako parke naturalaren muga-

rriak zein izango diren, ezta ze udal izango diren parke naturalaren eremuan sartuko diren. Hau dela eta oraindik ere ez dago argi zenbat nekazariri eragingo dion, urtarrileko dekretuaren eta ordenazio planaren artean kontraesanak bait daude. Ordenazio planak parke naturalaren esparrua finkatzerakoan 6.000 hektareatik gora aipatzen ditu eta aldiz, hasierako dekretuak 5.768 hektareatan finkatzen du. Beraz, nekazari-ek parkearen plano zehatzak jasotzea eskatu dute. Lurjabe txikiak izaki, askotan heuren errentetatik bizi dira. Hau dela eta, kalte ordainaren arazoa nahiko larria da heurentzat. Ordenazio Planak kontutan hartu arren, puntu hau ez da batere zehatza eta nekazarien kezka hau lehen bait lehen argitzea da, Plangintza Na-

gusia onartu baino lehen.

Alatokiaren inguruan ere bada arazorik. Nekazari-ek ez dakite dauden alatoki- en eta berrien kudeaketa nola- koa izango den. Parkeak gaur egun dituen errekur- tsoen arabera moldatu be- har da abel-buruen kopu- rua eta errekurtsu berriak sortu. Bestalde, nekazari- ek laguntza eta informazio fal- ta salatzen dute.

Parke ezezaguna

Bilboko Irrati batean egin- dako inkestak parkea jen- dearentzat arront ezezagu- na zela erakutsi zion Urki- olaren Aldeko Batzordeari. Beraz, beste haitza edo zubi bat topatu behar zuten ber- tatik eskegitzeko. Bilboko La Salve zubia aukeratu zu-

ten bilbotar hauek lehenen- go mobilizazioa burutzeko. Ordu bete egon ziren eske- gita «Kanterarik ez» aldari- katzen zuen pankartarekin. Hurrengo igandean Erron- tegiko zubitik eskegi ziren eta hirugarren igandean La Salveko zubitik berriro ere, bilbotarrei Urkiolako par- ke naturalaren problemati- ka ezagutaraziz.

Urkiolako parke natu- ral Bizkaiko mugak gaindi- tu eta Arabako lurra ere barneratzen ditu, Otxan- dioko inguruetan. Gipuz- koa ere 30.000 hektareata- ko proiektuan sartzen da, hain zuzen Arrasate eta Udalaren inguruko zenbait toki.

Susmoak

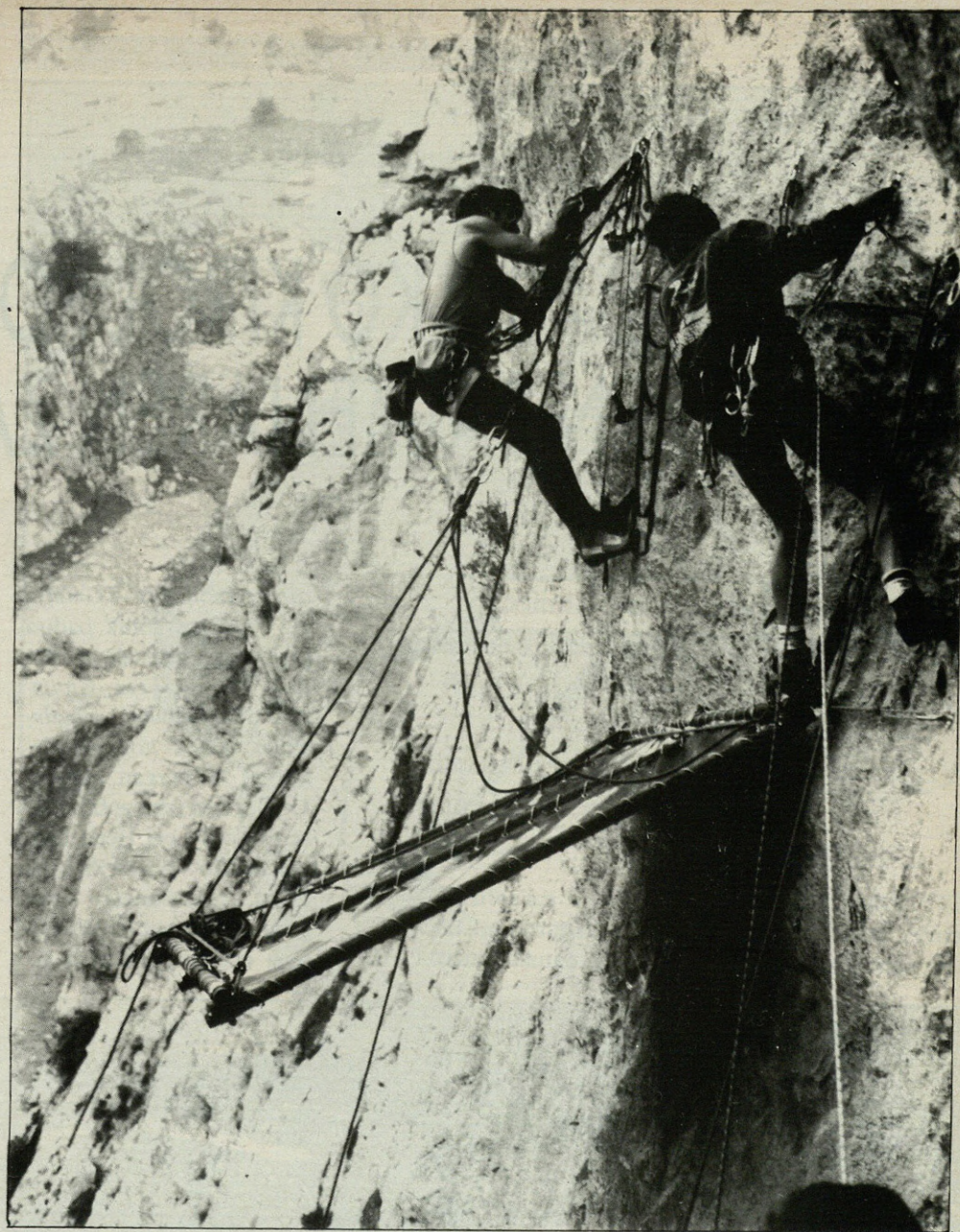
Galdera airean gelditzen da: Ingurugiro Sailak arau-

tzen zuenean proiektuak 30.000 hektarea babestea aurrikusten bazuen, Nekazaritza Sailak beregain hartzean zergatik murriztu da 5.768 hektarea? Udala eta Anbotoren artean Besaide dugu. Batzuen ustez, esparru hau abiadura handiko tren iragateko leku bakarra da, Euskal Herrira hedatuz gero. Momentu honetan Besaide parke naturalaren kanpo dago, beharbada etorkizuneko protestak ekiditeko. Bestalde, Eusko Jaurlaritzako zenbait partaidek Mañariako harrobietan akzioak omen ditut. Gaur egungo 5.768 hektareako proiektuak ez ditut alde hauek barneratzen.

Erantzunen bila

gun «30.000 hektareatik 5.768era murriztea Gerediaga Kultur Elkarte, ENHE eta Bizkaiko Diputazioaren arteko akordioa izan zen», esan digu Goirigolzarri Jaunak, Jaurlaritzako Nekazaritza Sailburuordea eta Urkiolako Parke Naturalaren Patronato Nagusiaren zuzendaria. «Nik urte bete daramat postu honetan eta hori da nik jaso dudana informazioa, 1984an egin bait zen akordio hau».

Urkiolako Parke Naturala bi plangintzak arautuko dute: Errekurtso Naturalen Ordenazio Plangintzak eta Erabilpen eta Gestio Plangintzak. Lehena urte honen amaieran onartu behar da, Legebiltzarrak agindu duenez. Orduan gauzatuko dira parkearen mugariak adieraziko dituzten agiriak. Abenduaren 5etik aurrera hala ere berebil motordunekin Pol-polera sartzea debekatu egingo dute, eta erabaki hau bete dadin zenbait zaintzaile jarriko dira.

■ Eskalatzaileak ez dira haitzetatik jeitsiko harrobiak itxiko dituztela zihurtatu arte.

Erabilpen eta Gestio Plangintzari dagokionean datorren urtean onartuko da. Bertan usoaren ehizatzea onartzen da, hauek migrazio epealdietan daudenean. Goirigolzarriren esanetan badago baita ere beste kolektibo bat, ehiztarie-na hain zuzen, presio handia egiten dutela baita ere, eta talde hori ere kontutan hartu behar da. Hogeitamazazpi ehiza postu berri ere egingo dira. «Azterketa topologikoa egiten ari gara eta honen arabera gauza batzuk alda litezke, baina ez nabarmenki», aipatu digu

Goirigolzarri Jaunak. Aldaketak onerako ala txarrerako izango diren jakiterik ez dago oraindik, ordea.

Harrobien arazoaz, «Eusko Jaurlaritzak Atxa-Txiki-ko harrobiari emandako lan-bahimena datorren urtearen apirilaren amaierako eta Atxarteko harrobikoa uztailean. Gaur itxiko bagenitu, Urkiolaren Aldeko Batzordeak eskatzen duen bezala, indemnizazio handiak ordaindu beharko genituzke. Horregatik nahia-gu dugu lan-bahimen epea amaitu arte itxarotea», aitortu digu sailburuor-

deak, «ez gaude itxiak parke naturalaren zabalketara, baina nahiago dugu dagoe-na ondo egitea» gaineratuz. Beraz, dena prest dago Urkiolako Parke Naturalak aurrera egin dezan, baina Administrazioa den monstro izugarria mugitzea jartzea ez omen da txantxetako.

Myriam Gartzia

TXINGUDI BADIAKO KIROL PORTUAK UDALETXEEN BAIMENAREN ZAIN

Aste batzuk pasa dira —bai, lehengo hauteskundeak baino lehentxeago izan zen— Eusko Jaurlaritzak luxu handiz argitaratzen duen «Europa Azul» aldizkariak Hondarribian eraiki asmo duten portu deportiboaren berri eman zuenetik.

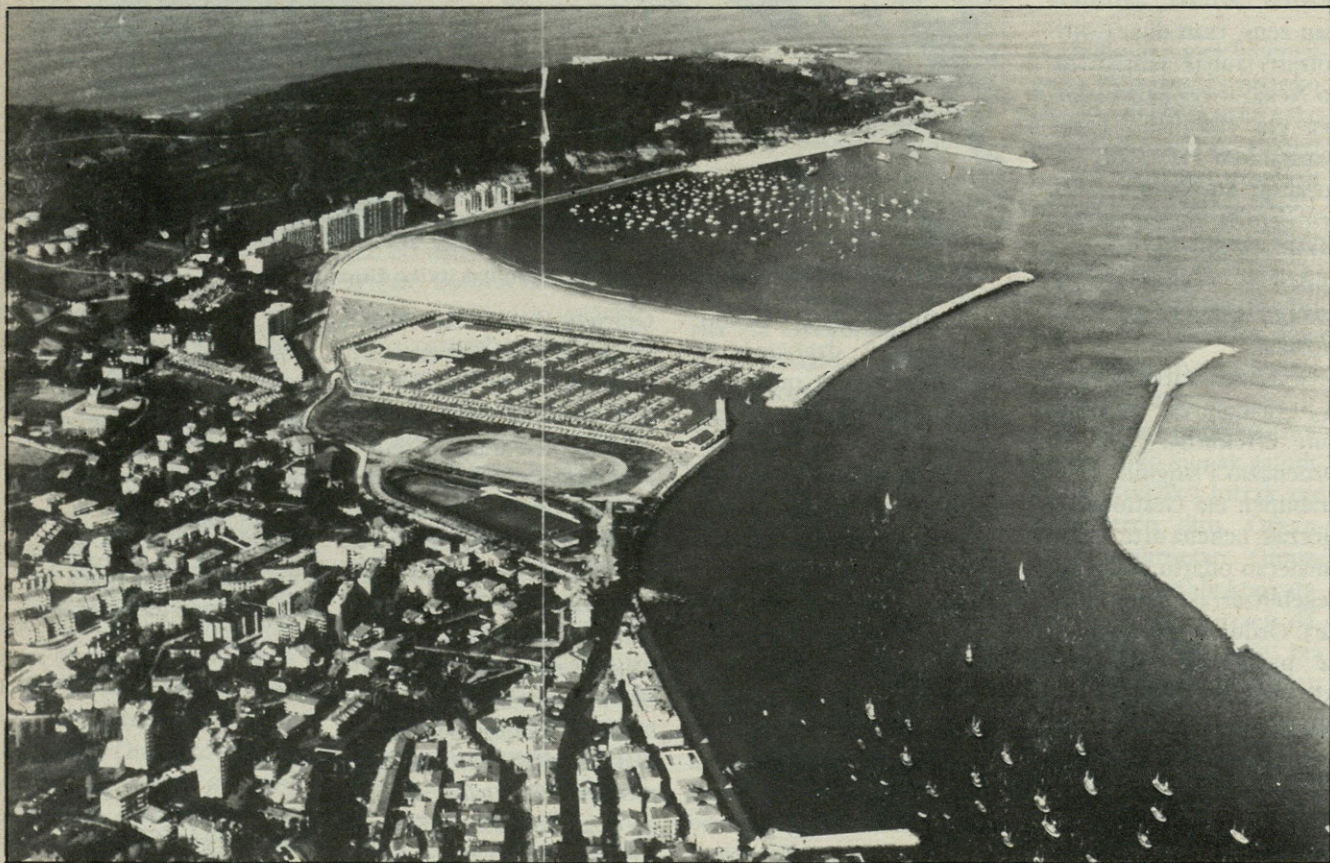
BERTAN irakurri ahal denez, instant artio, Hegoaldeko kostaldean —al-

dizkari paraofizial hauek Euskal Autonomi Elkarteko (EAE) datuak baizik ez di-

tuzte erabiltzen— Getaria eta Plencian soilik badira horrelako portuak, ondorioz «Bizkaia eta Gipuzkoan horrelako instalazioen defizit gogorra dagoela». Ale berean, Ignacio Ipiña, Gasteizko gobernua-ren Garraio eta Herri Langintzarako kontseilari-ordeak, xehetasunetan sartu gabe, Hondarribiko Udaletxea eta Jaurlaritzaren ar-

tean akordio batera heldu zirela, azaltzen zuen.

Jaurlaritzak 1.250 milioi pezeta inbertitu nahi dituen proiektuaren arabera, 50.000 metro karratu ontzietarako izango lirateke, eta beste 40.000 «laguntza zerbitzuetarako». Bertan zortzirehun unitateentzako lekua izango litzateke, EAEko kirol porturik handiena bilakatuz.

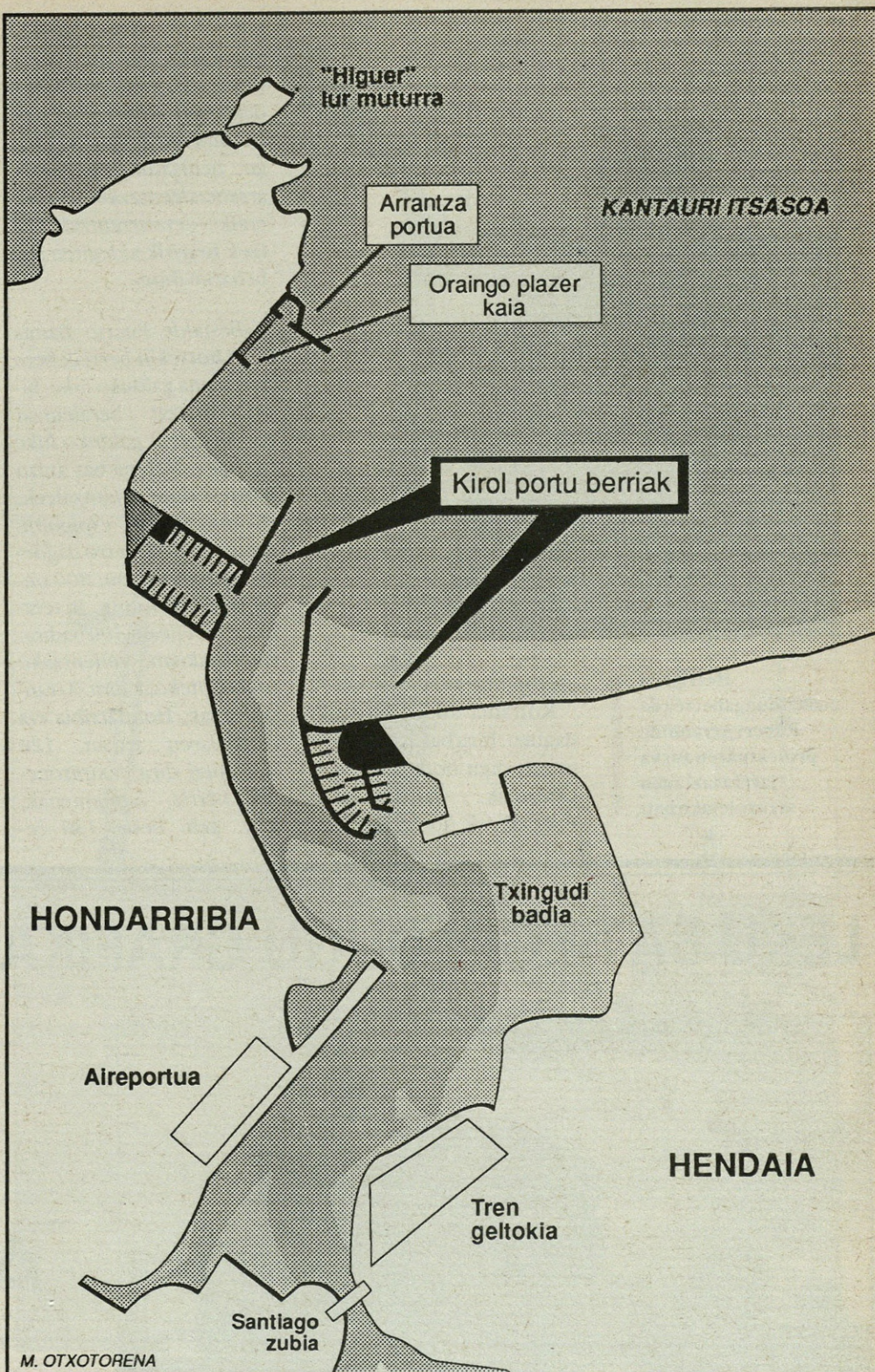
■ Hauxe litzateke, onartuko bada, «Europa Azul» aldizkariaren argazki trukatuan, Hondarribiko kirol portuaren kokapena.

Zeinenak dira urak?

Uzen aldizkari haren beharrik izan, Hondarribiko sektore batzuek euren oposizioa ageri zezaten; horien artean zenbait talde ekologista, arrantzaleen Kofradia eta Herri Batasuna. HBren aurtengo ekaineko orrixa batean «proiektuaren zenbait ondorio» titulupean, besteak beste, datozenok aipatzen zituen: «*Denona den zonaldea, dirudun gutxiengo baten alde pribatizatzen da [...] Udaletxeak Plan Orokorren Arauetañproiektatutako Herri Kirol zonaldea ezabatzen da [...] Bestetan gertatu den bezala, oraingo honetan ere batzuek herria ia esku pribatuetan utziko lukete, eta honek kontutan edukiz etxebizitza eraikitzeko dagoen lur arazoak espekulazio inmobiliarioa ekarriko lukeela*».

Olaizolak dioenez, herriak kirol portua baino herritarrentzako etxeak beharrezkoagoak ditu ●

Alfonso Oronoz, Hondarribiko alkateari segika ibili baldin bagara ere, eta berarekin portuari buruz mintzatu nahi genuela jakin bazekiela, gure enkontrua ebitatu nahi zuela inpresioa izan dugu. Javier Ponte, Udaletxeko teknikoarekin hitzegin ahal izan dugu soilik; beronen esanetara, anteproiektua besterik ez da erredaktatu oraingoz, eta Udaletxearen jarrera ez da —«Europa Azul»ek sinista-

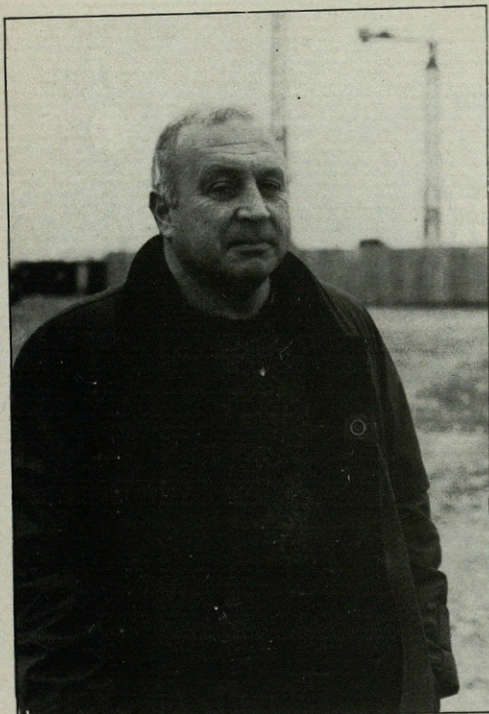

raz lezakeenaren kontra—definitiboa.

Ur nahasiak dira Txingudi badikoak. Hasteko, bertako urak «amankomunak», «nazioartekoak» izanik, gaur egun nornahi etor bait daiteke, harri bat bota

eta bertan eduki hère yatea. «Lehenengo pausua da —esaten digu Esteban Olaizola, Hondarribiko Kofradia buruak— ur horiek zeinenak diren jakitea —gaur hori rangoa superiorbait da, Eusko Jaurlaritzak ez du

Parez pare, ofizialki bakoitzak zortzirehun bat itsasuntzientzat tokia izango lukeela.

Herriaren euskaldungabetzea da Robert Arranbide proiektuaren aurka jarri arazi zuen arrazoietako bat.

ezer agintzen».

Kofradia aurka zergatik dagoen, hiru bat arrazoi botatzen digu bote-prontoan Olaizolak: «Jaurlaritzako Puertoako horrelako ins-

talazioen eskaera handia dagoelako egingo dutela, diote; eta, zona portuarioa denez gero, ezingo da han, Iterlimen-dik aurreraxeago, pentsatua zen bezala, arrantzaleentzako etxerik eraiki —eta arrantzale gazteek herritik aldegiten segi beharko dute».

«Bestalde Puerto Banus berri horrekin herriak bere nortasuna galduko luke, bisitalarientzat beraientzat ere enkantoa galduko luke herriak». Makina bat arazo ikusten dute arrantzaleek. «Kontutan izan, espigoitik espigoira 300 metro dagoela. Portu horretan, 800 ontzi jartu nahi dute. Beteranoen muellean, 300 badira. Hendaikoan, milentzako tokia egitekoak dira. Arrantzaleenak, Hondarribia eta Hendaia artean, 120 itsasontzi dira. Txipirone-rak berriz, jubilatuenak, 150, gehi beste 130 ñe-

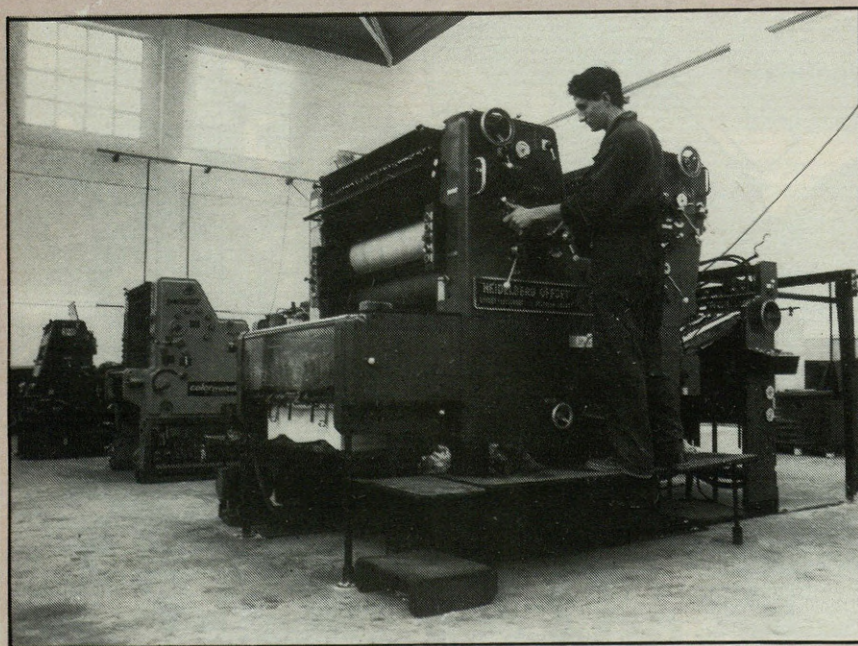
creoŕkoak... 2.500 itsasontzi, badia honetan, erokeria da!»

Hendaiarrak kanpora

asi-mugaz bestalde, Hendaikoan, beste horrenbeste kirol portua egiteko asmotan dabilta. Telefono ihardunean, Hondarribikoan gisa beretsuan erabili gaituzte: Lasalette alkategatik galdetu eta teknikoaren gant bideratu. Honen ematen dizkigu datuak: Hendaiko portuak 780 plaza izango lituzke, bere osotasunean 15 hektarea eta lanak 1992rako bukatuko lirarteke.

Hendaiko alderdi horretako ordenamenduari buruzko azkeneko proiektua 1988koa da. Bertan, batetik, inmobiliaria: apartamentuak, dendak, talasote-

LEKU BAT EGIN DUGU GRAFIKAGINTZAN

ANtZA
FOTOKONPOSAKETA
INPRIMATEGIA

ESKURAGO

LASARTEKO EGOITZA BERRIA. INDUSTRIALDEA 1-2.

rapia, hotel handi bat, begiztatzen dira; bestetik, kirol portua; eta azkenik, hondartzaren antolaketa. Lehenbizikoaren lanak hasi dira aspaldi: Sokoburu dugu, arestian obra haietan Iparretarrek bonba bat jarri bait zuten. Hondartzakoa heldu den urtean bideratuko da agian.

■ Hendaia-ko proiektuan inmobiliaria, kirol portua eta hondartzaren antolaketa kontenplatzen dira ●

Portukoan, oraintxe, Robert Arranbide, Hendaia-ko Herriko Etxeko kontseilariak esaten digunez, «sakontzen eta ikertzen ari dira, herriaren eritzia jakiteko». Zenbait hilabetez kaiher bat izan da irekia Herriko Etxean, edonork trabarik edo ikusten bazuen bertan aipatzeko. Hegoaldek, Eguzki talde ekologistak eta Casadevante Irungo lege-gizonak euren arrazurak azaldu dituzte. «Badira bi edo hiru komisario, prefetari [Paben] eritzia emateko, horrek baimena eman dezan edo ez. Gero atzera Herriko Kontseilura etorriko da, erabaki dezagun».

Herriko Kontseiluak, noski, bere baietza emango du: 33tik 31 ados bait dira: sozialistak, komunistak, UDF eta RPRkoak. Alkatearen zerrendako abertzale bat eta «Biharko Hendaia»

■ Sokoburu-ko inmobiliaria lanak eta hasigabedauden portukoak loturik daude, Arranbideren ustez.

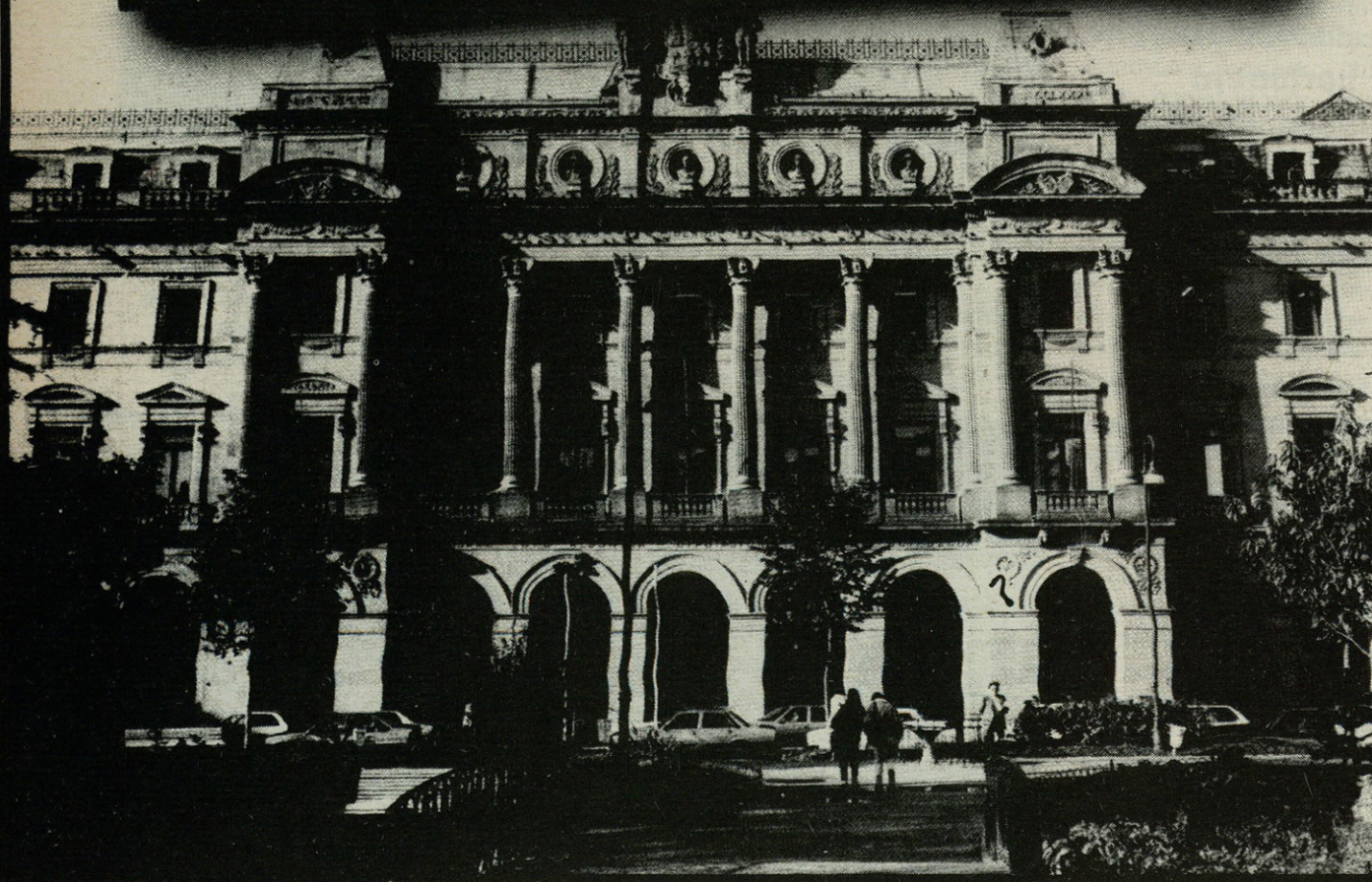
zerrendakoa den Arranbide bera dira «kontrario» bakarrak. Hegoaldean atxematen ditugunen oso antzeko arrazoiez: «Bon,

proiektu horiekin lurraren prezioa altxatuko da, eta bertako gazteak ezinen dira bizi. Edozein pertsonak baluke eskubide hori, eta gu-

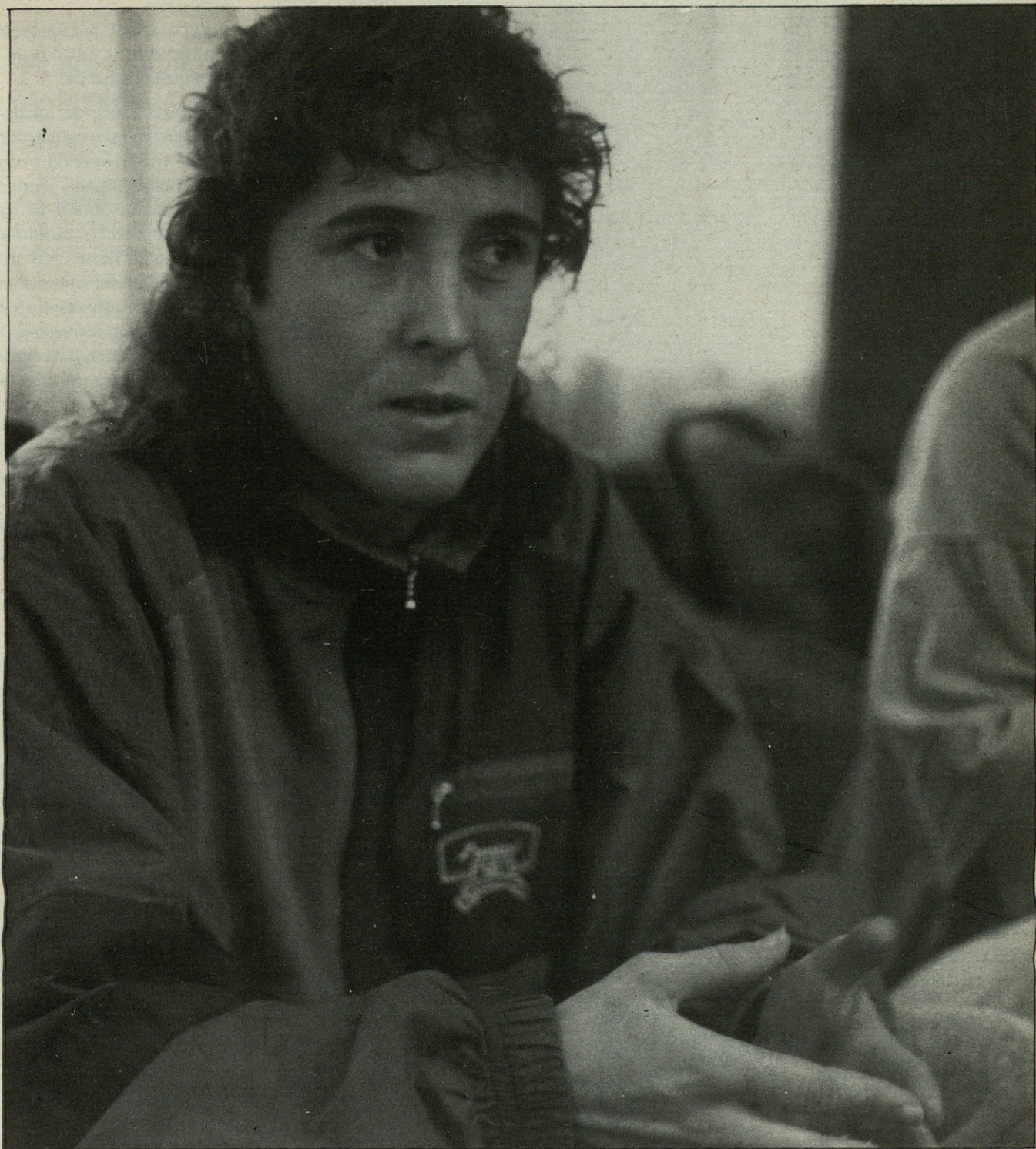
rean gainera herria descuskalduntzen ari da...»

Pablo Sastre

GIPUZKOAKO FORU ALDUNDIA ZURE ZERBITZURAKO

Gipuzkoako Foru Aldundia

«Neskak ez gaituzte eskubaloian
notizia kontsideratzen sekula»

Inork gutxik espero zuen krossean Euskal Herriko korrikalaririk onenatarikotzat jotzen zen neskato hark, bakarkako esfortzutaz aspertuta, ekipoko kirola nahiago zuela erabaki zuenean hain gora iritsiko zenik. Espainiako selekzioan hirurogeitik gora partido jokatu ditu dagoeneko Karmele Makazaga 26 urteko zarauztarak.

ARGIA. Eskubaloiko punta-puntako jokalaria zara emakumezkoei dagokionez. Txikitako afizio horren hastapenetatik Espainiako eskubaloiko selekzioko partaide izaterako bidean urrats haundiak eman dituzu.

K. MAKAZAGA. Ikastolan nengilela ekin nion fundamentuz kirolari, Zarauzko Munioan ospatzen ziren herri torneotan parte hartuz. Jubenila nintzela, herriko kirol klubean hartu ninduten. 17-18 urte bete nituenean Donostiako ekipora pasa nintzen, baina Zarautzek gora egin zuenlarik berriro bueltatu nintzen herrira. Bertan hiru bat urte egin eta Hernanik hartu ninduen, duela sei bat urte. Hantxe nabil orain.

A. Kontaiguzu Hernaniko sei urtetako esperientzia.

K.M. Denetatik gertatu da Hernanin: jendea falta, entrenadoreak ardura utzi egin duela eta baten beharra, zuzendaritzak jende zaharra bidalita gazteenak bakarri geratzeari, kanpotarrak ekarri dituzte...

A. Zenbat denbora eskaintzen diozu astean zehar entrenatzeari?

K.M. Egunero aritzen naiz, ordu t'erdiz edo. Hala eta guztiz ere gutxitxo da.

A. Zenbat denbora eskaini

beharko litzaioke, bada?

K.M. Arratsalde bi bat ordu egunero eta horretaz gain astean hirutan goizetan hiru bat orduz entrenatzea litzateke egokiena. Emaitzetan nabari izaten da egin duzun esfortzua. Madrildarrek ederki frogatu dute aipatu berri dudan entrenamendu erritmo horixe dela aproposena, gu gabiltzan moduan ezintasuna berehala igertzen dira. Denbora eza da arazoetarikoa bat. Dena den, bestelako

trabak ere baditugu, pista erdia baino ezin dugu erabili entrenamendutan, beste ekipoek ere behar izaten bait dute, eta azkenean bien artean banatu behar.

A. Entrenatze kontutan ari garela, ba al da emakumezko teknikorik?

K.M. Titulo nazionala duen neskarik ez dago oraindik, eta mutilen artean gutxik nahi izaten dute neskekin aritu. Arraroak eta konplikatuak omen gara. Neri ez zait hala iruditzen, gure entrenatzaileak esijitzeko garaian neskak askoz ere disziplinatua goak garela dio. Gehiago errenditzen dugula.

A. Ez duzue apenas kobratzen.

K.M. Hernanin nik eta beste batek bai zeozer, besteek ezer ez. Ematen zaiguna ere, gainontzeko klubekin konparatuta, nahiko eskasa da.

Duela hiru urte bageneukan esponsorra, Expomuebles, orain ezta hori ere. Nesken ekipoak oso gaizki hartzen dituzte, ez omen dugu propagandarik egiten. Egia esan, neskak ez gaituzte notizia kontsideratzen sekula. Telebistaren kasua penagarria da. Mutilen emaitzak ematen dituz-

te, baina neskenak ezta aipatu ere.

Diputazioek, Udaletxeek eta Gobernuak ematen dutena huskeria bat da.

Dirurik ez izanda, jokalariorik lan haundia egin behar dugu, entrenamendu ordu asko behar dituzu, jendea behar duzu ekipoan, baina hortik bizitzeko modurik ez baduzu beste zerbaiteutsi beharrean zaude. Bai estudiantzen dutenek eta bai lan egin behar dutenak larri dabilta beti, ez da erraza lanbidea edo estudioak eta kirolak eskatzen duena eragozpenik gabe betetzea. Askok utzi behar izan dute eskubaloia. Nik zorte haundia izan dut lan kontutan, izan dudana flexibilitateari esker eskaini diot orain artekoa kirol honi, edota jokatutako ahal izan dut kanpoan.

A. Iskanbilaren bat izan zenuen kanpotarrak direla eta.

K.M. Iaz bi kanpotar izan genituen gure artean, duela hiru urte etorritakoa bata. Handik urtebetera heldu zen hurrena. Jugoslaviarrak biak. Klubeko hainbat partaide ez zegoen, ordea, jokalariek kanpotik ekartzearen alde eta kluba utzi zuten.

NORTASUN AGIRIA

Ez zaio estudiantzea gustatu izan • Nobelak irakurriko lituzke gustora

denborarik izango balu • Animalia zale amorratua dugu, zakurrak ditu batez ere oso lagun • «Kristal» programa da gehien gorrotatzen duena • Gehienetan morez jantzita ibiltzen da, horrekin harpa jotzen diote bere lagunak • Bideoaren aurrean partiduak ikusten pasako luke eguna • Helbururik nagusienetakoa familia bat sortzea du • Gozozale ikaragarria.

«Kanpotik etorri den jendeak, alperra izateaz gain, ez du ezer erakutsi» ●

A. Jugoslaviarrek laguntzen al dute, erakusten al dute ezer berririk?

K.M. Normalean kanpotik etorri den jendeak, alperra izateaz gain, ez du ezer erakutsi. Jokalari onak dira, baina lan gutxi egiteko kontuekin, ez pentsa. Lagunduko dizun norbait nahi baldin baduzu, goi mailako jendea nahi baldin baduzu, bi edo hiru milioi pagatu beharko dizkiozu gutxienez. Gure presupuestoa seikoa da gutxi gora behera, ezin dugu kanpotar txukunik kontutan hartu, beraz. Guk behintzat bertako jende gaztearen alde egin dugu apostu.

A. Beste kanpotarren bat ekartzeko asmoa omen du Hernaniko direktibak.

K.M. Hala esaten dute. Hori urte hasieran egin beharreko kontua da, orain merkatua itxia dago, ez dakit ekar ote litekeen inor, baina badakit baten bat ekartzeko asmoa dutela, sobietarren bat akaso. Ona baldin bada beti ere masedegarri izango da.

A. Zergatik sobietarra?

K.M. Ez dakit onak ote diren, seguru aski merkeenak direlako ekarri nahiko dute horietako bat.

A. Etorkizun haundiko kantera dugu, beraz.

K.M. Hiru edo lau urtetan lozorroan egon bada ere, gogor ekin diote berriro lanari. Itxaropen haundiak ditut gaztetxoekin, irtingo dira. Futbolearen atezainak

zainak irten diren bezala, eskubaloirako neskak ere izan ditugu, eta baita izango ere.

Datozen berriek guk izan ez ditugun abantailak dituzte. Gaur egun Euskadiko selekzioak daude jubeniletan, kadetetan,... maila guztietan. Txikitatik lehiandabiltza. Guk ez genuen ha-

lako suerterik izan.

A. Hiru mundial jokatu dituzu espainiako selekzioarekin, estatu espainiarreko egoera ondo ezagutuko duzu. Ze diferentzia dago estatuko jokalarien eta bertako artean?

K.M. Izugarria. Haiek posibilitate haundiak dituzte

«Orain arte ez dugu jantzirik ere izan, ezta ekipoko kamiseetarik ere, beti mutilei eskan».

«Denbora eza da arazoetariko bat. Dena den, bestelako trabak ere baditugu, pista erdia baino ezin dugu erabili entrenamendutan, beste ekipoek ere behar izaten bait dute, eta azkenean bien artean banatu behar».

entrenatzeko, Balentziako nukleoa erdi profesionala da, gure denbora eta medio falta haundiegia da.

A. Egin al dizu kanpoko ekiporen batek eskaintzarik?

K.M. Diru eskaintzarik ez, iaz Madrila joatekotan izan nintzen. Lanpostu bat sortu nahi izan zidaten haien ekipora joan nendin. Nik, besterik ziurtatu gabe hemen go lana ezin nuela utzi esan

nien, besterik ezean non baitetik bizi behar nuela. Orain Euskal Gobernua hasi da subentzioak ematen, neri behintzat. Madrilgo federazioak ere beka eman digu olinpikoak izateagatik. Baina orain arte xentimorik ere ez dugu izan.

A. Sei bat milioietako presupuestoa omen duzue. Dirurik ematen ez bazaizue ere, bestelako baldintzak zaintzen al dituzte?

K.M. Presupuestoa igo-tzen bada eta hala ere ezin bazaio jendeari pagatu, baldintzak behinik behin txukundu behar zizkigutela esana dugu hasieratik. Duela lau bat urte Errenteritik eta beste hainbat herritatik zetozen jokalariek poltsikotik pagatu behar izaten zuten Hernanirako bidaia. Garai batean autobus kaxkarretan ibiltzen ginen batetik bestera, hamabost lagun justu sartzen ziren mikrobusetan, bokadiloak etxetik eramanda. Estantzia eta afaria pagatzen zitzagun soilik. Selektzio mailan ere beste horrenbeste.

A. Hori nesken ekipoekin gertatzen al da soilik?

K.M. Halaxe da.

A. Nolaz, halako diferentziak nesken eta mutilen artean?

K.M. Beno, Hernanin diferentea da gauza. Mutilak beste maila batekoak dira, probintzia mailan bakarrik mogitzen dira. Neskak bakarrik gara kanpora irteten direnak, baina badakit beste klub batzutan bi ekipo eukita okerrago ibili direla, dirua baldin bazegoen hura mutilentzat. Asko borrokatu behar izaten dugu oraindik ere, baina tira! moldatzen ari da nola hala. Ez bait dira diru kontutan bakarrik egiten diferentziak, gurekiko duten tratua ere okerragoa da. Orain arte ez dugu jantzirik ere izan, ezta ekipo kamisetarik ere, beti mutilei eskean.

A. Karakter gogorreko emakumea omen zara.

K.M. Hala diote, bai. Oso nerbiosoa naiz... bai, egia esan oso esijentea naiz, nere betebeharra jokoa antolatzea izaki, nahitaezkoa da. Batzutan jakin behar izaten da ekipoan bertan

«Olinpiadak bukatzean goi maila uzteko asmoa dut, neskak entrenatzeko izugarrizko gogoa dut».

zein estutu behar duzun eta zein ez, neri askotan instintoz ateratzen zait. Ni dena emanda baldin banago ekipoko besteek ere duten guztia eman behar dutela esaten diet. Ekipo lana da azken finean gurea.

A. *Zer egitea espero duzue aurten?*

K.M. Gure kategorian mantentzen bagara asko. Hobe gehiagora jotzen badugu, baina orain gauden bezala ezer haundirik lortzeko baldintzarik ez dugu. Ea entrenatzaile berriarekin eta lan gehiago eginda, gora egiten dugun. Jende gaztea dugu, ekipa oso berria, baina tira, aurrera egingo dugulakoan nago.

A. *Estatu espainiarreko gizonetakoak onenetakoak dira mundu mailan. Orain olinpiadak datozela apostu berezia egingo al da emakumeekin?*

K.M. Lehengo urtetik hasi ziren bekak zabaltzen, hoge emakumek dugu hain zuzen laguntza hori. Gure selekzionatzailearen asmoa

urte osorako hogeiaik madrila eramatea zen, astean zehar han entrenatu eta asteburutan nor bere ekipora joatea jolastera, Frantzia eta beste herri batzutan hala egiten dute, baina klubek ez zuten nahi izan eta ez ziren inongo akordiotara heldu. Bi urtetik honuntz balio dugula frogatzen ari gara.

Duela hiru urte galtzen genituen partiduak irabazi egiten ditugu orain, frantsesen kontra, alemaniarren kontra, suediarren kontra,... maila asko igo da, merezi dugun bultzada ematen ari zaigu piskanaka. Federazioaren kezka Olinpiadetara heldu eta lotsatan geratzea da. Baina jolas-tu egin behar da, horretarako antolatzen dira jokoak. Zortzi ekipa dira gutxienez konpetizio horretara hurbilduko direnak. Selektzioaren asmoa sei garren geratzea da, diploma ateratzea, gehiago lortzen bada askoz ere hobe, baina oso zaila da.

A. *Barcelonan izango al zara 92an?*

K.M. Oraingoz bai. Auskalo zer gertatzen den.

A. *Zer da zuretzat eskubaloiak dakarkizun ondorio-rik gogorrena?*

K.M. Neretzat zailena da astebukaerarik gabe geratzea, aste osoa lanean pasata hainbat gauza egiteko denborarik ez dut. Denda batean, pastelak eta ardoa saltzen ditut. Eskubaloiak asko betetzen nau, jende asko ezagutzen da, bidaiak egiten ditugu...

Beka dugunoi maila beti preparatuta egotea esijitzen zaigu, errekonozimendu medikoak egiten dizkigute, eta hala ez bagaude zigortu egiten gaituzte. Fitxatzea bezala da, azken finean. Pisuari izaten da arazorik haundiena, batez ere ni bezalako gozozale baten-tzat.

A. *Lesioekin zer moduz orain arte?*

K.M. Ondo. Noizean behin zeozer gertatzen da, min hartzen duzu, baino le-

sio gogorrik ez dut sekula euki. esku eskubiko behatz txikia puskatu nuen iaz, baina tenporada bukaeran eta hiru hilabetetan sendatu zitzaidan. Bestela, gutxi ibili naiz mediku artean. Arauak aldatu zituztenetik askoz ere gutxiago jotzen diogu elkarri. Ondo ubelduta etorri izan naiz etxera.

A. *Jenderik joaten al da nesken partiduak ikustera?*

K.M. Ez dakit eskubaloia ikustera ala neskak ikustera joaten diren, baina izaten da ikuslegoa, bai.

A. *Ze asmo duzu eskubaloia uzten duzunarako?*

K.M. Kanean ibili, jendea entrenatu, irakurri, familia sortu,... Olinpiadak bukatzean goi maila uzteko asmoa dut, neskak entrenatzeko izugarrizko gogoa dut. Nik edukitzea lortu ez dudana datozenei ematea da nere buruari egin diodan apostua, askoz ere errazago izan dezatela hurrengoek.

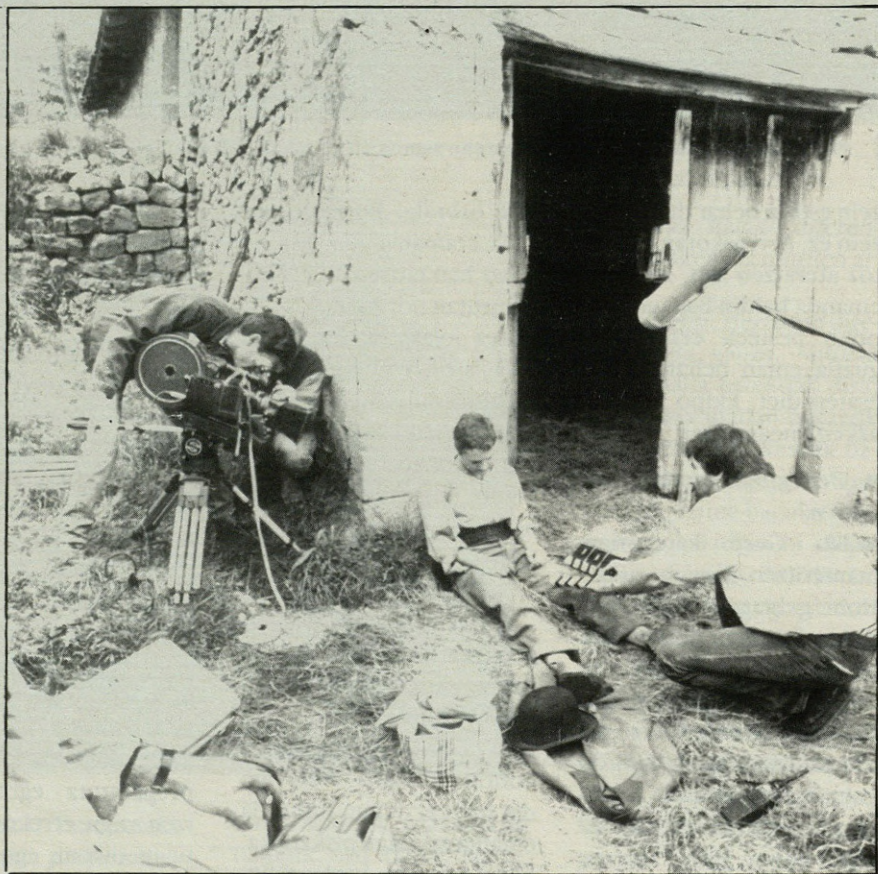
Garbiñe Ubeda

Bilboko Zinemaldia buru makur eta Donostiakoa asmo berriez

BILBOKO Laburmetrai eta Dokumentalen Nazioarteko Zinemaldiak 32. urtea bete du aurten. «Adagio» izeneko laburmetrai britaniarra suertatu da garaile, nahiz publikoaren nahiz prentsaren interesa bereganatzea erdietsi ez duen edizio honetan. Artista berrien topagune izateko helburuz Bilboko Udalak Arriagaren babespean antolaturiko Nazioarteko Zinemaldian 70 filmek jokatu dute sail ofizialean —dokumentalik apenas—, eta horietan sei Euskal Herrian erdaraz errodututakoak —zine vascoaren ezaugarri nagusia den lez—.

Aurkeztutako laburmetraien kalitatea azpimarratu den arren buru makur jarraitzen duen ekimena dugu Bilbokoa. Zinearen baitan laburmetraiaren munduak harretarik jasotzen ez duelako izan daiteke. Etxeko ekoizpenari begira nabarmena gertatzen da artista berri oso gutxi trebatzen dela teknika honetan, eta trebatzen direnetan «euskal» adjetiborik daramanik ez dagoela. Funtsezko arazoak, beste behin, agerian gertatzen direnak.

DONOSTIAKO azken Zinemaldia-
ren ondoren berriz, zirt-zart egin dute antolatzaileek, eta Aldazabal-en urte «beltzak» ordezkorik behar zuelakoan Rudi Barnet flandriarra ekarri dute dute Bruselas-etik Zinemaldiaren zuzendaritza eramateko. Bera

izan da, egunkarietan adierazi duenez, harritu den lehena: «Ez nuen espero, 38 urte bete dituela Festibalak, atzerritar batengana joko zenik».

Nazioarte mailan dituen harreman ugariak azpimarratu zaizkio. Izan ere Europako zinemagintza independentea biltzen duen «Euro Aim» deituriko merkatuaren zuzendaritza darama Rudi Barnetek. Donostia,

Europar egiten den zinemagintza-
ren erakuslehio bilakatzea duela helburu adierazi du, «Espresioaren, kulturaren, herrialdeen zinea bultzatu behar bait dugu». Honekin batera, hainbat urtetan nahiz itzalean «pieza klabea» izan den Pilar Olaskoagaren lankidetzak eskatu du lau urtetako egitasmoa aurrera eramateko. Noraezean antzematen zen Zinemaldia

bideratzeko erronka dugu Rudi Barreten «fitxajea». Asmo berrien ildotik datozen emaitzak ikusi behar.

MARTXAN da, ofizialki Uztaritzen estreinatu ondoren, Euskal Kultur Erakundea. Iparraldean euskal kulturaren bultzatzea eta sustatzea helburutzat duen Erakunde honek banatuko ditu aurrezantzean kultur mailan Frantziako gobernuak ematen dituen diruak. Bertan, Pizkundea, politikariak eta kultur jendea dago ordezkaturik Txomin Heguy-ren zuzendaritzapean.

Datorren urteari begira aurkeztu duen plangintzan segidako helburuak aukeratu ditu: Euskararen ikasketak bultzatzeko sensibilizazio kanpaina, AEKrekin batera koordinatuko duena. «Maiatz» literatur aldizkariaren argitaratzea, eta honekin batera Iparraldean egiten den literatur gai ororena. Antzerkiari begira, Bordaxuri taldearen «Berantenaz seitan» muntaia berria bere gain hartuko du, ikasketa bekak antolatu dituela antesle eta teknikoentzat. Bertsolari gazteen formakuntzaz arduratuko da ere «Bertsolarien Lagunak» elkartearekin batera. Irrati saioak egingo ditu bestalde, Gure Irratia, Xuberoko Boza eta Irulegiko Irratian. Dantza munduan Oldarra taldearen eta Ikarle-ren muntaia berriak lagunduko ditu. Musikari dago-kionean hainbat kontzertu antolatuko ditu...

Iparraldean euskal kulturgintzan diharduten talde eta elkarteekin eskuz esku arituz sortzen diren iniziatiben garatzeko prest dago Euskal Kultur Erakundea erakutsi dituen asmootan. Maila honetan lortutako kontsentsuak emango du emaitza handirik, dudarik gabe.

J.J. Petrikorena

Ez gara inoiz harritzeaz asetzen

J**OAN** den astean bertan suertatu zen, ETB-2an, ustez tarteak betetzeko egiten den programa horietako batean. Garbi ikus zitekeen hasieratik aurkezleari zipitzik ere ez zitzaiola gaia interesatzen eta gai hortaz gainera, ezertxo ere ez zekiela. Bilbon bizi den eta gaztele-raz idatzi eta deitura euskaldunak dituen idazle bati egiten zizkion galderak. (Programa, jakina, gaztelaraz zen, bietatik inork euskaraz ez dakielarik). Gaia, gaur egungo literatura Euskal Herrian (edota beraiek ziotenaren arabera «literatura vasca actual»).

Batak galdetu eta besteak erantzun, hantxe ari ziren etengabe bi kritiko aditu balira bezalaxe. Hala ere, ikuslearen harriturarako, berehala kontura zitekeen edonor zertaz ari zen idazle hura benetan: bakar-bakarrik gaztelaraz/espainolez idazten duten idazleak ari zen. Horiek bakarrik aipatzen zituen eta horien egoera soilik aztertzen (egia esan, Bilbon eta Donostian gaztelaraz/espainolez idazteaz dutenak bakarrik). Eta guztiorri deitzen zion berak, orokorki harturik, «la literatura vasca actual».

ENTZULE kanpotar batek pentsa zezakeen bestelakorik ez dagoe-la hemen, horietxek baino. Eta pentsa zitekeen baita ere, Ipar Euskal Herria suntsitua zegokeela asturu **capriccioso** batek jota. Eta izenak ere aipatzen zituen: bi edo hiru idazle Bilboko (bat ere andregai bera) eta bi edo hiru idazle Donostiako.

Eta horrela aritu ziren hogeiren bat minutu, gora eta behera. Bazirudien gaur egungo «literatura vasca»n bera eta bospasei idazle horiek besterik ez zirela, eta gaztelaraz/espainolez besterik ez zela hemen idazten. Ikus daitekeenez, bazkalorduko kultur (?) programa hori nahikoa zen edonor bere siestalditik eztenkatuz, ziplo batean esnatu eta zutik tente mantentzeko lipar batez sikiera.

Eta programa amaitzera zihoanean gertatu zen ezustekoa: orduantxe jakiterik izan bait genuen euskaraz eginiko literatura ere bazegoe-na «literatura vasca actual» delako hortan. Gure idazlea keitzten hasi zen erabat baztertuak omen daudela-ta. Kazetariak zergatiaz galdetu zion, eta idazleak orduan ez digu ba egundoko aurkikuntza eskaintzen! Alegia, Esuko Jaurlaritzak dirulaguntza guztiak bakarrik **euskaraz idazten duten idazleei** ematen dizkielako...!!! «Oso diskriminatuak gaude», zioen gizarajoak.

Halaxe, bada, enteratu ginen «Literatura vasca» delakoan beraiek ez ezik beste pizti bitxi batzuk ere badaudela. Baina, beti bezala, keitzetarakoan eta gezurretan arituz gainera, konturatzerik izan genuen kontraesanean ari zela eta hasiera bateko artezkiko jarrera hura itxura hut-sa besterik ez zela... Esan ohi den lez, begiak izan eta ez ikustea gauza txarra dateke, baina askozaz penagarriagoa da ordea, ikusi eta ez ikusiarena egitea, jakin eta, hala ere, tontoarena egitea, inbidiaren estuasunak astinduta gauzak diren eta behar den modura ez aitortzea.

JOXEMARI ITURRALDE

Hiru monologo eta komedia bat taularatzeko prest

Antxieta taldea bigarren gaztaroan

Azpeitiko Antzerki Topaketek badute ohorezko konbidaturik: Antxieta taldea. Zortzi urtetan bederatzi obra taularatu ditu antzestalde amateur honek, den denak Topaketen testuingurutik abiatuta. Aurtengoan hiru monologo eta komedia labur batez ornitu dute errepertorioa. Altxa bedi teloa!

AZPEITIKO Antzerki Topaketak euskarazko antzerkigintzaren termometrotzat jo ditzakegu ezbaierik gabe. Ttanttaka taldeak eman dio hasera aurtengo saioari, Santo Tomas bitartean Euskal Herriko hogeitabost antzerki talde profesional eta amateurrek beren euskarazko ekoizpenak erakutsiko dituztela. Antxieta talde gabe ez dago orde Topaketarik. Azpeiti eta Azkoitiko zaletu jendeaz osaturiko talde honek urtero berritzen du eta obra «etxeko eskenatokian» txalo handienak jasotzeko asmoz.

Zazpi urtez Imanol Elias-en gidaritzapean aritu ostean —bera izan bait da antzeslanen egile eta zuzendari— etapa berri bati hasera

ematea deliberatu zuten urte honen hastapenetan, Inazio Tolosaren —Maskarada taldekoa— esku jarri zirela. «Beste saltsa bat behar genuen —aipatzen digu Iñigo Agirre partaideak—, fosilizatzen ari ginen, aire berria...». Asmo honi jarraikiz, ikastaro bi egin zituzten udaberrian, mugimenduari eta interpretazioari lotuak. Baina ez zuten, printzipioz bederen, obrarik antzesteko asmorik. Irailean Azpeitiko Udaletxetik Topaketetan parte hartzeko deia jaso zuten arte. «Orduan sortu zitzaigun kezka, bi urte gauza berririk gabe —azkenekoa «Bat, bi, hiru» izan zen—, gauza handirik egiteko denborarik ez... Aurrera ala atzera, baietz erabaki genuen».

Loiolako Santutegiko altxorra

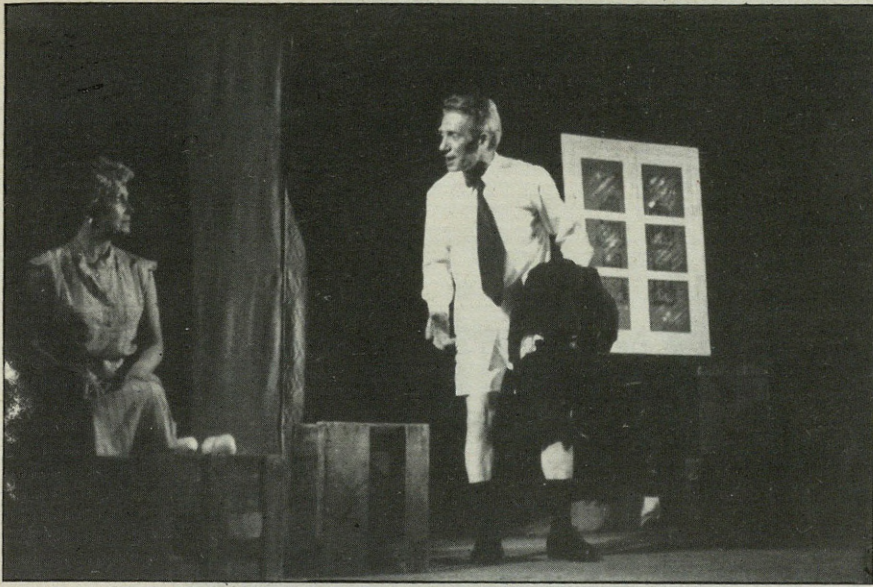
Korrika eta presaka, eta bi hilabetetako epe arras laburra geratzen zitzaizela ohar-tuta, Loiolako Santutegiko artxiboetara jo zuten, eta han, altxor txiki batekin egin zuten topo: berrogei antzerki obra zahar. «Horietan arakatuz egin dugu aukera, eta egia esan, lehen ere lan ederrak egiten eta idazten zirela ohartu gara». Hiru monologo labur aukeratu dituzte: Toribio Altzagaren «Motza erriyan», baserritar bat bere emazteaz baserriko errenta ordaintzera kalera irteten deneko historia. Autorerik ez duen «Neskamearen marmarrak», neskame baten haserrearek, errietak eta harremanak ikutzen dituen. «Txingurri» da azkena, Lüzear izengoitidun ezezagunak idatzia, eta pertsonai xeble baten ibilerak kon-tatzera datorrena. Hauekin batera, Ramon Maria Labaienen «Ostegun gizen» komediak osatzen du ordu-betez prestatu duten saioa, maisu maestreak egun horretan ikasleekin dituzten

arazoen eta komerien harrian. «Txaranga tartekatzen dugu obra osoan festa giro bat emateko asmoz».

Kasu hauetan gertatzen den lez —talde amateurren dinamikak beti esijitzen bait du sakrifizioerik— ederki kostata burutu dute emankizunaren prestaketa. «Inazio bera gogor aritu zaigu —jarraitzen du Iñigo Agirrek—, landu eta landu... Inoiz sakondu gabeko fazetak ere ukitu ditugu. Ikusi beharko!». Hogeitamabi lagunak hartzen dute parte antzeslanean, gazteenak hamalau urte eta zaharrenak —«bera guztietan lirainen orde»— hirurogei urte badituela. Dekorazioari dagokionez gauza sinplea egin dute, «asmo handirik gabe», eta indarrak argien jokoetan ipiniz, «Antzertiren laguntza osoa izan dugu maila honetan eta aipatu beharra dago».

«Beti euskarazko lanak»

Beti euskaraz sortutako lanak egitera jo dugu» dio

Antxieta taldeak Azpeitiko Antzerki Topaketetan estreinatu ditu bere obra guztiak.

Iñigo Agirrek taldearen helburuez mintzatzeko orduan. Zortzi urtez tinko eutsi diote asmo honi, eta harro aitortzen digu «nahiz eta badakigun, noski, itzulpen ederrik egin egiten dela». Diruez hitzegiteko ere egin dugu tartetxorik: Ehun mila pezeta jasotzen dute Azpeitiko Udaletxetik, eta beste berrehun eta berrogeitamar mila pezeta Foru Aldunditik». Asko al den galderak bapatean jaso du erantzuna: «Adibide bat jarriko dizut: «Bat, bi, hiru»ren muntaia seirehun mila pezeta kostatu zitzaigun. Emanaldiak eginez —joan den urtean zortzi egingenituen—, eta «soldata» berezirik ez dugunez, aurrera egiteko moduan gaude». Kritikarik ere luzatu digu puntu honekin jarraikiz: «Badira zenbait talde subentzioak lortzeko euskaraz antzesten dutenak, berrogeitabost saio erdaraz eta beste hamabostak euskaraz igoal! Norbaitek erantzun beharko dio gai honi eta gauzak bere lekuan jarri!».

Azpeitiko Antzerki Topaketetara itzuliz «gero eta indar gehiagoz» ari dela dio argiro: «Bai taldeek bai kalitateak gora egin dute nabarmenki». Amateurren eta profesionalen arteko tar-teaz berriz, «alde guztietatik behatuta tarterik badela begibistakoa da» erantzuten du. Izan ere tarte guztiak Abenduaren hamabostean ahaztuko direla seguru gaude, Antxietaren estreinuaren egunean beraiek izango direlako profesionalenak.

J.J. Petrikorena

Gerediaga Elkartearen zilarrezko Azoka

Durangoko Liburu eta Diskoen Azokak hogeitabost urte betetzen ditu aurten Gerediaga Elkartearen eskutik. Idazle berriek apaizen erreleboa hartu zuten garaian hasi zen —Ez Dok Amairu sortu zenean eta euskara batuaren estraineko urratsekin batera—, gaur egun erreferentzia puntu ezinbestekotzat jotzen den Abenduko Azoka eta Elkartearen historia.

DUELA hogeitabost urte, 1965an, euskal kulturaren lapikoa egosten ari zela, sortu zen Gerediaga Elkartea, historikoki Duran-

go aldean indarrean zira-
rauen mugimendu nazionalista eta literaturzale kutsuko jende multzo baten eskutik. Abadiñoko Geredia-

ga auzoko ermitaurreko arbolapean —Canovas del Castillock fueroak ezabatu bitartean— biltzen ziren junteroen ohiturei atxekiz hartu zuten izena. Segidan, Elkartearen estatutoak antolatu zituzten. Uztailean martxan jarri ziren, eta urte bereko Urriaren amaieran «Primera Feria del Libro y Disco Vasco» izeneko antolatu zuten. Kontestu honetan ospatu zuen Euskaltzaindiak euskara batuaren gauzatzeko lehen bilera Durangon, eta Ez Dok Amairu kultur mugimendu sortu berriak ere parte hartu zuen Azokan.

Andra Mariko elizpean egin zen estrainekoz Azoka. Urrengo urtean, 66an, eta elizpea obretan zelako ez egitea deliberatu zuten Gerediaga Elkartekoek. 67an ekin zioten berriro. Sasoi hartan, hamasei urte baino ez zituen Antonio Maria Aldekoa Otorak, azken hamarkada honetan Elkarteko zuzendaria: «Argi dauzkat urte haiek: Argitaletxe berriak sortu ziren, idazle gazteek apaizen erreleboa hartu zuten. Azokaren boon-a gertatu zen belaunaldi berriaren eskutik, «Haur Besoetakoa», «Elsa Scheleen» eta antzeko liburuak aro berria ireki zuten gure literaturgintzan, eta noski, guzti hau egundoko indarrez bizi genuen azokaren baitan. Ikastolen mugimendua ere puri-purian, alfabetatze kanpainak hasi ziren, kontestatario giro batean murgildurik geunden».

Gerediagaren «mantu sakratupen»

Kultur mailako kezkarik zuen jendea Gerediagaren inguruan mugitzen hasi zen. «Orduan bizi zen errepresio egoera hartan —le-

Andra Mariko arkupetan eman zioten hasiera egitasmoari. Egun, diskoen plazaleku bilakatu da.

geztaturik genituen estatu-toak medio— hainbat ekitaldi burutzerik izan genuen beti ere oztopo anitz pairatuz: Herrietako jaiak, alfabetatze kanpainak, dantzak saioak... Elkartearen izenean antolatzen ziren».

70ean, Gobernu Zibiletik Andra Mariko elizpean azoka egiteko debekua jaso ondoren Azoka Plazara joan beharrean aurkitu ziren. «Sekulako iskanbilak eta atzera-aurreak izan genituen» baina azkenean bere horretan geratu zen agindua. Halere, eta momentu hartan jendea oso mindu zen arren, leku askoz ere egokiagoa gertatu da urteen poderioz «eurek kaltea egiteko asmoz aukerarazi zigutena». 75ean, Gerediagaren «mantu sakratupean» mugitzen zen jendea sakanatzen hasi zen alderdi

politiko eta sindikatuen sorrerarekin batera. «Jendeak bere tokia hartu zuen. Haserako indar zabal horren faltan ahuldurik geratu ginen» eta krisialdi batean jausi ziren «aholkulari zenbaitek jarraitzeak zentzurik ez zuela eta uzteko ere esaten zigula». Liburu eta Disko-koen Azokari zegokionean aldaketaren fenomenoak ezagutu zuten: Argitaletxe berriak, best-seller-ak, denek eskaintza bera, «ea nork zekien historia gehiago» —ezkutatuta egon ziren liburuen derrigorrezko kaleratzearekin batera gertatu zena edo—.

«Datorrenean euskara hutsez, e!»

Azoka argitaletxeen bilguketa

ne izateko helburuaz jaiotzen legez asmo horri eusteko ahalegina egin genuen aurrerantzean» gogoratzen digu Antonio Maria Aldekoa Otalorak 80ra bitartean iraun zuen bost urtetako tartea gogoratuz. «Honez gain, beste belaunaldi bat zetorrela Azokara antzeman genuen, hots, ikas-toletatik sortutako lehen belaunaldi gaztea, gazte euskalduna» eta ordura bitartean «Feria del Libro...» izan zena euskaldutzeko orduaz jabetu ziren. Euskarazko Azokaren alde egin zuten apostu hiru urtez, 83ra arte. Proiektuak porrot egin zien ordea. «Denetik gertatu zen: Argitaletxeek huts egin zuten, marketing-ak, aukeratuak genituen udaberriko egunak ez ziren egokienak...».

Azkeneko hamarkada

honetan —eta euskara hutsezko esperientziak huts egin ondoren—, Azoka ahalik eta euskaldunen egiten eman dituzte urratsak. «Gure barruko urteroko gatazka da: «datorre-

Lehen zortzi liburu argitaratzen ziren. Egun, berrehun, eta noski, argitaletxeek urtean zehar banatzen dute beren ekoizpena ●

nean euskara hutsez, e!». Bada ere bestelako eritzia noski: «*Erdarazko liburuak ere behar ditugu, gure iza-tearen jakintzaren zati bat horietan bait dago*». Finen, 83tik aurrerantzean hona etortzen den jendea ez doa erdal liburuen bila. Azokaren ingurunea bestalde, erabat euskaldun izan dadin saiatu gara eta antolatzen ditugun mahai inguruak eta ildo honetatik doaz».

Dudarik gabe arrakastaren usainik izan dutela aipatzen digu Antonio Maria Aldekoa Otorak, Durango Azokari begira libu-

— Azokaren ingurunea erabat euskaldun izan dadin saiatu gara eta antolatzen ditugun mahai inguruak eta ildo honetatik doaz ●

Antonio Maria Aldekoa Otorak «Azoko erabat euskalduntzea» dela bere etorkizuneko apostua iragarri digu.

ruak publikatzea «moda» bat izan den neurrian, berak dionez, oraindik orain mantentzen den «moda», nahiz eta orduko eta gaurko egoerak arras diferente gerta daitezkeen. «Lehen euskarazko zenbat liburu argitaratzen zen, zortzi? Egun berrehun argitaratzen dira, eta argitaletxeek urtean zehar banatu behar dute noski beren ekoizpena. «Puntako» idazleak Azokara ekartzen dituzte ordea. Aurtun Sarrionandia, Atxaga, Aristi, Ezkiaga... Durangoarako erabili dituzte. Horjoku batzuk daude —diru asko eta asko mugitzen bait da azokan—, eta gu ez gaitzke ezertan sar».

Azokanazionala

Aurtengo Liburu eta Diskoen Azokaren prestaketak ekarri die berri mingarrik, hain zuzen ere Elkarteko partaide bat Carabanchelera eraman bait dute berriki preso. Euskal kulturaren aldeko apostu honek ez du etenik ordea, eta azken detaileetan sartuak dira, hogeitabost urte dirauen ekimenaren gupilean aurrera: «Hemen izango dituzue Lete, Valverde, Lertxundi eta Artze. Ez Dok Amairuri egiten zaion omenaldia ere bada, bizi direla-

ko, bizi garelako».

Helburuetan bat egiten dute haserakoekin: «Besteak beste nazionala izan dadin saiatu izan gara beti, eta oraingoan lortu dugu kasu, Diputazioekin eta Euskal Autonomi Elkarteko (EAE) Jaurilaritzarekin batera nafar Gobernuak ere bere estanda jar dezan. Iparraldeari dagokionean, Henriette Aire izango dugu hitzaurrekoa emango duena». Hamazazpi milioietako gastua du muntaia honek, maila handi batean instituzioetatik jasotako diruaz betetzen dutena.

«Beste ekitaldiekin ere ja-

rraitzen dugu baina fosilizatu antzera. Dantza saioak antolatzen ditugu, ardi txakurren txapelketa, patrimonioa zaintzen ere saiatzen gara haserako Estatu-toetako oinarrietan funtsaturik, gehienetan salatzea baino ez zaigula geratzen; orain inguruko argazki zaharrekin liburu bat argitaratu dugu...». Asmo handi baten amesten segitzen du Antonio Maria Aldekoa Otorak: Azoka euskaldun osoa bihurtzea.

J.J. Petrikorena

«Etsi gabe» diskoa grabatzen ari dira

Su Ta Gar: «Oportunistatzat jo gaituztenek ez dute putzik balio»

E

ntzun duten guztia hitz gozoak izan ez badira ere, sekula ez bezala ari dira Su Ta Gar-ekoak «etsi gabe» lanean IZko estudioan. Gauzek okerreko bidea hartzen ez badute, otsaila alderako izango da zer entzun laukoteak plazaratuko duen elepea aitzaki.

ARGIA. Noiz hasi zineten? Zenbat kontzertu eman di-

tuzue tarte horretan?

SUTAGAR. 88an hasi ginen jotzen. Gure lehenengo kontzertua urte hortako Abuztuaren 14an eman genuen. Ordutik hona hirurogeita bost bat kontzertu egin ditugu.

A. Ez da lehenengo aldia estudioko lanei ekiten diezuela. Iaz kaleratutako maketa hor dago horren erakusgarri. Atzera begira, zer nolakoak izan ziren lehen emaitzak?

S.T.G. Egia esan bi maketa izan dira, baina jende gehienak bat baino ez du ezagutzen. Lehenengoa mahai bat erosi eta lokalean nola hala grabatutako zinta izan zen, Eibar eta ondoko herrietan laguntzako zabaldutakoa. Bigarrena berriz, toki gehiagotara heldu zen, mila bat kopia edo salduko genituen.

A. Nola jaso zenuten diskoa grabatzeko eskaintza? Zein disketek kaleratuko du zuen lana?

S.T.G. Gure kontaktua den Matxixak deitu zigun, disketxekoak gure kanteekin disko bat ateratzeko prest zeudela esanaz eta nahi ote genuen galdezka. Baietz erantzun genuen eta kantak prestatzeari ekin genion. Orain estudioan sartuta gaude, Kaki Arkarazo tekniko dugula. Hiru astatan zehar ariko gara «Etsi gabe» grabatzen.

A. Zenbat kanta izango dira?

S.T.G. Disko normalak hamar kantuz osatuta daude, baina Konpakt diskoan hamaika sartu ditugu. Singlea ere kaleratuko dugu, oraindik ze bi kantek osatuko duten jakin ez badakigu ere.

A. Euskarazko lehengo talde heavya izan zarete, hori dela eta oportunistatzat jo zaituztenak ere izan dira, egoeraz aprobetxatu nahi izan duzuela esan duenik... Doazela pikutara! Ergelak!. Ez da batere logikoa hola-

korik pentsatzea eta are gutxiago horrelakoak esaten hastea. Guk horrelako kritikak ez ditugu kontuan hartzen, tankera horretako jendeaz paso egiten dugu. Oportunistatzat jo gaituztenek ez dute putzik balio.

A. Dena den, zuen entzulegoa ez da entzulego heavy tradizionala...

S.T.G. Ez. Entzulegoa euskalduna dugu. Baina beste era batekoa. Delirium eta Hertzainak entzuten duenik etor daiteke gure kontzertu batera. Hizkuntza ulertzen ez duten heavyak ere etortzen dira.

A. Entzulego euskalduna aipatu duzue... hori zalan-tzarik gabe euskara erabiltzen duzuelako da. Zer moduz moldatzen dira Euskara eta heavya?

S.T.G. Beste gauza batzuk alde batera utziz, euskara erdara baino hobeto gelditzen da guk jotzen dugun musikan, lirikoagoa bait da. Honek muga batzuk

■ Hasiera hasieratik Heavy klasikoari ekin zioten lau Eibartarrek.

ezartzen dizkigu kanpora ateratzeko orduan baina...

A. Zuen letretan —«Gudari» eta «Jo ta ke» kasu— Euskal Herriko egoerarekin loturiko gaiak jorratu dituzue, diskoa atera osteko etapan ildo beretik jarraituko al dute zuen hitzek? Maiz gertatzen den gauza izaten bait da famatu izan aurretik oso erradikalak izandakoak garai batetan esandakoetatik erabat ahaztea...

S.T.G. Gure letrak nahikoa fuerteak dira, tortura, Euskal Herrian gertatzen diren gauzak... Inguratzen gaituzten gaitiaz aritzen gara, bai politikotaz bai gizarte mailakotaz. Gure hitzetan mitologia —heavyek hain erabilia— ere ageri da, beti ere hemengoan oinarrituta, hala ere. Honen adibidea «Mari» kanta duzu. Orain arte bezala segitzeko asmotan gara.

A. Gaztetxe eta antzeko toki txikitan kontzertu asko

egin dituzue, hasi berriak diren taldeentzat jotzeko lekuak ba al daude? Infrastruktura aldetik ba al da non jo?

S.T.G. Gaztetxeekin kriston aurrerapausua egin da. Gaztetxeak gero eta leku haundiago eta hobetan jo ahal izateko bidea dira, udaletxeren batekin kontratu on bat lortzeko esate baterako.

A. Hala ere, garai batetan talde heavyek ez zuten Gaztetxeetan jotzen. Orain hasi zarete, zer dela eta aldatu hori, ez al zarete beharrrak jota edo joaten hasi?

S.T.G. Gaztetxeetako kontzertuek punk eta antzerakoetara jo izan dute beti, eta horiek Heavyaren kontrakoena dira. Gaur

egun pentsakera hori aldatu egin da, jendeak onartu egiten du talde Heavyek gaztetxetan jotzea, garai batetan jende askok ez zukeen hori onartuko! Talde heavyen aldetik harrokeria egon izan da akaso, baina baita horrelako tokitan jotzeko beldurra ere.

A. Gaztetxeak alde batera utzita eta heavyari dago-kionez, gaur egun Trash Metal korrontea da indarrean dagoena, eta disketxe haundiak ere alde horretara jo dute nabarmen. Zuen heavya berriaz, nahikoa tradizionala da...

S.T.G. Bai, Trash-Metal eta Hardcore aldera jo dute gehientsuek. Espazio berri bat ireki da eta horruntz jo da kriston mugimendua

sortaraziz, beraz normala da konpainia haundiek joera hori bereganatzea. Nahiz eta mugimendua horrelako gauzen kontra joan berez, jende asko etorri da modak aginduta. Gu klasiko samarrrak gara hala ere, Estigia, Sociedad Alkoholika eta holakoen ondoan.

A. Berehala egin duzue tartetxoa musika lokalean. Zein izan da hain azkar igotzearen arrazoiak?

S.T.G. Gauza ezberdinak ateratzen direnean atentzioa deitzen dute. Guk euskaraz abesteak, herri honen egoeraz kontzientziatuta egoteak eta gainerakoa orain arte egin denarekiko ezberdina izan da, heavy mailan behintzat. Baliteke hori izatea.

■ «Espazio berri bat ireki da eta horruntz jo da kriston mugimendua sortaraziz, beraz normala da konpainia haundiek joera hori bereganatzea» ●

Alberto Irazu

Eñaut Apaolaza

Madonna berriz ere eztabaidagai

EEBBtako telebista kate musikalak zentsuratu egin dio azken bideoa

Eliza izan zen aurrekoan kexu agertu zena, gehiegizkoak omen ilehoriak sailduen egindako laztanak. Oraingoan MTV kate musikalak bota du lehen harria, ez du «Justify my love» kantariaren azken bideoa, zabalduko. Gehiegizko fantasia sexualak omen.

EZIN ukatu iskanbilak inguraturik bizi dela 31 urtetako iparramerikar hau, sedukzioarekin behin betirako lotua. «Dick Tracy»ren muntaia erraldoiaren ondoren, pentsamolde amerikarrak asaldatu dituen bideo musikala estreinatu zuen azaroaren hogeitamarrean.

Bideoa Jean Baptiste Mondino frantsesak egin du, zuri beltzean, eta Pariseko hotel gela batetan gertatzen da. Gaia fantasia sexualak dira eta denetik agertzen da, bisexualismoa, sadomasokismoa, homosexualitatea. Madonna-ren gorputza ohearen gainean, egungo bere nobioarekin, Tony Ward. Bi nesken arteko mosuak, mutilen laztanak....

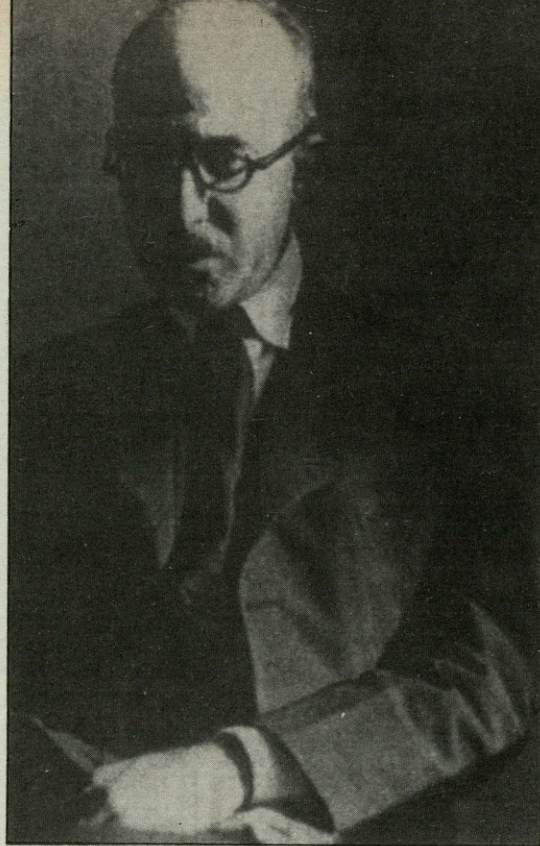
MTV telebista kateak ez

du normalean zentsura erabiltzen eta harriturik ageri da kantaria erabaki horren berri izatean «Pertsona guztiek dituzte fantasia eta pentsamendu horiek. Zergatik ote dago jendea prest zinera joan eta batere arrazoirik gabeko sarraskiak ikusteko eta oster, inork ez du bi neska elkar musukatzen edo bi mutil laztantzen ikusi nahi?».

Eritziak eritzi, bideoak salmenta ikusgarriak izango dituela espero da, ez da ba alferrik esaten garrantzitsuena aipatua izatea dela, esaten dena aldekoa nahiz kontrakoa izan. Warner Brothers konpainiak behintzat, bideo honen edizioa abenduaren erdialdera aterako dela iragarri du. Salneurria hamar dolarretakoa (940 pezeta, 50 libera gutxi gora behera) izango da.

Estatu Batuetako musika eta sortze-lanen munduan nagusitzen ari den zentsuraren adibide berri bat. Hortik aurrerakoak eztabaidatzeko.

Pessoa berriz ere

Alvaro de Campos, Fernando Pessoaen heteronimorik ezagunena da eta horren jaiotzaren mendeurrena ari da ospatzen Portugalen. Hori dela eta poetaren lan guztien edizio kritiko berri baten lehen bi aleak kaleratu dira, Ivo Castroren zuzendaritzapean. «Injineriaren bizitza eta lana» izeneko liburuan Teresa Rita Lopesek bildutako lan argitaragabeak agertzen dira eta ez dira horiek elementu berri bakarrik.

Espazio gehiago Hirugarren Munduko kulturarako

Orain arteko bazterketarekin bukatzeko asmoz Afrika eta Ozeaniako Museoa Frantziako museoetako hamabigarren departamentua bilakatzen zela iragarri berri du Jacques Sallois, Frantziako Museoetako zuzendariak. Hitz guzti horren atzean laguntzak eta subentzio ugari daude, iketarako baliabideak, dokumentazio-zentroak... Eraikinaren berregokitzea, inbentaria eguneratzea eta antzerako arazo praktiko ugari sortuko den arren, lehen urratsa, aldarrikapen ofiziala emana dago.

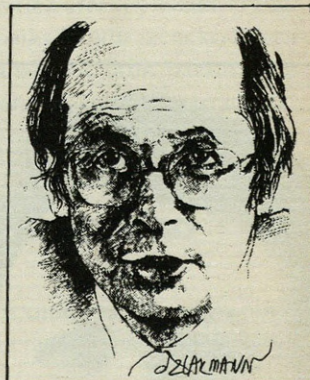
Hexagonoko zinemagintzaren egiturak

ZORIONEKO zinemagintzaren krisia ez da inongo herriren eskusiba, Europan behintzat. Gobernuak politika desberdinak saiatzen dituzte zinetokietatik alde egiten duen jende uholdeak gerarazteko, produkzioa indartzeko, kalitatea zigoritzeko.

Duela aste gutxi Dominique Wallon, Frantziako Zinemagintzako Zentro Nazionaleko zuzendariak, egoeraren balantzea egin zuen inguruko herriei begiraturaz gero Frantziako egoera horren txarra ez zela azpimarkatuz.

D. Wallonen ustez azpimarkatzekoa da Frantziako zinemagintza nazionalaren merkatua %38,8koa dela, Europako gainerako herri gehienetan %10ekoa izaki. Guzti hori Jack Lang-ek burutako politikaren ondorioa dela aipatzen zuen hala nola, horrela mantenduz gero gorantza egitea posiblea izango dela. Azken bi urteetan fenomeno desberdinak gertatu direla ere onartzen zuen, 89an frantses filme asko estreinatu baina gutxik lortu zuten arrakasta, 90an berriz, gutxiago izan dira tituluak baina horietako batzuek arrakasta benetan ikusgarria izan dute.

Etorkizunari begira, koprodukzioen arazoa planteatzen da eta horretan go-

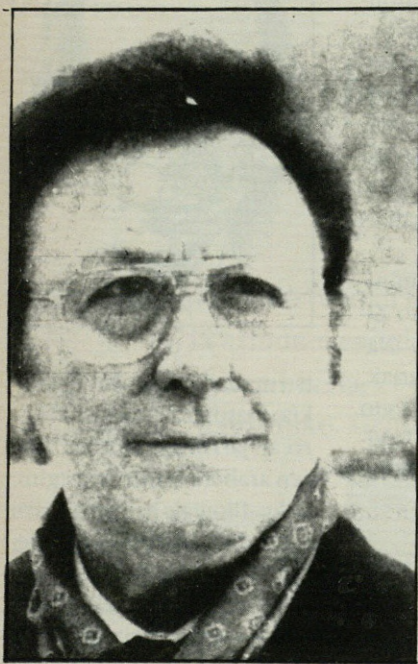

bernuak hartua du erabakia. Datorren irailean indarrean jarriko den dekretuaren arabera frantsesez egingako filmeak bakarrik hartuko dira kontutan botere publikoek subentzionatu beharreko koprodukzioei dagokienean. Erizpide justua eta argia dela zioen Wallon jaunak.

Bai koprodukzio bai dirulaguntza eta kotetan bide horretatik joko zutela baieztatu ondoren, salbuespenak ere egin behariko direla aipatu zuen, batez ere hirugarren munduko zinemagintzei dagokienean. Arte eta saikeraren laguntzaz gain telebistek ere horretan indarra egin beharko dute Wallonen ustez, telebista eta zinemaren arteko harremanak gatazkatsuak izan arren, posibleak bait dira.

J.M. Heritz

T E I L A K

■ CARLOS MUNGIA TENOREARI OMENALDIA ESKAINI ZAIO

AZAROAREN 30ean Carlos Mungia tenoreari omenaldia eskaini zioten Donostiako Victoria Eugenia antzokian Donostiako Orfeoioak eta Kontserbategiko Orkestrak. Omenaldian tenoreaz gain Montserrat Costa sopranoak eta Esteban Astarloa baritonoak parte hartu zuten. Tomas Aragües Kontserbategiko zuzendariak prentsaurrekoan adierazi zuenez, «ohore haundia izan da guretzat Donostiako Orfeoioak denbora hartu ahal izana festa honetan parte hartzeko».

■ NIKANOR ZABALETA SARIAK BANATU DIRA

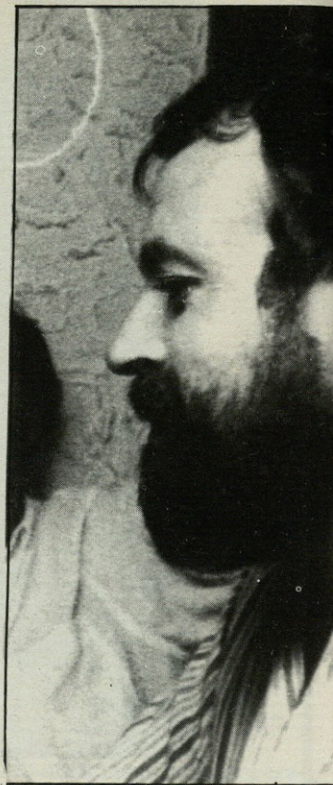
CRISTIAN Ifrim biolajole errumaniarra eta Tilmann Wick violoncelojole alemaniarra izan dira irabazleak kordazko tresnenezako egiten den Nicanor Zabaleta Nazioarteko IV Lehiaketan; korda altuetan lehengoa eta baxuetan bigarrena. Dierick Suys eta Gabriele Raggghiantirentzat izan dira bigarren postuak.

Cristian Ifrim eta Tilman Wicke 750.000na pezetatako saria irabazi zuten, eta Dederick Suys eta Gabriele Raggghiantik 250.000na pezeta. Horretaz gain plaka bana ere jaso zuten laurok.

■ IGOR ELORTZA GERNIKAN IRABAZLE

IGOR Elortza bertsolari gaztea gailendu zen abenduaren 2an Gernikan ospatutako Bizkai-Arabako Bertsolari Txapelketako finalerdian. Hamabost urte bete berri dituen Elortzak Orozkoko kanporaketan lortu zuen finalerditara heltzeko aukera. Elortzarekin batera Mungia eta Lekeitioko kanporaketan aurrera egin eta Gernikan izan zirenak Unai Iturriaga, Rikardo Gonzalez de Durana eta Juanjo Respaldiza izan ziren. Irineo Ajuria eta Juan Mari Aretio finalerditara zuzenean klasifikatutakoak ere bertan izan ziren.

E R R A N A K E R R A N

«Martin Ugalde, EHE eta enparauek, berriz, ez dakit ez ote dituzten bi esamolde sinonimo bat egin edo nahastu, ezen beraiek ados datozelako beste guztiok bat egotera derrogortu nahi gaituzte. Eta gu —ni eta neure nitasunak— ez gaude prest, munduan euskarari baizik (eta berari ere halamoduz) erreparatzen ez dioten autista agresiboei, adibidez, inori baino kaso gehiago egiteko, edota makilazale telesforogabetuek halako nostalgiaz aupagizonatzen duten Aitonasantu baten senilitate monzonikoari. Beste inori baino gutxiago ere ez, noski, nor bere eritziarekin banaka makilarik gabe etortzerakoan. Tolerantzia, hala ere, odolkien klasekoa da: ordainetan behar du».

Juan Garzia.
«Zabalik».
Diario Vasco, 1990-XI-28

TXUTXUMUTXUKA

OSKORRIK «EHUN TA HAMAICA KANTU» KALERATUKO DU DURANGORAKO

OKORRI taldeak orain arte kantatu dituen abestien errekopilazioa argitaratuko du Durangoko Azokarako. «Ehun ta hamaika kantu» izeneko liburu hau, izenak adierazten duen moduan, ehun ta hamaika kantuk, bakoitzaren pentagramak eta Eguillor artistak horretarako bereziki eginiko marrazkiek, besteak beste, osatuko dute.

BENITO LERTXUNDIREN BIZITZA ETA OBRA ALVARO FEITOREN HITZETAN IDATZIA

ALVARO Feito kazetari madrildarra Benito Lertxundiren bizitza eta obra-ri buruz egin duen liburua euskaratuko eta kaleratuko du Elkar argitale-
txeak, zurrak ez bada ere, Durangorako.

«[...]Aipatu liburuak (EKBren Euskaldunon hizkuntz eskubideak'), euskara zapaltzen dutenen aurrean, akuilu, zirikada eta astindua izan nahi du euskaldunontzat. Interesgarria deritzet egileen asmoei, interesgarria bait da gure hizkuntz eskubideak zeintzu diren jakitea. Nolanahi ere, asmo onak gorabehera, gutxi dezake horrelakoxeko edozein liburuk eta asko Hizkuntz-Politika egoki batek».

Xabier Gartzia.
Diario Vasco, 1990-XI-28

«Euskarak ez du dogmarik behar. Pausoz pauso eta ekinaren ekinaz garatuko da gure hizkuntza. Eta bide horretan Atxaga eta Irigoienek bezalako interbentzioak izugarri baliosoak dira, besterik ez bada ere, eramaten gaituztelako, dogma guztien gainetik, arazoei irtenbide berriak bilatzera».

Jon Basterra.
Egin, 1990-XI-23

NOR - NORI - NORK

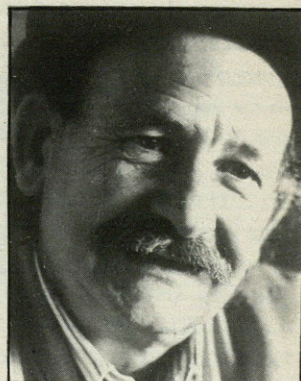
KARLOS LINAZASORO

28 urteko gazte tolosarra izan da «Udazkeneko Karabana Erratua» lanaz aurtengo Euskal Herriko Olerki Sariaren irabazlea. Ez da aurrean jasotzen duen sari bakarra, «Imajina ezazu Euskadi» olerki saria eta «Donostia Hiria» ipuin sariak ere eskuratu ditu ●

RAMON LAZKANORI

Pariseko Kontserbategiko Konposizio saria eman diote. Hogeitabi urteko gazte hau Diputazioak emandako beka bate esker hiru urtez aritu da XX. mendeko musika ikasketa nagusiak zabaltzen Frantziako aipatutako hirian ●

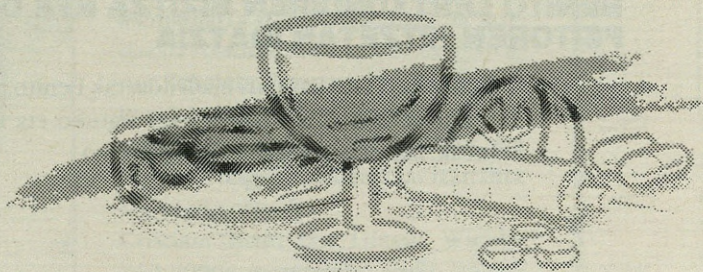

AGUSTIN IBARROLAK

bizitzaren etapa diferentetan sortutako pintura, mural eta beste hainbat arte lanen katalogoa argitaratu du. «Agustin Ibarrola gure etxean» Basauriko Kultur etxean erakusgai zeuden obrak dira antologia liburua osatzen dutenak ●

DROGOMENPETASUNAREN
KOMUNITATE
PREBENTZIORAKO KANPAINA

AURREA HARTUKO DIOGU DROGOMENPETASUNARI

Denon artean, askoz hobeto

Hori dela-eta, Euskadiko Herri-Erakundeen Arteko Drogomenpetasun-Batzordeak, Komunitate Prebentziorako Kanpainarekin segituz, fase berri bati ekiten dio denon laguntzak iraun behar duelakoan, horretarako aukerak izango bait ditugu kolektiboka egingo diren bileretan parte hartuz.

Hauetan, proposamenak entzun, eritziak elkarri eman eta, denon artean, aterabide praktikoak aurkitzeko aukera izango dugu, hots, gure helburua lortzen lagunduko digutenak: bizimodu autonomo eta alaia elkartasunean izatea, drogen aurrean izan behar dugun jokaera arduraz erabaki ahal izateko.

Drogomenpetasunari aurea hartuko diogu.

ZEUK ERE BADUZU ZEREGINIK

COMISION INTER-INSTITUCIONAL DE
DROGODEPENDENCIAS DE EUSKADI

HERRI-ERAKUNDEEN ARTEKO DROGO-
MENPETASUN-BATZORDEA. EUSKADI

Bizitza bidaia

ESAN behar bizitza gauzatu edo eta bidea ezartzen duena ekintza dela. Eta nahi eta nahi ez, bidaiatzea bera, horrekin uztarri berean lotzekoa dela. Biak gaztetasunarekin zer ikusia dutenak, aro honetan pizten bait da norberarengan guzti hau; biak morrointasunetik irtenbide behar dutenak; luketenak... uztarriak desagertzen hasiak ez ote dira.

Gogoratzen al haiz, Urbiara aste sandua pasatzera joan ginen hura?... eta bai ondo pasa ere!

Gogoratzen al haiz Belaguara joan eta Lakartxela igo genuen hura?... eta bai ondo ibili ere!

Gogoratzen al haiz txirringaz bost eguneko itzulia burutu genuen hartan?... eta bai ondo gozatu ere!

Gogoratzen al haiz «bidai antolatu» batean, Alemania aldean pasa genituen hamabost egunak? Erne ile orriak eta makina bat gauza «ikusi» genizkian!

Hi, egia al da Ameriketara izan haizela? Bai, jode, larogei mila pezeta kostatu zitzaidan «bidai txartela», oso merke. Hatzaparretan dirua izanez gero, denetik «ikusi» eta «erosi» zitekeen han.

Bidaiatzea ez da besteen etxera joatea besterik. Gaurko uztarriak plastikozkoak izan ordea. Besteen etxea, auzoa, herria, hizkuntza, ohiturak... egunerokotasuna ezagutzea da, bidaiatzea alegia. Guzti horretan ekintza da nagusi nahi eta nahi ez. Uztarria haritzezkoa edo eta plastikozkoa izatea, bidaiariaren ekintzetan datza. Bidaiatzea, berez, ekintzak gauzatzeko da, kanpoan kanpoko bezala, etxean aldiz etxeko bezala. Etxe, auzo, herri, hizkuntza, ohitura hauen ezagutzera etorritako sasi-bidaiariek, begibistan dugu inoiz baino garbiago-ezkutuago zer nolako buruhausteak ekarri dizkuguten azken urte mordo hauetan. Aluak! Etxeko

zenbaitek babestuak daukela pentsatu hutsak ere!

Hau da, ikusi eta ikasi bada, berez, bidaiari jatorraren zeregina, «ikusi» eta «erosi» ez ote da pobreegi, aulegi, hotzegi, alferregi, goibelegi, hilegi, galduegi, kaltegarriegi gertatzen? Mendian egun batzuk pasa eta ostein ondotoxoa ala gaizkitxo pasa duzun esaterakoan benetazkoa diozu. Ez hala, kanpoan hamabostaldia burutzerakoan, etxean bost hilabetetan irautarazten zaituen hainbat gastatu baduzu. Itzuleran aurpegi txarra badugu ere, ondo pasa dugula esatera bortxatuak eta behartuak ez ote gaude?

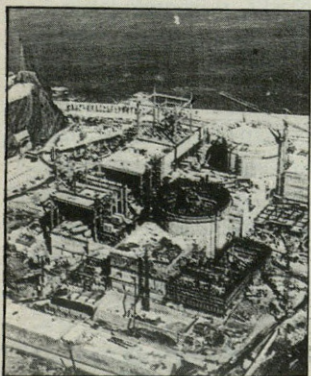
Bidaian zer egin, non eta zenbat gastatu da gutxienekoa. Nola gauzatzen duzu-

na berriz behar beharrezkoa. Eta egun egungoari lotuta, lurra mukizapi bat besterik ez da; urruntasunak ez du bidaiaren maila argitzen. Berarekiko hau da, lurrarekiko maitasunak berriz, dena. Eta honek, etxean kanpotar sasi bidaiariek menperatu gaituztela gehituta, ez ote du bidaiarik sakone-na etxe inguruan ezartzen? Noski, norberak jakin behar zein eratako bidaiak zaizkion atsegin. Mendian, haranean, herrian, kalean, etxean (kanpoan ere baliteke) nonahi ere ondo pasa, ibili, gozatu, denak ez bait gara bidaiari berdinak, beharrik ere ez. Bizitza bera bait da bidaia bat.

Xabier Ansa

Tchernobyl-eko eragina Alemanian

Tchernobyl-eko istripua gertatu ondoren, Bremengo unibertsitateko ikertzaileek haurren hilkortasun-xifrak aztertzea pentsatu zuten, Alemaniako ipar, erdi eta hegoaldean. Heriotza tasak beherantz doaz linealki 1975etik aurrera. Baina 1986ko maiatzaz geroztik Alemaniako hegoaldeko xifrek desbiazio nabarmena erakusten dute. Eta eskualde horretan, hain zuzen, eman ziren erradioaktibitate-maila altuenak. Emaiza hoiek interpretatzeko azterketa sakonagoak derrigorrezkoak dira, malformazioak eta jaiotzako pisu buzuak gertuagotik jarraitzea bereziki. Tchernobyleko istripuarekin erlaziorik baieztatuko balitz, bi esplikazioen artean egin beharko genuke aukera: edota ingurugiroko erradioaktibitatea aitortu zena baino handiagoa izan zen, edota arriskutsu bezala onartzen den erradiazioen maila beherantz ekarri beharra dago.

JUAN JOSE LAPITZEN

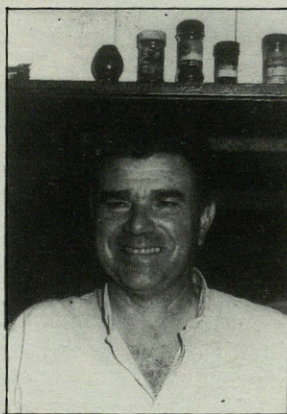
BIDAIA

Biasteri, Errioxarako atea

Biasteri (Laguardia) Ebro ibaia menderatzen duen mahastiz jositako arro aberatsaren gainean den mendikatearen goian, harrotasunez jeikitzen da. Defentsa gune, harresietan hertsirik, herriak zenbait altxor arkitektoniko gordetzen ditu. Hauen artean, Santa Maria de los Reyes-en atari gotikoa. Harmarridun etxez jositako kale estuak, eta eskaratzetatik zintzilik piper gorrien kolore sorta izugarria.

Lurrazpian, mahatsondoetako nekazariek landutako lurrek, «zulatutako gazta» izugarri bat osatzen dute. Leizezulo, igarabide eta bodegek ardo ederrak kontserbatzen eta zaharkitzen dituzte.

Kantauriko mendikateruntz, berehala, La Hoya-ko herrixka aurkitzen da, historia aurreko asentamentuek, Kristo aurreko gure herriak nolakoak ziren erakusten digute. Harresiaren sarreretariko albo batean Hostal Marixa aurkitzen da, logela moderno eta erosoekin, Erribera ikusteko aukera ederrekin eta jabea den Xabier Azillona berak zerbitzatuko gaituen jangelan.

JUAN JOSE LAPITZ

Originaltasuna erantsi dio jantokiak espezialitate asko duen sukalde honi. Garai honetan, «Caparrones con guindillón» deituriakoak, patatak txorizoaz, etxean egindako pate finak, pikilo mota ezberdinak, ehiza (galeperra hauen artean), lehen arkumeekin lehian izango ditugu. Amaitzeko hojaldretxoak edo ardo beltzez bustitako melokotoiak. Oso bodega ona eta modu oneko salneurriek jatordua askoz ere atsegingarriagoa egiten dute.

Biasterira joateko, Gasteiztik Logroño bidea hartu eta «Conchas de Aro» pasata ezkererutx jo Biasteriraino.

Larra sabela eta ahorako

Larrak dituen erabilera garrantzitsuenak, diarrea eta hemorroideen aurka eta ahoko inflamazioen aurka-koak dira. Azken honetan, eztarriko inflamazioetan, entziak indartzeko eta aginak ez erortzeko erabiltzen da bereziki. Guzti honetarako gomendagarrien, mazustaren zukua da. Larraren fruitua txikitu eta zukua bilakatuz.

Dioscorides jakintsuak bere garaian, ilea lehortu eta bezten duela zioen, sabelako estutasunak bereztzen dituela minekin batera eta bihotzeko minak sendatzen. Azkenik ertaroan, ez-tula, eztarriko eta agineko minen eta sukarren aurka erabiltzen zen larra. Dena den eta batez ere, gaur egun oraindik mazustaren bertute handienak ahoko minen aurkakotzat jotzen dira.

Iruñako udal dantza taldeak ospakizun ofizialetan berriro

Bi urte t'erdi pasatxo udal dantzariarik gabe egon ondoren, Iruñak berriro ikusi zuen bere osotasunean Done Sartordiko prozesioan, dantzariak eta guzti. Bezperan Chorraute elkarrekin eta Duguna elkarrekin, lehenengo udal dantzariak osatua dena, sinatu zuten

akordioa, Udal Dantza Taldeak berriro ospakizun ofizialetan parte hartzeko.

Horrela bukatu zen azken urte hauetan zer esan haundiak eman dituen auzia, udal dantzariena. Arazoa duela lau urte hasi zen, Udaletxeko batzarrearen erabaki baten kariatz.

Bertan aipatzen zenez, udal dantzariak eramaten zuten ikurriña «beste elkarte batego bandera zen», eta, beraz, gehiago ez ateratzeko agindua luzatu zien. Dantzariak ez zuten erabakia onartu, ikurriña «taldearen eta Nafarroaren historiaren zatia» zelakoan, eta ikurri-

ñak lagundurik ateratzen jarraitu zuten. Bitartean, alderdi politiko eta talde kultural askok azaldu zuten bere eritzia, dantzarien nahiz udaletxearen aldekoa, eta Iruñak ezagutu duen polemikarik haundienetarikoa zabaldu zen.

1988ko ekainaren bostean, dantzariak udaletxetik kanpo gelditu ziren, Nafarroako zoko guztietara barreiatu bait zen. Izan ere, Udal Dantzari Taldeak Iruñan ezezik, Nafarroan ere garrantzi eta tradizio haundia du, 1940tik hartzen bait du parte prozesio eta ekin-tza ofizial aunitzetan.

Orain lortu den akordioaren arabera, Duguna elkarteak hamasei dantzariok osatuko dute udal talde berria, eta taldearen banderarekin lagunduko dute udal ekin-tza ofizialetan. Gibelean, Duguna elkarteak desfileatuko du, ikurriñak lagundurik. Talde berriak ere dantza eskola bat sortuko du, dantzak aztertu eta bultzatu ahal izateko. Hala ere, zenbaitzuk ez omen diote atsegin konponbideari, UPNkoek, kasu. Done Sartordi egunean egin zen prozesioan, UPNko zinegotziak kexu ziren ikurriñaren presentziaz, nahiz eta segizioak aparte joan. «Berriro ere atera dute beste elkarte autonomoko bandera», adierazi zuen bozeramale batek.

Mikel Arrieta

A S T E G I R O A

A R T E A

● Abenduaren 3tik erakusgai daude Gipuzkoako Pasai Donibaneko Victor Hugo etxean **Belen Moreno** eskulturgilearen lanak.

● Gipuzkoako Irungo Lankide Aurrezkiaren aretoan **Antonio Mateok** egindako lanaren erakusketa izango da, abenduaren 14a bitartean, honako ordutegiaren arabera: lanegunetan arratsaldeko 18,30etatik 20,30etara eta jaiegunetan goizeko 11,00etatik 13,00era.

● **Gerardo Corcolesen** erakusketa izango da Gi-

puzkoako Irungo «La Pece-
ra» galerian, abenduaren 20ra arte, goizeko 10,00etatik 13,00era eta arratsaldeko 17,00etatik 21,00etara, jaiegunetan itxita dagoelarik.

● Iruñeako Fermin Etxauri galerian, **Gonzalo Txillidaren** pintura-lanak izango dira erakusgai abenduaren 15era arte.

● Abenduaren 15a bitartean, Nafarroako Aurrezki Kutxaren Maia gazteluan, **Angel Sanz Garcíaren** pintura-erakusketa izango da.

M U S I K A

● Abenduaren 7an, Durangoko Liburu eta Diskaren Azokaren egitarauaren barne, **Xabier Letek eta Antton Valverde** kantaldia eskainiko dute, gaueko 22,00etan, Kurutziaga zinemaren. Hurrengo egunean, hilaren 8an, Benito Lertxundik abestuko du leku eta ordu beretan.

● Gipuzkoako Arrasateko polikiroldegian, abenduaren 15ean, rock-kantaldia izango da, honako taldeek

parte hartuko dutelarik: **Delirium Tremens, Baldin Bada eta Sociedad Alkoholika.**

● Donostiako Antzoki Zaharra aretoan, abenduaren 13an, ostegunez, **Jorge Pardo** hirukoteak jazz-emanaldia eskainiko du, bertako talde baten partaidetzarekin.

● Abenduaren 7an, Gi-

puzkoako Andoain herrian, Arrate pilotalekuan, **Su Ta Gar eta Pikutara**

taldeek parte hartuko dute, gaueko 23,00etan.

ARI NAIZELA, ARI NAIZELA

Buzoa zureztat da
bertsozko ekina,
sekula ez naiz izan
estudiante fina;
nahiz estalen ez neukan
dohaiaren ezina,
egi bat bota behar
dizut alajaina,
hobe biziko nintzan
traje bat bazina.

Eskolatik aldegin
nuen nik kalera,
eta orduan galdut
len nuen aukera;
beti izan dudanez
alferren tankera,
helduaz zortziretan
lantegi honera,
zu jantzi behar
jarraitu aurrera.

Honera iritsi naiz
pausoka pausoka,
ta pezetak kontatzen
nik neure burruka;
beti erdi tartarrez
prakak urratuta,
zu aldatzerik nik neuk
ezingo det uka,
barria erosteko
dirurik baneuka.

Iñigo Gojenolak
Mungiako saioan.
Gaia: «Zure buzoa».

Nere barruan sekula ere
ahaztu zintudan batela,
gaur ere doa itsasorantza
len joaten zen bezala.
Urte askotan hola ibili da
gaur ere hor da horrela,
alde batetik pena haundia dot
ta bestetik dot poz itzela.

Biok batera egin genuen
nik ez dakit zenbat jira,
gaur ere hola bere lanean
oso jator bait eri da.
Hau ikustean nere begiak
negarra eta dirdira,
berriro ere noiz etorriko
ni egongo naiz begira.

Hainbat urtetan ibili omen
ez dago bate kantzeta,
itsas gainean pasatu arren
hainbat eta hainbat trêta.
Portura arrainez heltzen bait da
beti izan duen meta,
gaur ere ziur etorriko da
arrain ederrez beteta.

«Txiplas»ek
Lekeitioko saioan.
Gaia: «Arrantzale
jubilatua».

G A I L I B R E A N

Gazteek testigu aldaketa hartu

Araba-Bizkaia Txapelke-
tako hiru kanporaketa ospa-
tu ondoren, Mungian,
Lekeition eta Orozkon, on-
dorio batzu atera ditzake-
gu. Lehenik esan behar,
gazte eta helduen arteko
bertsolaritza topatu dela
eta bi mundu diferente di-
rela. Helduek bere garaiko
bertsolaritza jorratu dute,
oraingo gazteen estiloare-
kin gonbaratuaz desberdi-
na dena gaien aldetik eta gi-
zagiroaren aldetik. Ikusi
eta nabarmendu denez,
gaiak ipintzeko garaian «be-
tikoak» izan dira nabar-
men, hau da, berriro beha-
rrean topikoetara jo da.

Bestalde, gazteek etorria
eta maisutasuna erakutsi
dute. Halaber, beren lekua
eta testigua eskuratu dute.
Hemendik aurrera badugu
ohizkoez aparte izendatu
beharreko beste zenbai-
tzuk: Unai Iturriaga, J.J.
Raspaldiza, Igor Elortza
«Txiplas»... Goraipatzekoa
ere Ainhoa Munitxaren
parte hartzea zeren neska
bakarra izanik merituak

egin bait ditu.

Hiru kanporaketa hauek
igaro ondoren segidako
hauek izan dira —duela hi-
ru urte ospatutako txapel-
ketako finalistak gehitu-
ta— sailkatu direnak: «Txi-
plas», Abel Enbeita, Iñigo
Gojenola, Raspaldiza, «Ma-
ñukorta», Unai Iturriaga,
Igor Elortza, Ricardo G. de
Durana, Haritz Lopategi,
Jon Enbeita, J.M. Areitio eta
Ireneo Ajuria. Abenduak 2
eta 9an Gernikan eta Du-
rangoan ospatuko diren fi-
nalerdietatik aterako da
23an Bilboko Arriaga An-
tzokian burutuko den fina-
leko taldea.

Bota Punttuba

● Asteazkena 12

21.20tan, Gaueko Pelikulan «Tertziopelo Urдина».

Zuzendaria: David Lynch.

Antzezleak: Ruth Gordon, Bud Cort.

Oso giro erakargarri eta misteriotsuko pelikula, neskato baten sekretu kontaezinaren inguruan mur-

giltzen dena. Izaeraz oso ezberdinak diren lau pertsonaien arteko harreman krudel eta gogorren berri ematen zaigu. Pelikula aurrera doan hala nahastu eta korapilatzen doan mamia. Oso filme ona

● Igandea 9

15.15etan Bazkal Oste-ko Zinea: «Hibernatus»

Zuzendaria: Edward Molinaro. Antzezleak: Louis de Funes, Claude Gensac, Olivier de Funes, Eliette Demary

Hubert de Tartasse emakume dirudun batekin ezkondu eta gero nabarmen aburgesatutako gizona da. Zikulu saltsa Ipar Polara eginiko bidai batetan hibernatutako gizon bat aurkitzen dutenaren sortuko da. Izan ere, gizon hau Hubert-en emaztearen aitona da, eta dirudienez, haien etxera bizitzera joateko asmotan da.

IKUSI BAIETZ...

● Astelehenean hilaren 10ean 22.10etan, «Hemen eta Munduan» Nazioarte eta Euskal Herri mailako gertakariei buruzko erreportaiak

● Abenduaren 13an (ostegunean 15.40etan, Futbola. Bundesligako futbol partidua.

● Hilaren 15ean (larunbata), 23.10etan «Hitzetik Hortzera» Bertsolaritza munduko berri eta gora beherak

● Hilaren 16an (igandea) 11.50 «Kirolez Kirol»: Audioko Nazioarteko Krossa.

● Osteguna 13

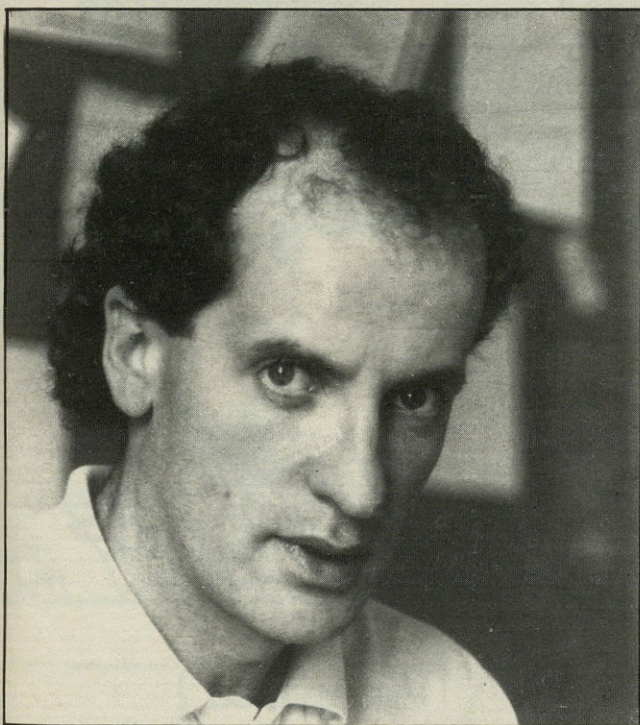
21.20etan, Etxeko zinean: «Wife Mistress»

Zuzendaria: Marco Vicario. Antzezleak: Marcello Mastroianni, Laura Antonelli, Leonard Mann, Annie Belle, Gastone Morchin.

Hainbat urtetan izkutuko bizitza egindako bikote baten iskanbilak. Maitasuna eta gorrotoa berekin dituen harreman ez ohizko baten sakontze ausarta.

Martxelo Otamendi: «Kamararen atzetik beste aldekoen lanak errazagoa dirudi»

Telbista munduan lehenago ere ibilia da, beti ere kamaren atzekaldeko itzaletan. Orain, Tolosako euskaltegian egiten duen lana «Babilonia» saioan astero aurpegia ematearekin tartekatu behar izaten du.

ARGIA. Saio hau egiteko ideia Hasier Etxeberriarena duk. Nolatan jo dik hiregana?

M. OTAMENDI. Bai, proiektu hau berak prestatu ziken bere etxean, eta beste zenbaiten gainetik aukeratua izandu huen. Aurkezle bezala, ni baino lehenago beste pare bat edo tentatu zizkiken, eta azkenik nigan jo. Izan ere ibilia bait nauk lehenago ere telebista munduan, nahiz eta

beinere kamararen aurrean egon ez.

A. Zer moduzkoa duk kamararen atzean produkzio lanean ibili ondoren kamararen aurrean aurkezle bezala agertzeko aldaketa?

M.O. Aldaketa handia duk. Beste mundu batean aurkitzen haiz. Kamararen atzean hagoenean beste aldekoen lana ez dela hain zaila iruditzen zaik, baina hor aurkitzen haizenean gauzak desberdinak direla konturatzen haiz. Atzekal-

dearen iluntasunetik aurrekaldearen argitasunera pasatu behar haiz eta itxura, hizkera eta horrelakoak landu behar dituk.

A. Berezko zerbait ere beharko da horretarako, ez?

M.O. Bai noski. Plazagizon xamarra behar duk izan, komunikadorea... Neroni ez nauk oso komunikadorea, baino programa aurrera dijoan eran seguroago aurkitzen nauk.

A. Zeintzuk dira «Babel»en oinarriak?

M.O. Babel «Top Show» erako magazinea duk baina horietan ez bezala kantarik ez diagu sartzen bertako kantanteak asko ibiliai bait dira ETBn, eta kanpokoak ekartzea produkzio aldetik nahiko zaila bait da.

A. Humoreak eta batez ere telebistan hain zaharra den kamara ezkutuak emaitza onak ematen dizkizuela dirudi.

M.O. Truko zaharra duk, ez oso zaila eta barrea erraz eragiten duena. Batzuek besteak baino hobeak izaten dira, eta oso ona duela bi aste Tolosako estazioan amona zahar batekin egina adibidez. Bestalde ETBn lehen aldia egiten zela, eta beraz hemen behintzat ez da hain zaharra.

Eñaut Apaolaza

Alberto Irazu

IKUSITAKOAK

IKUSITA

Eztabaidak, Elkarrizketak, Magazinak

Asteazken gauean, batean Amatiñoren «Nire etxe baitan» eta bestea Bikuiñaren «Punto de encuentro» ematen ari zirelarik ETBren kanal bien arteko zapping-ari ekin nion. Lehen lagun artekoa eta etxekoa nahiko litzatekeen giroan burututako elkarrizketa saioa. Bestea, berriz, ikuspegi kontrajarriak bilduz polemikoa izan eta eztabaida piztu nahian gai bakar baten inguruan eratutako mahai ingurua. Harrigarria da programa arlo honetan nola errepikatzen diren eredu berberak behin eta berriro, urtez urte eta kanale batzuetatik bestetara. Elkarrizketena eta eztabaidena izango da akaso lehia gogorreia jasaten duen telebista generoa, baina horrek bultzatu beharko litzuke programa horien arduradunak molde eta eskenaratze era berriak bilatzera eta ez beti aurreko sasoiaren edo beste telebistaren batean arrakasta izan duten egiturak eta topikoak kopiatze hutsera. Eskerrak ostegunetan Iñaki Gabilondorena eta Terminus ikusteko aukera duguna. Amatiño edo Bikuiña bezain aspergarria gerta daiteke Gabilondo, bai, baina saioaren kontzeptuak berak eta erabiltzen dituen baliabideek markatzen dute aldea. Terminus-en kasuan, berriz, irudimenak eta ongi eta gogoz burututako lanak. Askotan ez da gehiagorik behar.

Pablo SASTRE. KRIST ALEZKO BULARRAK. Narratiba.

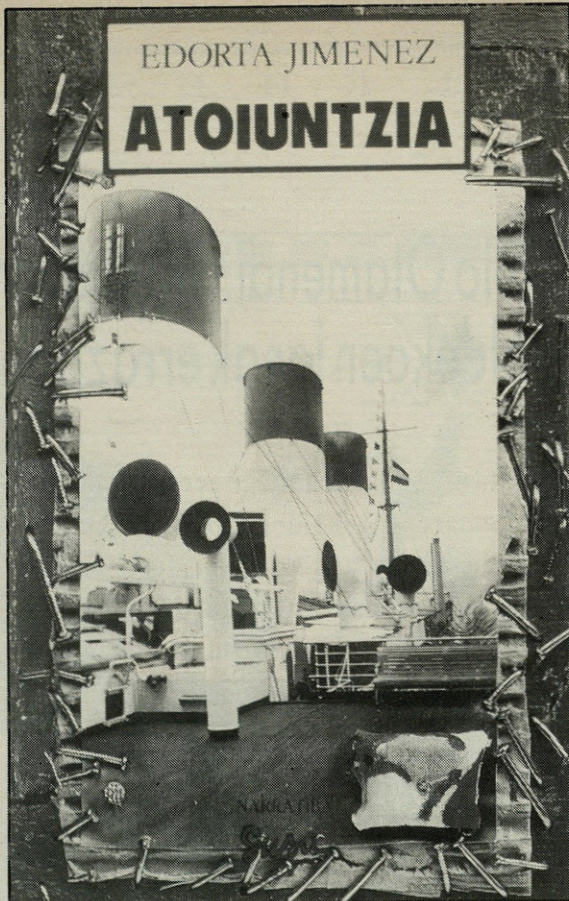
PABLO SASTRE
**KRISTALEZKO
BULARRAK**

NARRATIBA

Susa

Edorta JIMENEZ. ATOIUNTZIA. Narratiba.

Tahar BEN JELLOUN. BAKARKAKO ISOLAMENDUA. Erreferentziak.

tahar ben jelloun

**BAKARKAKO
ISOLAMENDUA**

ERREFERENTZIAK

Susa

L I T E R A T U R A

Susa

Eta gainera:

Joanes URKIJO:
BERBAK LEGEZKO AIZTOAK.
Poesia.

Jon ARANO:
MALEZIA SORTA. Poesia.

MASKARADA tal dea:
MARXKARADA. Antzerkia.

"BERDE GUNE"

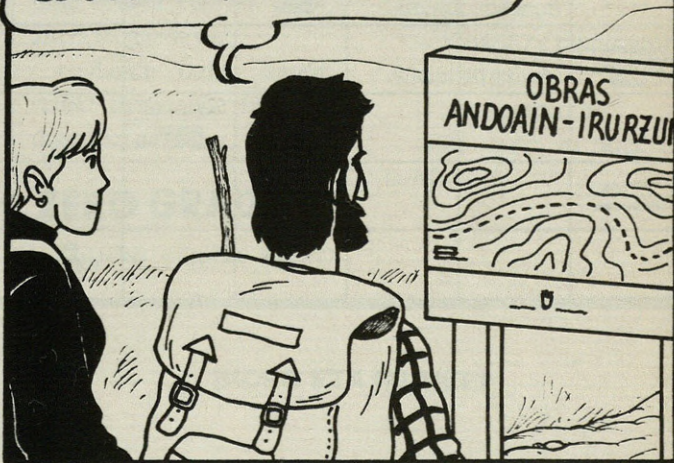
POLITIKO UGARI BERDE
GUNETAZ MINTZATUOH I DIRA

BERDE GUNE GEHIAGO IZAN
BEHAR DITUGULA DIOTE

EZ NUEN LISTE ORDEA HONELAKO
BERDEGUNETAZ ARI ZIRENIK...

BERDEEN GUNE
EKOLOGIKOA, TXO

D E N B O R A P A S A

H I T Z G E Z I D U N A K

PRODUK-ZIOAK		PIRINIOETA-KO GAILURRA		BIZK. ITZALIAK		OLARIAK		OINARRIZKO EDARIA		BASATIA	
EKONOMI ARDURADUNA		NAZKA		ALKOHOLEN BUKAERA		BAT		ERABAT NEKATU		UR MULTZO HANDIA	
HARAGIA						HUTS					
TOKA, DUT						MODUA					
				LEKU MUXU					ATZIZKI FEMENINOA		
									URANIOA		
AZKENEKO DESIRATU		ESKAINIA									METAL PREZIATUA
		APAL ARMAIRUA									
			OTADI						GAR		
			GIZON IZENA						JOAN HADI		
GAISOTU						OXIGENOA		LEKU HORRETAN			
KALITATEZ-KOAK						IODOA		HAIZEN HORREK			
				AINHOAKO BOKAL ERREPIKATUA							
BETEAK						GIPUZKOA-KO HERRIA				BIGARREN BOKALA	
DARDARA						POTASIOA				500	
					KU KUX KLAN				DAGO		

ENBIDO

KAXKU

Alt

D E N B O R A P A S A

I R R I

F A R R E Z

KONDOIAK

Kondoi en kanpaina in-darrean dagoela gertatuta-ko kontua da segidakoa. Gipuzkoako herri txiki ba-tean lagun koadrila bildu zen eta kondoiak nondik lortu argi ez zutela zera bo-tazuen batek:

— Beno, medikuarenga-na joango naiz ni neu eta es-katuko dizkiot denontzat.

Joan zen medikuarenga-na, eta ordua iritsi zitzaio-nean...

— Zera, ez dakit nola ha-

si, beno, zera, koadrilak es-katu dit etortzeko, eta begi-ra, berrehun kondoi eman-go al diguzu.

— Berrehun? Ez al duzue hobe plastifikatzea?

AITA?...

Aspaldian elkarren berri ez duten bi lagun elkar ikusi eta hitz batzuk egin ondo-ren etxera joaten dira afal-tzeko asmoz. Etxean dau-dela hara non sartzen diren bi ume koskor korrika jola-sean:

V	D	•	K	K	K	•	V	R	V	K	I
E	•	V	I	V	•	K	V	E	S	V	•
R	V	O	H	N	I	V	•	K	V	N	O
R	O	H	•	O	•	U	L	I	R	E	•
U	S	•	U	Z	V	L	O	•	V	P	O
•	V	U	L	I	R	V	P	O	•	Z	•
V	S	•	I	G	E	L	•	L	V	I	D
S	L	V	K	V	•	V	L	E	K	O	•
V	I	R	V	L	I	M	O	N	O	K	E
B	•	O	•	O	•	V	•	V	•	E	•

— Baina, baina... a ze ume koskor ederrak! Zure antza izugarria dute.

— Zau de ixilik, zau de ixilik! Beren aita hor on-doan bizi da eta!

ZERO GRADU

Goizeko zazpiak aldera

bi langilek topo egiten dute lanerako bidean:

— Kaixo! Ze temperatura egiten du gaur?

— Zero grado edo.

— Ze ondo, ez hotz, ez bero!

BIDEO ETA FILMEEI

AHOTS, HOTS ETA MUSIKA

EZARTZEKO PREST

IZBI SA
BIKOIZKETA GRABAKETAK

ARBAITZALDE ETXEA-SAN ROKE AUZOA

DONOSTIA

HERNANI, 4 - 20004 DONOSTIA - Telf. 42 06 24

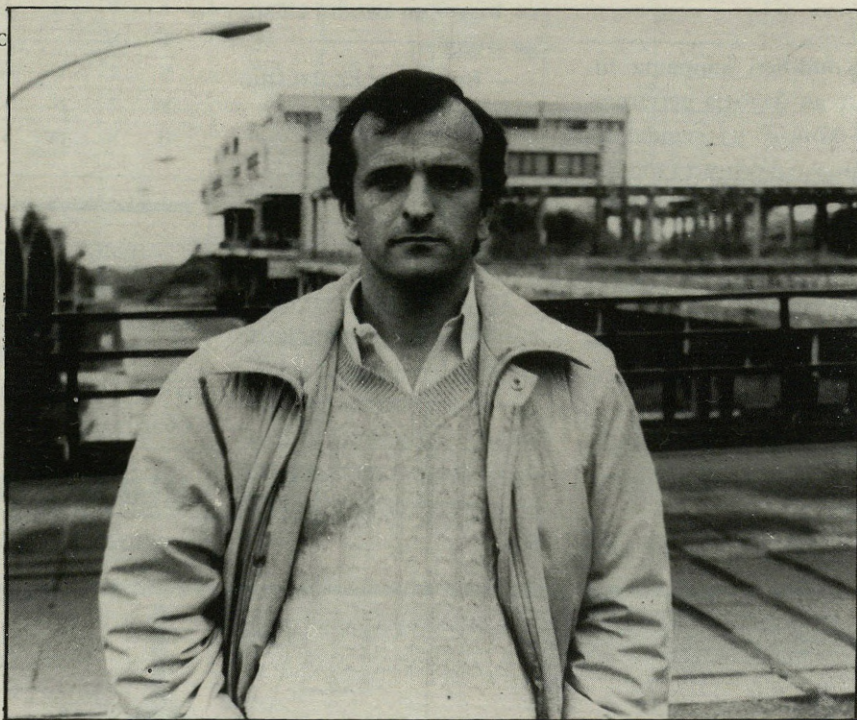
ZINKUNEGI
OPTIKA

Oraindik ere negoziazioaren alde

AZKEN astean UPV-EHUko Leioako

kanpusean ertzantza sartzean gertaturiko triskantza lotsagarriek, ez ligukete arazoaren ebazpena eragotzi behar. Gehiago oraindik, egoera den lasgarria izanik, are indar handiagoz bilatu beharko genuke irtenbide aproposa.

Barbera jaunak marka guztiak hautsi dituela esatea ez da gehiegikerietan erortzea, ene eritziz. Ia ehun irakasle kanporatu ditu eta Azaroaren 28an bi aldiz sartzeko agindua eman die poliziei, eta ez sartzekoa soilik, jendearen artean banaturiko jipoiek bestelakorik adierazten bait dute. Ahantzi gabe, noski, ikasleen eskariari egin dieten etengabeko musina, eta abar luzea. Edozertara, beste arazoaren garrantzia baztertzeke, artikulua honetan irakasle kanporatuen problematikari buruz arituko naiz.

IRAKASLEOK behin eta berriro agertu izan dugu publikoki, negoziatzeko dugun borondatea. Espreski esateaz gain, gugandik kanpo aurkeztu zaizkigun bi bitartekari posibleak onartu egin ditugu, hain zuzen ere, lehenengo Bizkaiko Abokatuaren Elkartearen bitartekaritza onartuz eta gero Arartekoarena. Ordea, Unibertsitateko Gobernu Batzordeak baztertu egin zuen lehenengo proposamena eta bigarrenari buruz ez dakigu ezer.

Bitartekaritza zer ulertzen dugun ere argi adierazi dugu. Gure ustez, bitartekariak posible egin behar ditu bi parteen arteko bilerak, bilera horietan lekukoa izan behar du, batzarrak moderatuz, ahaleginak egin be-

har ditu bi parteak akordio batera irits daitezen, eta akordiora iritsita koan, akordioaren lekuko eta bermatzailea izan behar du, publikoki agertzerakoan. Ostera, beste parteak, hots, talde errektoralak bitartekaritza uste duenaz ez dugu inolako informazioarik.

NEGOZIAZIOAZ ere argi eman dugu gure eritzia. Epailak erabateko erabakia eman arte, epe laburrean izan dezakegun behin-behineko kontratua da negoziagaia. Gutxienez. Argi esan dugu, epailaren erabakia alde batera edo bestera eramango duen kontraturik ez dugula nahi, hau da, azken erabakiari dago-

kionez kontratu «neutroa» onartzeko prest gaudela, eta, horretarako, errektorearen abokatuari posibilitate desberdinak aurkeztu dizkiogu, azter ditzan. Berak, hala ere, azken erabakia bere aldera eraman lezakeen kontratu administratiboa eskaini digu behin eta berriro, gaur egun Irailean bezala. Hori, noski, ez da negoziazioa, inposizioa baizik.

Zer falta da, beraz, negoziatzeko? Gauza bakarra, baina garrantzizkoena. Errektorearen aldetik —eta bote-re politikoa dutenen aldetik—, negoziatzeko borondatea. Nik neuk berriro agertzen dut geurea.

J. R. ETXEBARRIA

(UPV-EHUko irakasle)

AUTOSERVICIO
Agerretxe Ibilbidea
DEBA

DIFERENTE C.B.
Gran Vía kalea, 11
GROS AUZO — DONOSTIA

EKO SAN MIGUEL
Bartolomé de Urdiso kalea, 9
IRUN

SUPERMERCADO SOKOA, C.B.
Sokoa Merkatalgunea, 7
Hingintza (ABARKA Jatetxearen aldean)
HONDARRIBIA

EKO TOLOSA
Zumalakarregi kalea, 4
TOLOSA

EKO BERAUN
Galtzaraborda Etorbidea, 2/8
BERAUN — ERRETERIA

BASTIDA
Erdiko Kalea, 32
MUTRIKU

EKO ERREKONDO
Zigordia kalea, 7
ZARAUTZ

**SAN JUAN BAUTISTA
KOOPERATIBA**
Villas auzoa
HERNANI

MERKEK IGLESIAS
Azkuene Kalea, 12
TRINTXERPE

ECONOMATO ORBEGOZO
C/ Eliz — Kalea, 1
ZUMARRAGA

SUPER RENTERIA
Vicente Elicegei kalea, 5
ERRETERIA

SUPER ANDONAEGUI, C.B.
Andonaegi kalea, 10
SAN PEDRO — DONOSTIA

SUPER AMARA
Isabel II.a, 16 zbk.
DONOSTIA

EKO VILLALBA
Torres Urquizu kalea, 13
EIBAR
San Juan kalea, 9
EIBAR

EKO ASTEASU
Keelavite poligonoa 2/8
ASTEASU

BETI MERKEK
Loiola kalea, 12
DONOSTIA

EKO ALTZA
Larratxo Ibilbidea, 96 zbk.
ALTZA

SUPER IZTIETA
San Sebastián kalea, 16
ERRETERIA

EKO AIETE
Exadi Salla
AIETE — DONOSTIA

EKO

Vivodist

ETB

EUSKARARI

TINKO

BULTZATUAZ

Egunez egun,
Entzun eta aditu
dezazun, ikus eta
uler dezazun, parte hartu
eta zurea egin dezazun,
horrela bakarrik bizi
dezakezulako Euskara,
zentzumen guztiekin.
Euskal Telebistan, tinko
babesten dugu, sustraiean
eta oinarrian.

Horregatik, Euskaraz bizi
nahi dituzunean Albisteak,
Kirolak, Zinea, Ikuskizunak,
Dokumentalak,... den-dena,
EUSKAL TELEBISTA pizten
duzu ezbaierik gabe: zure
komunikabiderik hoberena
eta osatuena euskaraz.

ETB

Zurekin Zuzenean